

ZDA: razprava o sporazumu in podzemeljska eksplozija

McNamara in Rusk pričujeta člane treh senatnih odborov, da sporazum za obrambo ZDA ni nevaren

WASHINGTON, 13. avgusta — V odboru za zunanje zadeve ameriškega senata se danes nadaljuje razprava o ratifikaciji moskovskega sporazuma. Na skupni seji treh senatnih odborov bo govoril državni sekretar za obrambo Robert McNamara. Zunanji minister Rusk, ki je včeraj začel razpravo o ratifikaciji moskovskega sporazuma, je zahteval, naj senat ratificira ta sporazum, podrobno je pojasnil določbe in prednosti trojnega sporazuma ter odgovarjal senatorjem na vrsto vprašanj.

Ko je Rusk odgovarjal na interpelacije posameznih senatorjev, je obrazložil nekatere vidike ameriške politike do »morebitnih novih atomskih držav, predvsem do francoskega programa, po katerem si namerava Francija sama ustvariti atomsko silo. Rekel je, da bi bilo zelo težko posredovati podatke o atomski proizvodnji v državi, ki ima svoj program atomske oborožitve, pri čemer je dejal, da ima Francija, kakor vse kaže, takšen program. Francija je edina država Atlantske zveze, je rekel Rusk, ki se ne bo pri-

delovala moskovskemu sporazumu. Če bi katerakoli država nadaljevala s »pomembnimi in sistematičnimi atomskimi poskusi« — je nadaljeval Rusk — bi to lahko pripeljalo do tega, da bi ena ali več držav odpovedalo sporazum. Rusk je odgovarjal na konkretna vprašanja o stališču do francoskih ali morebitnih kitajskih atomskih poskusov. To vprašanje je sinoči sprožil senator Wayne Morse, ki zahteva konkreten odgovor na vprašanje, kako bodo ZDA vedele, da atomskih informacij, ki bi jih posredovali Franciji, ne bodo izkoristili

družila moskovskemu sporazumu. Rusk je dejal, da bi lahko o tem vprašanju govoril na zaprti seji izvršnega odbora senata, dodal pa je, da ZDA »ne nameravajo prekršiti 2. člena sporazuma«, ki se nanaša na to vprašanje. K svojemu izjavi, da bi »pomembni in sistematični atomski poskusi« lahko pripravili nekatere države, ki so podpisale sporazum, do tega, da odpovedajo svoje obveznosti, je Rusk dodal, da je v tem pogledu »veliko odvisno od tega, kdo in kako opravlja poskuse«. »Vemo, da bi bila za Sovjetsko zvezo resna in vzmirljiva okoliščina, če bi Francija nadalje opravljala poskuse. Enako bi bilo za ZDA, če bi Kitajska morebiti opravljala jedrske poskuse.«

Rusk je izrazil upanje, da bo bližnje uveljavljenje moskovskega sporazuma »odložilo vsak večji poskus v atmosferi in da bo podpora, ki jo je dala moskovskemu sporazumu nad sto držav, prav tako »solidarizirala« glede nadaljnjega preizkušanja atomskega orožja.

Po končani prvi seji senatnega zunanje-političnega odbora je Dean Rusk poročal predsedniku Kennedyju v Beli hiši o razgovorih, ki jih je imel v Sovjetski zvezi s premierom Hruščovom in v Bonnu s kancijerjem Adenauerjem. Sestanka pri ameriskem predsedniku so se po nekeje udeležili Harriman in Ball, Ruskova pomočnika v State Departmentu, in direktor centralne ameriške obveščevalne službe (CIA) McCone.

Po vestih iz Moskve poročajo moskovski radio v komentarju, da razprava v ameriskem senatu o ratifikaciji moskovskega sporazuma vzbuja veliko pozornost, zlasti ker ni skrivnost, da so v ZDA zelo vplivne sile, ki ne

odobravajo sporazum, v se večji meri pa prevladujejo perspektive popuščanja mednarodne napetosti, ki jih odpira sporazum. Prav te sile so si izbrale senat za areno, v kateri se spuščajo v boj. Toda če skrbno pretehtamo stališča 100 članov ameriškega senata, je rečeno v komentarju moskovskega rada, potem je mogoče domnevati, da bosta za ratifikacijo o delni prepovedi jedrskih poskusov glasovali dve tretjini senatorjev.

V glavnih mestih ZDA, Sovjetske zveze in Velike Britanije medtem nadalje podpisujejo moskovski sporazum. Do včeraj so v Washingtonu podpisali sporazum pooblašeni zastopniki 47 držav, v Moskvi 37, v Londonu 42. Kot javlja ameriška agencija USIS, so dali washingtonski funkcionarji jasno vedeti, da je po mnenju ZDA treba trojni sporazum podpisati v vseh treh prestolnicah — Washingtonu, Londonu in Moskvi — v primerih, kadar podpis sporazuma ne vključuje priznanja kake države, ki je katera izmed podpisnic sporazuma diplomatsko ne priznava. Poudarjajo, da se vlade treh držav v teh primerih v celoti drže klavzule o »streh deponiranja«, da bi se izognile kakršnimkoli pravnim vprašanjem glede podpisa in deponiranja ratifikacijskih instrumentov pri eni oziroma dveh državah — podpisnicah, pri katerih je sporazum deponiran.

Po izredno ugodnem odmevu, ki ga je vzbudila na svetovni skenitvi moskovskega sporazuma, v OZN menijo, da je že na letošnjem zasedanju Generalne skupščine pričakovati razne pobude in akcije za skenitev sporazuma o prepovedi podzemeljskih poskusov kot tudi o drugih vprašanjih, povezanih s celotnim problemom atomskega orožja. Predvsem pričakujejo pobude od neanglizijskih držav, ki bodo v zbolšanem mednarodnem vzdušju obnovile razne prejšnje predloge in pobude.

Po vestih Reuter in AP je ameriška komisija za jedrsko energijo objavila, da so ZDA včeraj v puščavi Nevada izvedle prvi atomski podzemeljski poskus, odkar je bil sklenjen moskovski sporazum. Jakost eksplozije je bila majhna — 20.000 ton trinitrotoluola. Včerašnja podzemeljska atomska eksplozija je bila 70. v vrsti podzemeljskih atomskih poskusov, ki se je začela septembra 1961. leta.

Obrambni minister Robert McNamara je v zunanje-političnem odboru ameriškega senata izjavil, da »medvournopodpirac trojni sporazum o prepovedi jedrskih poskusov. Dodal pa je, da se bodo

● **Nadaljevanje na zadnji strani**

● **Nadaljevanje na zadnji strani**



VIKTOR AVBELJ OBISKAL GORENJSKI SEJEM — Včeraj sta obiskala Gorenjski sejem v Kranju predsednik izvršnega sveta skupščine SRS Viktor Avbelj in predsednik odbora za gospodarstvo izvršnega sveta skupščine SRS Rudi Čačinovič. Foto: Svabič

Pomemben sporazum za reško in bakarsko luko

Krepitev poslovnih stikov z brazilsko tvrdko

REKA, 13. avgusta (Tanjug) — Predsednik največje družbe za proizvodnjo in izvoz ieklene rude Brazilijske »Vale do Rio Doche Ltd.« g. Eliezer Batista da Silva in generalni direktor skupnosti pristaniških podjetij Reke Ivo Barbalis sta danes popoldne podpisala načelni sporazum o sodelovanju in tehničnih možnostih obeh tvrdk. Pozneje bodo pripravili sklenitev natančnejše trgovinske pogodbe.

G. Batista da Silva, ki je bil pred dvema mesecema minister za rudarstvo Brazilijske, je prišel v našo deželo, da bi se seznanil z možnostmi reške luke, da bi se izboljšala brazilsko železno rudno železno železo in da bi sproučil možnosti za zboljšanje poslovnih stikov. Načelni sporazum o sodelovanju s skupnostjo pristaniških podjetij je podpisal potem, ko si je ogledal bakarsko luko, ki so jo nedavno začeli razvijati. V Bakru bodo namreč v dveh letih zgradili specializirano obalo za pretovarjanje tako imenovanih razsutih porov z zmogljivostjo 3 mil-

jone ton letno. Ob obali bodo lahko pristajale ladje za prevoz rude do 100.000 ton nosilnosti, njene nakladalne norme pa bodo enake normam, ki jih imajo najsoodnejše evropske luke.

G. da Silva je poudaril, da je njegova tvrdka zainteresirana za bakarsko luko, pa tudi za usklajenost določenih količin rude. Med dvodnevnim bivanjem na Reki je G. da Silva govoril tudi z direktorjem Jugo-banke Tomom Granfiliom o sirssem sodelovanju svoje tvrdke z jugoslovanskimi partnerji.

Zadnji odsek avto ceste

Opravljenih 80% vseh zemeljskih del na trasi

OSIPAONICA, 13. avgusta (Tanjug) — Na odseku avtomobilske ceste Bratisva in enotnosti od Osipaonice do Beograda so asfaltili doslej 11 km cestišča. Mladinske delovne brigade asfaltili v betonirajo dnevno 700 do 800 m cestišča.

Komandant glavnega štaba mladinskih delovnih brigad Zdravko Krivina je izjavil, da delavci Tanjuga, da so opravili doslej 80 odstotkov vseh zemeljskih del na trasi. Zemeljska dela bodo končana do 10. septembra. Zdaj že lahko zanesljivo rečemo, da bo zadnji odsek ceste dograjen do 20. oktobra.

Dograjeni so skoraj vsi manjši objekti trase. Mladina je zgradila kakih sto podvozov in mostov, dolgih do 5 m. Približno 15 km cestišča je pripravljenega za asfaltiranje.

Z veliko vneto gradi mladina največje objekte na jezu dežele, v katerih je delo mostove na krožni poti okrog

Beograda in čez železniške proge ter cesto pri Malem Požarevcu. Most na krožni poti okrog Beograda bodo betonirali do 15. avgusta. Postavili so tudi opornike na mostu čez progo in cesto v Malem Požarevcu, dolgim 84 m, ki je hkrati največji objekt na letošnjem odseku. Komandant glavnega štaba je izjavil, da delajo mladinske delovne brigade z velikim navdušenjem in da znatno presegajo dnevne norme. Vsestvi četrto izmeno, ki delo zdaj na gradbišču, je bilo na avto cesti od 1. aprila, ko se je delo začelo, do danes 167 brigad iz vseh krajev dežele, v katerih je delo kakih 20.000 fantov in deklet.

Lahka naloga Homea?

Schröder prihaja v London po garancije

LONDON, 13. avgusta (Tanjug) — Zahodnonemški zunanji minister Schröder bo jutri prišel v London na enodnevnih razgovorih z britanskim zunanjim ministrom lordom Homeom. Glede na to, da prihaja Schröder v London neposredno po Ruskovih razgovorih z Adenauerjem v Bonnu in po načelni privolitvi zahodnonemške vlade, da podpiše sporazum o prepovedi atomskih poskusov, so v Londonu mnenja, da je vloga lorda Homea precej olajšana.

Londonski politični krogi poudarjajo, da se lordu Homeu ne bo treba posebno truditi, da bi pripravi svojega zahodnonemškega kolego o tem, da v Moskvi doseženi sporazum ne bo prizadejal zahodnonemških interesov in da se Velika Britanija in ZDA ne nameravata »prenašati« v nadaljnjih pogajanjih o spornih problemih.

Kakor menijo v Londonu, bosta oba ministra posvetila posebno pozornost izmenjavi mnenj o nadaljnjem razvoju pogajanj med Vzhodom in Zahodom. Teda čeprav imajo v Londonu Schröderja za enega »stvarnejših« in »prožnejših« ministrov v bonksi vlad, ne pričakujejo od njega nič takega, kar bi naznačevalo bolj elastično politiko kancijerja Adenauerja.

Današnji liberalni »Guardian« pa vendarle izraža upanje, da se bo »morda začelo novo poglavje v zgoščeni zadnji pogajanji o nemškem vprašanju. List opozarja, da ni izključeno, da bi Zahodna Nemčija »morebiti« podprla prizadevanja v iskanju starih točk med Vzhodom in Zahodom.

Drugi listi pa naglašajo, da je kancijer Adenauer doslej »napenjal vse sile, da obrzi svoj veto, pri čemer je šel tako daleč, da je v vrsto let hromil zahodno diplomacijo.

Krvavi spopadi v Brazzavillu

Delavci napadli jetnišnico in os vobodili politične zapornike

LEOPOLDVILLE, 13. avgusta — V Brazzavillu, glavnem mestu bivšega francoskega Konga, so delavci danes razglasili splošno stavko. Davi so delavci napadli mestno jetnišnico in osvobodili vse politične zapornike. Kakor javljajo tuje agencije, so vsi stiki Brazzavilla z ostalim svetom pretrgani. V Leopoldville, ki leži na drugi strani reke Konga, prihajajo le nepreverjene vesti o položaju v Brazzavillu.

Po teh vesteh so delavski sindikati razglasili splošno stavko v vsej državi. Stavka je bila popolna zlasti v Brazzavillu, kjer je zastala sieharna dejavnost.

● **Nadaljevanje na zadnji strani**



OGNJEMET V POKRAJINI ALTO ADIGE SE NADALJUJE — Italijanski tisk sodi, da prihajajo povzročitelji brezštevilnih bombnih napadov iz Avstrije, in opozarja, da je prišel nov val atentatov 5 dni potem, ko je avstrijska vlada poslala italijanski noto s predlogom za pogajanja. V takšnem ozračju pa pogajanja verjetno niso mogoča in tudi italijanska vlada ne bo predložila parlamentu ratifikacije sporazuma o priključitvi Avstrije k EGS. Prva priložnost za izmenjavo stališč bo šele prihodnji mesec v New Yorku, ko se bosta na zasedanju generalne skupščine srečala zunanja ministra obeh držav. — Slika prikazuje italijanske policijske organe pri hišni preiskavi. Foto: AP

Crvenkovski in Weissman v skopskih podjetjih

SKOPJE, 13. avg. (Tanjug). Sekretar CK ZK Makedonije Krste Crvenkovski je obiskal danes skopska podjetja, železarno »Tito«, tovarno Avtokaroserij »11. oktobra« in tovarno cementa »Ušje«. Skupaj z njim je obiskal te kolektive tudi predstavnik generalnega sekretarja OZN U Tanta, namestnik direktorja sveta za socialno varstvo OZN inž. Ernest Weissman, ki je včeraj prišel v Skopje. V pogovoru z voditelji teh podjetij sta se zanimala za škodo, ki jo je napravil potres, za sedanji položaj v proizvodnji, posebej pa za nastanitev delavcev.

Ernest Weissman, ki se že drugi dan mudi v Skopju, je novinarjem izjavil, da je napravila nanj globok vtis zlasti jugoslovanska in internacionalna solidarnost v pomoči Skopju.

Prebivalci se še posebej zanimajo za proces proti Dragoljubu Vincetiću iz Zemuna, ki je »pomagal« pri reševanju ponesrečenecv iz hotela »Makedonija« in se pri tem preveč zanimal za njihovo lastnino. Tudi njega so milični kornarji rešili pred razjarjeno množico.

Danes so začela občinska središča obravnavati tudi primere ponesrečev takoj po potresu, ko se je življenje v mestu polagoma normaliziralo. Pred prvimi občinskimi sodiščem v Skopju je odgovarjal Trajko Kapetanovski iz podjetja »Biserka«, ki je razprodal zalogo piva po višji ceni in pri tem ponesrečil 24 tisoč dinarjev. Sodišče ga je obsodilo na tri leta strogega zapora.

„Strožje kazni za izkoriščevalce nesreče“

„Nova Makedonija“ komentira nezadovoljstvo občanov in meni, da so kazni premile

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

SKOPJE, 13. avgusta — Včeraj je začelo okrožno sodišče v Skopju obravnavo proti tatovom, ki so si hoteli med potresom prisvojiti tujo imovino. Prvi je bil obsojen Spiro Avramović, šofer gradbenega podjetja »Pelagonija«, ki je razvažal s tovornjakom ruševine iz Titove ulice. V trgovini »Vodno« je vzel več predmetov in jih skril v kabini. Sodišče ga je obsodilo na pet let strogega zapora.

Vsega skupaj so v teh dneh po potresu aretirali okoli sedemdeset ljudi. Večina jih je prišla po potresu iz drugih krajev in so vsi že znani kriminalci.

Ob prvih obsodbah je v današnjih številki »Nove Makedonije« v posebnem komentarju izražena miselnost in nezadovoljstvo vsega prebivalstva: »Kazni, ki so jih izrekla sodišča nekaterim tatovom, so pravilne, toda niso dovolj stroge. Ni tako stroge kazni, ki jo lahko odmerimo za tiste, ki so v trenutku splošne nesreče pokazali svojo nizkost in nečlovečnost. Kralj je v takih okoliščinah zločin in kot tako jo je treba obravnavati in obsoditi.«

Glede govoric, da so nekatere kriminalce ustrelili na kraju samem ali na begu, je zastopnik kriminalne službe povedal, da niso nikogar ustrelili in da so bili strelki, ki so jih silili ljudje zvečer v mestu signalizacija med posameznimi miličnimi patruljami ob nevarnosti požarov.

Včeraj je bil v Skopju prvi požar po potresu. Ogenj je izbruhnil v veletrgovini »Naš dom« v Kidričevi ulici. Požar je nastal po kriv-

● **Nadaljevanje na zadnji strani**

Belgijski otroci zbirajo denar za pomoč Skopju

Dokazi solidarnosti vsega sveta se nadaljujejo

BEOGRAD, 13. avgusta (Tanjug) — Pomoč za obnovo Skopja še nadalje prihaja naravnost v razrušeno mesto, kot tudi na naslov jugoslovanskih diplomatskih predstavništev v tuini.

Izraelska vlada bo poslala štabu za odstranjevanje posledic potresa v Skopju 200 kvadratnih metrov azbestnih streh z vsem materialom, ki je potreben za montažo. Ta pošiljka bo že jutri na poti v Jugoslavijo.

Generalna federacija izraelskih sindikatov je obvestila predsednika Zveze sindikatov Jugoslavije Svetozarja Vukmanovića, da bo v znak solidarnosti z jugoslovanskimi narodi poslala v Skopje 500 ton portland cementa. To pošiljko so pristaniški delavci v Hali vkrcali brezplačno na ladjo. Nacionalna zveza gradbenih delavcev in Zveza tehnikov Izraela sta prav tako izrazila pripravljenost, da pošljeta v Skopje skupino gradbenih delavcev, ki bi pomagali pri obnovi mesta.

Po pisanju švedskega časopisa »Svenska Dagbladet« pripravljajo Mislija za pomoč Evropi novo pošiljko pomoči Skopju. To bo kuhinja za 1500 oseb. Poleg tega pa bo ta organizacija zgradila montazne hiše v Vranju, ki bodo nudile stroho starim ljudem, katerih svojci so ostali pod ruševinami.

Zveza žena Norveške je namenila Skopju milijon petdeset tisoč norveških kron. Ta denar je predvsem namenjen skopskim otrokom. Z zbiranjem denarne pomoči se vedno nadaljujejo.

V Københavnu, glavnem mestu Danske, so na iniciativno 14-letne učenke Anite Krarup začeli z akcijo za pomoč skopskim otrokom. Več družin bo povabilo 40 otrok iz Skopja in jim bo skušalo nadomestiti dom za 6 mesecev. Celoten znesek zbrane pomoči za obnovo Skopja, ki ga je dodelila danska vlada v

višini 50.000 danskih kron, kot tudi del pomoči Rdečega križa v znesku 300.000 kron bodo uporabili za nakup 80 družinskih hiš, ki jih bodo poslali v Skopje.

Vlad LR Poljske je včeraj imenovala ministra in podpredsednika planske komisije Kazimierza Seconskega za vladnega pooblaščenca pri koordinaciji pomoči Skopju. Članj istočasno ustanovljene vladne komisije so vidni poljski javni in politični delavci.

V Belgiji se akcija zbiranja pomoči še vedno nadaljuje. Občina Saint Servais pri Namuru je izročila nasemu veleposlanstvu 37.000 belgijskih frankov in 600 kilogramov živeža ter oblačil. Zdrženje svobodnih zidarjev Belgije je zbralo 50.000 frankov. Na iniciativo občinskih oblasti mesta Ougre pri Liegeju je 250 otrok obiskalo 6500 hiš in zbralo 38.000 belgijskih frankov.

Solidarnost s prebivalci Skopja je pokazala tudi bel-



Komentar

Sodobnejša smer odvetništva

S tem da je nova ustava SFRJ označila odvetništvo kot samostojno družbeno službo za pravno pomoč, je področje, kako zelo pomembna za varovanje in zakonitost gotovost pravic in še posebej za uresničevanje samopopravnih načel je učinkovita služba pravne pomoči.

Da bi odvetništvo prilagodili načelom novega ustavnega reda in spremenjenim družbenim pogojem, bi treba v bližnji prihodnosti sprejeti nov zakon o odvetništvu ali pa se bolje — nov temeljni zakon o službi pravne pomoči, ki bi republikam prepustili, da same ustrezno regulirajo oblike in pogoje za nudenje pravne pomoči, ki jo je treba zagotoviti občanom.

V praksi in v teoretičnih razpravah sta se pri nas izoblikovali dve organizacijski obliki. Točneje rečeno, klasični obliki odvetništva, ki jo kot zasebno dejavnost poznajo izpred vojne, so se v zadnje čase pridružile še organizirane službe pravne pomoči pri občinskih skupščinah, zbornicah, sindikatih in drugih, tako da zdaj zajemajo v Sloveniji še tretjino vsega odvetniškega kadra.

Zagovorniki klasičnega koncepta odvetništva pri nas so menili, da bi lahko že z učinkovito družbeno kontrolo dohodka (s katero bi bilo moč preprečiti razne neenakosti ob davčnih prijavah) in z uvedbo družbenega samoupravljanja klasično organizacijsko obliko prilagodili sedanjim stopnjam družbenega razvoja. Sicer pa zamislil o tako imenovanih komunalnih odvetniških skupnostih temelji na decentralizaciji sedanjih republikanskih odvetniških zbornic. Komunalne odvetniške skupnosti bi zato prevzele del zborniških pristojnosti, pri njih pa bi ustanovili tudi skupne evidencije in knjižniškovske službe za vse zasebne odvetniške pisarne v komuni oziroma na širšem teritorialnem območju. Skupnosti bi imele torej pravico nadzorovati materialno poslovanje odvetniških pisarn oziroma svojih članov. Samoupravna organa komunalne odvetniške skupnosti bi bila skupščina skupnosti in njen upravni odbor, svet pa bi bil organ družbenega upravljanja.

Res je, da je osnove probleme odvetništva, vključno mednje tudi upravljanje materialne narave (obdavčen dohodka, poslovni prostori), ob

sedanji razvitosti komunalnega sistema težko in najbrž nemogoče reševati brez komun ali mimo njih. Decentralizirana organizacijska oblika bi bila zagotovo nevarna, vprašanje pa je, če bi ob individualnih odvetniških pisarnah in ob predvidenih združenih odvetniških pisarnah — na osnovi prostovoljnega dajanja odvetnikov — nove samoupravne oblike lahko prevzele formalne okvire in do bile dejansko samoupravno vsebino.

Tisti, ki se zavzemajo za zasebno obliko odvetništva, posebno poudarjajo prednost zasebnega odvetništva, ki naj bi bila v njegovi samostojnosti in neodvisnosti. Organiziranim službam pravne pomoči torej vsaj posredno odrekajo samostojnost in neodvisnost — zato, ker pač delajo v sklopu določene družbene politične skupnosti, družbene ali drugačne organizacije.

Treba je poudariti, da so na začetku občinske pisarne oziroma zavodi pravne pomoči pri občinskih skupščinah, zbornicah, sindikatih in drugih, tako da zdaj zajemajo v Sloveniji še tretjino vsega odvetniškega kadra. Zavedati se moramo, da so na začetku občinske pisarne oziroma zavodi pravne pomoči pri občinskih skupščinah, zbornicah, sindikatih in drugih, tako da zdaj zajemajo v Sloveniji še tretjino vsega odvetniškega kadra.

Treba je naglasiti, da občinske skupščine in ostali ustanoviteljci pisarn in zavodov pravne pomoči, zlasti v konkretnih primerih, na noben način ne vplivajo na strokovne odločitve odvetnikov; podobno kot občina, ki je dolžna organizirati zdravstveno službo, nikakor ne vpliva na to, kako naj v konkretnih primerih ravna medicinsko oseba.

Organizirane oblike pravne pomoči so torej, kot kaže, že opravile svoj obstoj in tudi nadaljevali sodobnejšo smer razvoja. Zato, zlasti se, ker bo v družbenih formah nedvomno močnejši uspeh, no reševati najkvalitetnejše strokovne, kadrovske in materialne probleme odvetništva.

F. JERAS

Prvi potrošniški krediti v Skopju

SKOPJE, 13. avg. (Tanjug). Komunalni banki v Skopju so predložili prve prošnje za potrošniške kredite prebivalcev, ki jih je prizadel potres. Proti potrditvi organa občinske skupščine, da so bili oškodovani, bodo prebivalci Skopja kmalu začeli dajati potrošniške kredite za nakup vsega industrijskega blaga. Po odloku ZIS bodo dobivali te kredite delavci in uslužbeni v rednem delovnem razmerju, upokojenci, invalidi, zasebni obrtniki in kmetovalci.

Rok za odplačilo za uporabnike potrošniških kreditov je 6 let, obrestna mera pa 1 odstot. Prošnja ni treba plačati svojega deleža v gotovini, zadostuje neizpolnena menica s podpisom uporabnika brez žrnatov. Višina mesečnega obroka za odplačevanje kredita znaša tretjino mesečnih prejemkov.

Komunalni banki v Skopju so predložili danes tudi prvih deset pisemnih prijav o izgubljenih hranilnih knjižicah. Vlagatelji bank in pošte hranilnice bodo dobili duplikate hranilnih knjižic v osmih dneh. Prebivalci Skopja so imeli pred potresom kakih 15 milijard dinarjev hranilnih vlog.

Poziv inženirjem in tehnikom Jugoslavije

BEograd, 13. avgusta — (Tanjug). Zveza inženirjev in tehnikov Jugoslavije ter Zveza urbanističnih društev Jugoslavije sta pozvali posamezne člane ter skupine inženirjev in tehnikov, ki žele takoj oditi v Skopje, da bi delali v mestu 6 mesecev do enega leta, naj se javijo svojemu zvezi ali republikanskim društvom. Zvezi jih bosta napovedali, da generalno direktorijo za obnovo in zgraditve glavnega mesta Makedonije, na zavod za urbanizem in komunalne zadeve, na tehnične službe pri mestni skupščini Skopja in na druge republiške organe.

Pozvali so tudi vse inženirje in tehnike ter druge strokovnjake, naj prijavijo razpoložljivo originalno dokumentacijo o raznih objektih v Skopju, da bi jo lahko uporabili in dali na razpolago skopskim investitorjem.

Ugotovljena škoda — osnova za odškodnino

SKOPJE, 13. avgusta (Tanjug). Gospodarske organizacije v Skopju so začele danes popisovati sredstva, ki jih je potres posredno ali neposredno poškodoval. Inventura bo pokazala dejansko stanje premoženja po potresu. V mestni skupščini poudarjajo, da bo stanje premoženja služilo za ureditev obveznosti gospodarskih organizacij, nastalih na podlagi osnovnih sredstev, za odškodnino in za morebitne odpise.

V vseh skopskih občinah strokovne komisije ugotavljajo tudi škodo, ki jo je povzročil potres prebivalcem. Več tisoč prebivalcev je že vložilo prve prijave o stanju premoženja po potresu. Posredne komisije občinskih skupščin bodo na mestu ugotovile dejansko stanje, potem pa bodo začeli izplačevati denarno pomoč, ki jo znašala 80.000 do 150.000 dinarjev, v sorazmerju s številom članov posameznih družin.

V Skopju sta bila doslej 302 potresna sunka

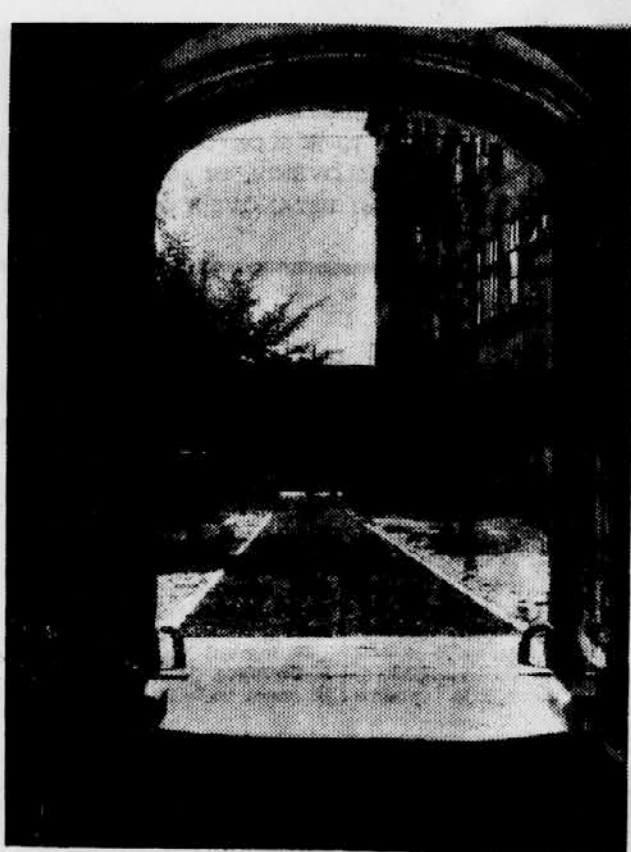
SKOPJE, 13. avgusta (Tanjug). Od 12. avgusta ob 9. uri do danes ob 8.30 je seizmološka postaja skopske univerze zabeležila sedem novih potresnih sunkov, med njimi tudi močnejše. Potresni sunki ki večeraj ob 9.22 ter ponoči ob 0.18 in 0.47 so bili tretje stopnje, potresni sunki, ki so ga zabeležili sinoči ob 9.21 pa četrti. Ob teh potresnih sunkih so se porušili nekaj že poškodovanih poslopj.

Seizmološka postaja je sporočila, da izvirajo vsi potresni sunki iz istega epicentričnega področja in da so seizmološki aparati ob 26. julija do danes zabeležili v Skopju 302 potresna sunka.

Kmalu TV oddajnik na Pohorju

MARIBOR, 13. avg. — Na Pohorju bodo še ta mesec dogradili stavbo za UKV in TV oddajnik. V kratkem bodo dogradili podobno stavbo tudi na Pleskovicu. Za gradbeno dela na obeh stavbah so prispevale okrajna skupščina Maribor in občinske skupščine mariborskega okraja 80 milijonov din.

RTV Ljubljana bo začela v kratkem na Pohorju montirati nov TV oddajnik z jakostjo 250 vatov. Ta oddajnik bo deloval na enajstih kanalih in bo velika pridobitev za televizijske gledalce v Mariboru in severovzhodnem delu Slovenije. Sedaj delajo le še na usmerjanju mikrovalovnih zvez, ki bodo omogočile res kakovit prenos programa s Kuma na Pohorje. Italijanski dobavitelj je zanje že poslal potrebne načrte.



PLOČNIK NA DVORIŠČU — S preurejenim odsekom Titove ceste v Ljubljani so orili na svoj račun najbolj avtomobilisti in kolearski, medtem ko so pešci na nekaterih mestih ostali prikrajšani za svoj prostor. Namesto pločnika ob poslopju v Gorupovi ulici 1 so zgradili približno tri metre široko stezo za pešce preko dvorišča Aškerčeve in Gorupove ulice do dvoriščne strani hišne pasaže na Rinski cesti 7.

Foto: Švabič

Hrana in stanovanje poglavitna skrb v Skopju so občutne vrzeli v storitveni dejavnosti

BEograd, 13. avgusta (Tanjug). — Trgovina, gostinstvo, obrt in komunalne službe v Skopju niti približno ne morejo zadovoljiti potreb, čeprav se je število prebivalcev zmanjšalo. To so ugotovili na skupnem sestanku predstavnikov centralnega odbora sindikata delavcev storitvenih dejavnosti, sveta za trgovino in sveta za gostinstvo zvezne gospodarske zbornice. Zato so sklenili kar najbolj vplivati na aktiviziranje delovnih kolektivov v trgovini, gostinstvu, obrti in komunalnem gospodarstvu, da bi te organizacije čimprej usposobili za normalno delo.

Spremenjena sestava prebivalstva ter sprememba izbira blaga in storitev neogibno spreminjajo tudi sestavo potrošnje. Na sestanku so sklenili, da bi bilo potrebno prebrskati, da bi lahko bolje zadovoljili potrebe prebivalcev, dokler ne bodo zgrajena nova satelitska naselja. Te potrebe je treba pokriti, preskrbeti s najnujnejšim inventarjem (jedilni pribor, posode za prenašanje hrane, s kuhinjskimi napravami, stroji za obdelavo živil in hladilniki) in jim zagotoviti normalne sanitarno-higienske pogoje.

Na sestanku so pozdravili pobudo več drugih mest, ki bodo prevzela patronate nad posameznimi skopskimi organi.

Kvadratni meter celo 120.500 dinarjev

Pojavi močnega zviševanja cen v gradbeništvu v ljubljanskem bazenu

LJUBLJANA, 13. avgusta — Predstavniki Združenja stanovanjskih investitorjev Slovenije in ljubljanskih stanovanjskih skladov so zastopnike tiska in RTV seznanili z nekaterimi pojavi močnega zviševanja cen v gradbeništvu, zlasti še v ljubljanskem bazenu.

Še lani so bile cene v gradbeništvu dokaj umirjene, kvadratni meter čiste stanovanjske površine se je gibal med 60.000 in 70.000 dinarji. Letošnje leto pa je za gradbeništvu spet konjunktorno in skoraj vsa podjetja imajo dela več kot dovolj. Seveda k zviševanju cen v gradbeništvu prispevajo tudi ostali činitelji, tako povišanje cen nekaterih osnovnih materialov, večji osebni dohodki, ki se vedno neurejene razmere s projekti in na področju urbanizma itd. Zato so v občini Šiška že zabeležili primer, da bi v neki stolpnici, ki jo nameravajo graditi, prišel kvadratni meter čiste stanovanjske površine (vključno s komunalnim prispevkom) na 120 tisoč 500 din! Povprečne cene pa za kvadratni meter so bile lani v tej občini okrog 71.800 din, letos pa so že 82.900 (povečanje za 15%). Podobno je v občini Bežigrad, kjer so cene poskočile še bolj.

Takšno zviševanje cen, ki pa je zlasti značilno za Ljubljano (v ostalih krajih naše republike in tudi v drugih republikah so cene mnogo bolj umirjene), ugotovljajo dodatni sredstev od posameznikov. Samo v občini Šiška in Be-

Obvestilo republiškega zavoda za socialno zavarovanje v Skopju

BOGRAD, 13. avgusta (Tanjug). Republiški zavod za socialno zavarovanje v Skopju obvešča vse interese, ki uveljavljajo pravico do družinske pokojnine od zavarovancev, smrtnih žrtve katastrofalnega potresa v Skopju, da lahko pošljejo zahteve komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje v Skopju za uveljavljanje pravice do družinske pokojnine.

V zahtevku je treba navesti naslednje podatke: priimek, očetovo ime in ime pokojnega zavarovanca, od katerega pokaže pravico do družinske pokojnine, njegovo zadnje bivališče, njegovo imena ustanove, podjetja, družbene organizacije in podobno, kakor tudi priimek in ime člana družine pokojnega zavarovanca, dan, mesec in leto rojstva, v kakšnih družinskih odnosih je bil s pokojnim zavarovancem in na katerem naslov bivališča družinskega člana.

Po predloženem zahtevku člana družine pokojnega zavarovanca bo komunalni zavod za socialno zavarovanje v Skopju izdal ustrezen odlok o pravici do družinske pokojnine po določbah zakona o pokojninskem zavarovanju. Komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje v Skopju predloži zahtevek tudi invalidizirani zavarovanci za uveljavljanje pravice iz invalidskega zavarovanja.

ANTON MIKLIC
IN JOZE PLUT,
Ljubljana, Rožičeva 5

Pisma bralcev

Kdo naj plača račun

Tovariš urednik,
po preletu hudi zmi je tudi nama v Rožičevi ulici 5 teko v stanovanje. Ko sva se obrnila na predsednika hišnega sveta, žal nisva našla pomoči. Meni je, da bi si sam, če bi se mu to zgodilo, že pomagal. Zato sva iskala pomoč pri stanovanjskem servisu Zelena jama; s strehe so zmetali sneg, in tako v stanovanju ni več teko.

V stanovanju pa so ostale posledice: na stropih in stenah madeži in črne gobe. Kdo bo to popravil? Predsednik hišnega sveta naju je lažal in rekel, naj počakamo in naročimo plekarje, da pa bo plačal hišni svet. Poiskali smo plekarja na servisu stanovanjske skupnosti Zelena jama, in stanovanje so preleteli; da bo račun poravnal hišni svet, je izjavil tudi blagajnik.

Delo je bilo opravljeno in podjetje je poslalo hišnemu svetu račun. Predsednik pa je podjetju račun vrnil, češ da hišni svet ni plačnik za dela, opravljena v najhujših stanovanjih.

Ali sva res mlada dolžna ta račun poravnati?

ANTON MIKLIC
IN JOZE PLUT,
Ljubljana, Rožičeva 5

V planinske postojanke — mir in red!

Tovariš urednik,
ker je že več bralcev pisalo o nerednostih v planinskih postojankah, bi radi, da sezanemo vase bralce, torej čim širšo javnost, zlasti pa vse planince s hišnim redom in z najvišjimi predpisi, ki veljajo za vse planinske postojanke.

Namre smo pred kratkim ponovno opozorili tudi tsa planinske društva, ki upravljajo planinske postojanke. V zadnjem času namreč slišimo in dobivamo pritožbe s skoraj vseh planinskih postojank, razen iz izrazito visokogorskih postojank; veččinoma gre za razgrajanje in poplavljanje, pa tudi za kršitve hišnega reda v planinskih postojankah naslopj.

Predsedstvo upravnega odbora Planinske zveze Slovenije je o tem razpravljalo na svoji zadnji seji in sklenilo, upoštevati sklene skupščinske Planinske zveze Slovenije, pravilnik o poslovanju planinskih postojank in splošno veljavne predpise, da bo najodločnejše ukrepalo proti vsem planinskim društvom, odgovornim društvenim funkcionarjem in osterbnikom, ki bodo dopuščali kršitve hišnega reda, razgrajanje, poplavljanje ter druge nepravilnosti v planinskih postojankah.

Ali ste že obiskali novo samopostrežno restavracijo »Emona« v Ljubljani? Če je še niste, lahko povem, da se tam na koncu stržne proge v tej restavraciji, tam pri blagajni, nudi odlična priložnost za preizkus ročno-ritrostne spretnosti. Mili, če boste z eno roko držali pladenj z jedjo, da vam ga pritiskejo kolena ne zbijte po tleh, boste z drugo roko vlekli iz sepa denarnico, iz denarnice pa denar, in nato v obratni smeri plovili to operacijo, ko boste sprajavljali vrtnjo drobja. Pri tem boste zagotovo doživeli »dobrohotnega« vzpodbujanja za vami cakačoh, in

MIRKO ŽTITI,
načelnik gospodarske komisije Planinske zveze Slovenije

Ali preprosteje ne bi šlo?

Tovariš urednik,
ali ste že obiskali novo samopostrežno restavracijo »Emona« v Ljubljani? Če je še niste, lahko povem, da se tam na koncu stržne proge v tej restavraciji, tam pri blagajni, nudi odlična priložnost za preizkus ročno-ritrostne spretnosti. Mili, če boste z eno roko držali pladenj z jedjo, da vam ga pritiskejo kolena ne zbijte po tleh, boste z drugo roko vlekli iz sepa denarnico, iz denarnice pa denar, in nato v obratni smeri plovili to operacijo, ko boste sprajavljali vrtnjo drobja. Pri tem boste zagotovo doživeli »dobrohotnega« vzpodbujanja za vami cakačoh, in

MIRKO ŽTITI,
načelnik gospodarske komisije Planinske zveze Slovenije

Obnovitev skopske kemične industrije

Pomagalo ji bo več sorodnih podjetij iz drugih republik

SKOPJE, 13. avgusta (Tanjug). — V Skopju je osem tovarnih kemičnih industrij, ki jih je razen ene potres močno poškodoval. Zve prvi dni po katastrofi je svet za kemično industrijo zvezne gospodarske zbornice ukrenil vse potrebno, da bi podjetja čimprej strokovno pregledali in jim nudili večjo tehnično pomoč. Dvanaest podjetij kemične stroke je prevzelo patronat nad ustreznimi tovarnimi v Skopju, tako da se je treba predvsem tej tehnični pomoči zahvaliti, da bo kemična industrija Skopja v doglednem času v glavnem prišla v fazo normalizirane proizvodnje.

Tovarno sintetičnih vlaken »Naum Naumovski-Borček« ga grade in v glavnem je bil poškodovan samo njen dimnik. »Vizkopa« iz Loznice je preživel skrb, da bo ta tovarna čimprej usposobljena za nadaljnje delo, in poslala ji je kamione, dve baraki za nastanitev monterjev in strokovnjakov, ki urejajo električno, zagotovila pa je tudi specializacijo kadrov. Po napovedi strokovnjakov bo začela tovarna sintetičnih vlaken poskusno obratovati 15. novembra, to je s 30-dnevno zakasnitvijo. Do konca leta bo izdelala 400 ton sintetičnih vlaken, namesto predvidenih 700 ton.

Dograjen tudi še ni elektro-kemični kombinat »Biljana«, ki mu je tehnično pomoč dalo podjetje »Saponia« iz Osljeja. V tovarni »Biljana« se

bo te dni začela proizvodnja detergentov. Predvidevajo, da bo to podjetje do konca leta doseglo 75 odstot. v planu predvidene proizvodnje.

Za zdaj v redu obratuje samo tovarna kisika »Lepenaca«. Ta tovarna ni bila poškodovana in zato pričakujejo, da bo do konca leta celo preseglala plansko nalogo.

V tovarni »Kari« in »Iakov« »Proleter« bi ji dalo tehnično pomoč zagrebško podjetje »Kromosa«, potres ni napravil večje materialne škode, pač pa so nekatera tovarniška poslopja razpokana in v njih ne smejo delati, dokler jih statiki ne bodo zavarovali. Strokovnjaki menijo, da bo proizvodnja počela še 10 dni, potem bo 20 dni delala samo s 30 odstot. zmogljivosti, naslednji mesec s 60 odstotki, potem pa bo mogla

organizirati proizvodni proces z uporabo vseh zmogljivosti.

Tovarna »Saponia« iz Osljeja je dala tehnično pomoč tudi tovarni mila in kozmetike »Cvetan Dimova«. Ker glavni obrat te tovarne (proizvodnja mila) ni poškodovan, bo tovarna približno čez pol mesec lahko obratovala s polno zmogljivostjo.

Dva meseca ne bo moglo delati podjetje za predelavo plastičnih mas »Kolektiv«, ker so glavna obratna poslopja zelo poškodovana. Strojni park je ohranjen, tako da bi se po preletitvi naprav proizvodnja lahko razvijala s polno zmogljivostjo.

Obratovanje podjetja za izdelavo kemikalij in fotomateriala »Lafomax« brez temeljitega popravila poslopj in instalacij ni možno. Popolnoma uničena sta nedovršena proizvodnja in skladišče proizvodov. Strokovnjaki menijo, da bi bilo proizvodnjo mogoče v celoti obnoviti šele čez tri mesece.

V tovarni farmacevtskih proizvodov »Aikaloid« potres razen na dimnik ni napravil škode. Strokovnjaki menijo, da bo ta tovarna tri do štiri mesece obratovala s 40 do 80 odstot. zmogljivostjo, potem pa normalno.

Še štiri identificirane žrtve v Skopju

SKOPJE, 13. avgusta (Tanjug). Komisija za identifikacijo v Skopju je danes identificirala štiri osebe, ki so izgubile življenje pri katastrofalnem potresu. To so trije državljani SFRJ in en tuji državljani: 1. Dragutin Velisava Mladenović, rojen 1927 v vasi Džutić pri Valjevu; 2. Marika Fidanova Taneva, Ulica Ivo Lole Ribara 35-IV; 3. Svetlana Kirova Garova, rojena 1946 v Skopju, Ulica 761/13, drugi vhod; 4. George Scrinbaine, ameriški državljani, rojen 1936 v Dvinsk — (ZSSR) — stanoval je v hotelu Makedonija, pot. list D-345278. Tako so doslej identificiranih 1032 žrtve, niso pa jih še identificirali 141.

Dr. Marjan Ahčin — šestdesetletnik

Kdo od nekdanjih partizanov, od sedanjih javnih in družbenih delavcev, prostovoljnih delavcev Rdečega križa ne pozna še vedno mladega, krepkega nasmejanega moža — dr. Marjana Ahčina? In ta mladostnik — kot se rad sam imenuje — praznuje te dni v krogu družine in prijateljev, ki jih ni malo, svoj šestdeseti rojstni dan.

Doktor Matjaž — kot mu pravimo njegovi najbližji — se je rodil 12. avgusta 1903 v Ljubljani. Po promociji za doktorja medicine leta 1928 je delal v ljubljanski splošni bolnišnici in od leta 1932 dalje pri mestnem fizikatu v Ljubljani. Njegov stanovski tovariš se radi spominjajo teh let, ko se je naš ljubljani na celu svojih vrstnikov odločno boril za pravice mlade, vendar zaposlanjenega zdravniškega kadra proti koristolovskim in izkoristolovskim tečajem nekaterih režimskih zdravnikov. Pri zadetvovanju za moralno čistost in odgovornost zdravniškega stanu v duhu prodirajočih prednih idej se je dr. Marjan Ahčin še zlasti uveljavil kot tajnik takratne zdravniške zbornice. Priznanost revolucionarni miselnosti je dr. Ahčin izprizbil leta 1941, ko se je takoj prijavil v partizane. Bil je najprej v Čankarjevi brigadi, nato sanitetni referat XV. divizije ter aktivno delal v OK. Naslednje leto so ga okupatorji internirali v Gonars, po povratku v Ljubljano pa ponovno zapril. Po zapustitvi iz zaporja je nadaljeval negovalno delo vse do julija 1943, ko je odšel v partizane.

To je bil začetek novega obdobja revolucionarne poti dr. Marjana Ahčina-Matjaža, ko je postal organizator sanitetne službe v raznih enotah narodnoosvobodilne vojske. Bil je najprej v Čankarjevi brigadi, nato sanitetni referat XVIII. divizije ter pomagal načelniku sanitetnega oddelka VII. korpusa. Avgusta 1944, leta je dr. Matjaž prevzel mesto načelnika sanitetnega oddelka pri predsedstvu SNOS. Tako se je dr. Marjan Ahčin-Matjaž kot priznan organizator in dober poznavalec vojne in civilne sanitete pripravil na odgovorne naloge po osvoboditvi.

V prvi slovenski vladi je bil minister za ljudsko zdravstvo. S svojimi bogatimi izkušnjami in sposobnostmi se je v letih obnove ločil organizacijo zdravstvene službe ter ostal na tem odgovornem

mestu vse do aprila 1950, ko je prevzel resor ministra za socialno skrbstvo. Junija 1951 mu je bila poverjena nič manj odgovorna dolžnost organiziranja higijenske službe v Sloveniji. Postal je direktor centralnega higijenskega zavoda v Ljubljani in ostal na tem mestu vse do upokojitve.



Tudi danes je dr. Matjaž — nosilec partizanske spomenice 1941 in drugih odlikovanj — v vsakodnevem stiku s problemi razvoja zdravstvene službe pri nas in nemurni delavci Rdečega križa mimo se vseh drugih odgovornih nalog, saj si je sprva velike ideje in življenjske razglednosti pridobil sloves strokovnjaka in neutrdujivega javnega delavca.

Tovarišu dr. Marjanu Ahčinu-Matjažu ob njegovem življenjskem prazniku prav iz srca stiskamo desnico s toplo željo, da se mnogo let tako plodnega dela za dobro vse naše domovine.

Avstrijski skavti na poti skozi Maribor

MARIBOR, 13. avg. — Nočoj je prispela s posebnim vlakom skupina 380 mladincev-skavtov iz Avstrije, ki se vrača z mednarodnega sestanka skavtov v Grčiji. Na železniški postaji jih je pozdravil predsednik OO RK Maribor dr. Maks Polnar. Med postankom vlaka v Mariboru je trideset aktivistov RK iz Maribora razdelilo avstrijskim mladincem toplo obroko hrane. Avstrijski Rdeči križ je zagotovil jugoslovanski RK, da bi zagotovil mladincem toplo obroko. M. K.



Človek bi se moral pisati z veliko začetnico

Ko sem srečal suhotranjske mladiče, ki so se umazani od prahu spuščali po bregu v Krko, me je ustavil študentski kmet in me vprašal po novicah iz Skopja. Tudi drugi iz njegove skupine so se ustavili in se vprašujoče zazirali vame. Niso imeli časa, da bi priložili radijskim poročilom, zato so me sedaj vpraševali o usodi tistih, katerih nesreča jih je globoko pretresla. Stori se je, da je mrak, ko smo se vedno stali na bregu in se pogovarjali o veliki izgubi, ki jo moramo pogumno prenašati.

Tedaj je siloval kmet izrekel misel, ki me potem dolgo v noč ni hotela zapustiti. Rekel je:

»Besedo bratstvo sem ne-
šetokrat slišal, tako da je
postala uspešna vsakdanja —
izrabljena kot fraza. Zda se
sem dojel njeno veliko
ceno...«

Misel je bila povedana v
domačem narečju, ki ga ne
znam verno zapisovati, toda
temeljito je nisem. Kmet je
čisto pravilno dojel, kako
hudo bi bilo, če bi ljudje
ostajali v nesreči sami —
brez pomoči drugih. Koliko
krat hude bi nesreče prizade-
la majhen makedonski na-
rod, ki si sam desetletja ni
bil mogel zaceliti ran, če ne
bi prišla pomoč od vsepovsod.
V nesreči, ki je pustila ne-
prizadete same strega, se je
pokazala resnična vrednost
bratstva, ki povezuje
jugoslovanske narode. Vsak
zase je majhen, nebojnik.
Koparkoli bi prizadeja ne-
rešiti, bi sam prenašal te-
žavo mnogo teže, kakor pa
s skupnimi napori vse jugo-
slovanske skupnosti.

V najhujši bolešči zaradi
izgube cvetočega mesta, ki
je se sesulo, kakor da bi bilo
iz lepence, ne da bi mogli
to preprečiti, je vsak izmed
nas prečkal trenutke
preokupacije. Prestali smo jo do-
bro. Pa ne samo mi — jugo-
slovani. V najbolj oddaljenih
kotičkih sveta, kjer so Skopje
do večerj komaj poznali,
so se ob vesti o hudem po-
tresu zganila srca dobrnih lu-
di. Človek bi se moral pisati
z veliko začetnico.

Bili so tudi posamezniki,
ki so se ob vesti o hudi ne-
sreči vpraševali, da-li se bo
treba odločiti, ali se bo
treba odločiti, ali se bo
treba odločiti. V svoji sebi-
čnosti so nesrečo prebivalcev
Skopja merili z morebitno
krivico, ki jo bo treba dati.
Otrobi, ki so jo treba dati,
kaj, spet večji davki, manj
stanovanj, višje cene, vse za
Skopje (so pravili). Kakor da
je to, četudi bi bilo res, mo-
glo meriti z usodo tistih,
ki so ostali brez svojcev in
brez strehe nad glavo. Sicer
pa ni vredno izgubljati besed
za redko sebičnost in morju
ganjilive solidarnosti in me-
sebojne pomoči. Tolajmo se
z mislijo: ni armija brez ljudi-
ke. Takim v premislek sa-
mo je vprašanje: kako bi
bilo, če bi bili v koži ne-
rešnih brez svojcev in po-
moči drugih, sami, čisto o-
samljeni v hudi nesreči? Sicer
pa se tako nesreča ne sme
več ponoviti, četudi taki se-
bičnosti ne bodo nikoli spo-
znali, kako velika stvar je
ljudska solidarnost.

Vsak izmed nas je dal svoj
prispevek za prebivalce Skop-
ja. Tudi naša podjetja in
ustanove so nudile prvo po-
moč, da bi nesrečniki laže
prenašali velike težave. Dolgi
so seznanili vse, ki so pri-
skočili na pomoč. Površnemu
ocenjevalcu bi se zdelo, da
bo pomoči že kmalu dovolj.
Ker si niti približno ne more
predstavljati, kaj pomeni to,
če naemkar ostane nad dve
sto tisoč ljudi brez strehe
nad glavo. Se in se bomo
zbrali prispevke, pa bo vse
še zmanj malo v primeru s
pomnim za spregledno noče
makedonske meje.

Ilgobko v naši zavesti mora
biti spoznanje, da bo dinolna
skupnost kot celota kos tej
veliki nalogi. Skupnost pa bo
tudi zmogla, da manj žrtve na
račun osebnega uresničevanja
drugih skupnih ciljev, če bo
tako razumevanje za ne-
srečne, kakor smo ga izka-
zovali z zbiranjem osebnih
prispevkov in pomoči pod-
jetij, navzoče vsak dan na
naših delovnih mestih. Stojne
uskladitvene naloge moramo
krepko presegati, če hočemo,
da bomo zmogli — ne da bi
to preveč okrnilo izpolnitev
naših prejšnjih osebnih in
skupnih načrtov — dovolj
sredstev za novo, lepše Skop-
je.

F. SETINC

Obrotno gospodarsko pod-
jetje — »CVETILICARNE«
— Ljubljana, Wolfova 10,
sprejme v službo

BLAGAJNIKA
ADMINISTRATORJA

vsaj s 3 leti prakse v tem
poslu — deljen delovni
čas — samsko stanovanje
priskrbjeno. 9996



PESEM BRIGADIRJEV GRADITELJEV — simbolizira hotenja vseh nas. Ta pesem je objava, da bodo posledice naravne katastrofe kmalu le mučen spomin in da bo novo Skopje ob naši skupni pomoči zrastle v lepo in moderno mesto.

Foto: Petrovič

Tovarna montažnih hiš je na prostem

Mladinska brigada »Karloš« sestavlja montažne hiše iz Anglije

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

SKOPJE, 13. avgusta — Dopoldne smo obiskali mla-
dinsko delovno brigado »Karloš«, ki dela v tovarni
montažnih hiš. Tovarna je čisto navaden travnik,
ves steptan in povsem brez sence. Vse skupaj je
deset kilometrov oddaljeno od Skopja.

Tovarnjaki so pred dnevi
iz Rotterdam pripeljali o-
grodja montažnih hiš. Tu je
vse gradivo prevzela brigada.
Delo gre sedaj zelo hitro
od rok.

»Ogrodja za te hišice so
kupljena s sredstvi, ki so jih
zbrali za skopske posredne-
ce državljani Velike Brita-
nije. Ogrodje je vredno okoli
100.000 funtov. Angleska vlada
je poskrbela tudi za prevoz
iz Anglije do Skopja.«

priljubljeni Stephen Hather, stu-
dent tehnike iz Londona.

»Tu smo štirje,« nadaljuje
Andrew Stunel, student arhi-
tekture iz Manchesterja, »in še
inženir Stuart, ki vodi delo
v tej tovarni na prostem. Vsi
delamo, ker se muči.«

K. mandant brigade Drago-
slav Milošević, student prava
iz Prištine, nam je povedal:

»Vsa kosmiška brigada, ki

je delala na avtocesti, se je
pripravila za Skopje. Toda žal,
nismo mogli sprejeti vseh. Pri-
družili so se nam še študenti
iz Beograda in Sarajeva. V
brigadi je 64 brigadirjev. Ze-
lo dobro se razumemo. Ve-
seli smo, da lahko delamo
prav tu, v tej tovarni, kakor
imenjemo ta naš travnik.

Delo ni lahko, toda znaši
smo se, se naučili in sedaj
je okvirno za montažne hi-
šice vedno več.

Hišice bodo postavili okoli
naselja Saraj, kakih deset
kilometrov od Skopja. Večina
bo trisobnih, nekaj pa dvo-
sobnih. Skupno bodo lahko
pridobili s tem 1600 stanov-
vanj. Preden pa bo vse pri-
pravljeno, bo treba še veliko
dela. Jugoslovanska podjetja
bodo morala dobiti kvali-
teten material za stene, pod
in strehe. Od časa, kdaj bo

to dobavljeno, je odvisno, če
bodo hišice res vseljevale že
1. decembra.

Štirje študenti, ki poma-
gajo našim brigadirjem, so
prišli v Skopje iz Grčije,
kjer so postavljali podobne
hiše za grško prebivalstvo,
ki je utrpelo hudo škodo med
lanski potresom. Vsi štirje
pa so sodelovali v pri pomoči
Agadiru. Vsi so vključeni
v posebno mednarodno
brigado International civil
service, organizacijo, ki pri-
pravlja številne prostovoljne
delovne akcije stroj svet.

Ta brigada ima osemnajst
članov in so v njej brigadirji
iz Velike Britanije, Francije,
Nizozemske, Indije, Nemčije,
Švice in ZDA. Brigada bo
ostala v Skopju tri tedne,
nato pa bo prišla sem nova,
večja brigada iste organi-
zacije.

Tovarna montažnih hišic
pod vročim skopskim soncem
dela s polno paro. Vsi
bi radi ostali tu čim dlje in
naredili čim več.

DRAGO KRALJ

Privoščil si bom površno obdelavo
dveh, treh dogodkov, ki naj jih ime-
nujem poletno turistične, z lahko
primerno ljubljanske posameznosti.
Turizem smo tako ali tako že oglo-
dali z vseh strani, zdaj bomo kosti
vrgli hladnim jesejenskim vetrovom in
kajne luze. Pa je še vedno nekaj
mesa. Z ostrimi zobmi bi se ga čelo

Kozerija

Še obiramo turistične kosti

obgristi, čeprav ni lepo, takole vpr-
čo vseh.

Na primer:

Ali je tista, kakih 2000 (penzijskih)
dinarjev na dan vredna svetlost
Nemke (opustite, da sem napisal
svetlost), ki je v
ljubljanski Ajdovski najbrž misli,
da je Ljubljana morje, in je v
kopalkah, ki je čeznje potegnili vijo-
licaste lasekaste hlače, promenirala ta-
ko rekoč zasmehujoče vso našo ponos-
no semaforjeno precej diagonalno
od Fivogva proti Sloveniji-sport, se
tam milostno namrdnala, ker v iz-
ložbi ni videla nič posebnega, in po-
isti poti (ki je bila, geometrično
gledano, še bolj diagonalna) sestopila
pri eni od Fivogevih tisk natančno
takrat, ko je za njo zasvetila zelena
semaforška svetilca — ali je ta oseba
in njeno ravnanje, vs prašam lepo,
kaj drugega kot manifestacija skraj-
no tenkočutne in skrajno tipične naše
turistike, ki dovoljuje in tolerira
take skandalčke, kakršnega si ista
oseba prav gotovo ne bi mogla pri-
voščiti v svojem rodnem mestu. Me-
ščani so namreč napeto pričako-
vali, kaj ji bo rekla prisotna belo
oblečena postava, ker je kako minuto
prej dobesedno prepravila ozračje
nad vrelim asfaltom z rezkim živ-
gom za nekima pešcem, ki je v naglici
stopil na zebro pri rdeči luči in se
precej sam popravil ter stopil men-
čajče in rdeč od sramu nazaj na
pločnik. Postava mu je pošugala s
prstom, kar je zaleglo, da je pešec
odobravajoče priklimal, češ da ne,
kako mora ravnati v prihodnje. No,
prav ista postava pa prevečni sever-
noevropski kopalki niti pošugala ni,

kar je vsekakor vredno vsaj tistih
njihov 2000 dinarjev dnevo?

No, dobro, sprejemimo: ožkosrčen
sem. Ampak sprejmemo vsi skupaj,
da je ožka tudi naša Copova ulica.
In kot nalašč je prav v tej ulici ve-
liko vrednih prodajalcev. Kot nalašč
je v njej tudi vhod in izhod za vsa
večja in manjša poštna vozila. Kot
nalašč v tej ulici ljudje vsak dan
ob doloceni uri nekaj kajajo pri
nekateri mimoidoči — ki se pri tem
ustavijo v vprašujoče, če se, pri
vseh strelah, tudi njim spleta poča-
kati. In kot nalašč tedaj pridejo mi-
mo drugi ljudje, ki jih ne santima,
kaj se ti ljudje menijo in zakaj ka-
kajo, pa hočejo mimo, za kar pa ni
prostora na pločniku, in tako stopijo
za 20 do 25 cm na cesto. To pa se
veda zaostavijo, da kolezar za njimi
(verjemite, da je kolezar vedno na-
vzoč, saj smo vendar kolezarski na-
rod!) zakolne, ker se jim mora ogiti,
pri čemer pa tvega, da ga bo oplazil
auto, ki so svojem ustroju pač vozi
hitreje in ima sploh pravico prehi-
tevanja. In tako dalje...

Dokler se kot nalašč ne pripeljejo
čisto pravi turisti, taki, ki imajo
kovečke in čoln na stehi avtomobila.
Avtomobili so po glem naključju
štirje »rekordi« in se ustavijo, kar
tako za šalo, bi rekel, v — Copovi
ulici. Z desnimi kolezi za nekaj cen-
timetrov na pločniku in lepo v prvi-
kot se spodobijo mednarodnemu pa-
kiranju.

Ljudje v bližini so dobesedno one-
meli, saj je bilo očito, da je vsaka
mandatna kazen za tako početje o-
ločno premalo. In prvi ukrep, ki so
si ga sami izmislili, je bil ta, da jih
je nemudoma skrbelo, ali občinski
sodnik za prekrške zna toliko nem-
sko, da jim bo povedal, kaj jim gre.

Pa so turisti, ki se jim pravi resni
turisti, ker imajo čoln in kovečke na
stehi avtomobila, prvi spregovorili.
Po naključju so vprašali, kje je mestni
živilski trg, ravno človeka, ki je že
na očeh kazal, da to dobro ve, še
več, v pravi nemščini je nanašal vse
linkse in reke čez vse tri bruke
do solate — pardon — do breske in
paradižjov.

Medtem ko so turisti kupovali
okrepčila, si je lahko vsakdo ogle-
dal, kako se na sodobno vozilo, kot
je takle »rekord«, zaparkirajo čolni
in podobni turistični rekviziti. Kar
so ljudje z grozo pričakovali, se ni
zgodilo, vsaj v četrt uri ne, kolikor
sem utegnil počakati. Natančno pa

se spominjam, da kakih zlovesnih
listkov za brisalci stekel ni bilo, ko
sem odhajal. Kako bi si pa sicer
kupiti solato — pardon — marelice
in ostale breskve, bi rekel kdo v
naglici.

Cankarjeva cesta se v Ljubljani
konča nekako pred Moderno galerijo,
kjer ji bleda postava od časa do časa
podaljša pot v desno ali levo, nikoli
pa ne naravnost. To je ljubljanska
značilnost, ki smo se je navadili, kaj
hočemo. Gledam kolone, ki jim dela
rokavica kaže smer in red in se
vse čudim kakemu prav lepeemu vo-
zilu, ki očitno s svojo posadko prvi
morskim doživetjem naproti. Kaže
pa, da vsi, ki takole drve, le ne
vedo, kako se pride tja in kje je
vmes tista grota v Postojni. Og laki
priložnosti se neveden turist želi po-
niti na najpreprostejši način: za-
ustavi ob milniku in vpraša (s karto
v rokah, seveda), če je prav zarislal
linijo, ki naj bi ga, prenesena v na-
ravnost, pripeljala naprej v
grote in potem v uspešno Adrio.

Vse v red! Vprašal in ko zvek,
nadaljuje pot, veselo, da si zvedel,
kar si želel. Ni pa v redu, če se ne-
veden turist ob milniku ustavi, si
odpne varnostni pas, izstopi in me-
dikajoč v sonce začne dopovedovati,
da mora biti po njegovem mnenju
prav tole tista cesta, ki pelje do mor-
ja, da pa raje še enkrat vpraša. Beli
reditelj kratko priprdi, da se človek
ni zmotil in da naj kar nadaljuje
srečno pot. No, turist je tokrat dru-
gačnega mnenja. Izrablji bo priložnost
za posebno ekskurzijo. Pomigne ženi,
naj si odpne varnostni pas in naj
izstopi, da si bosta ogledala, kaj prav-
zaprav pomeni člena skulptura ob
vzhodu v belo poslopje in obelisk z
zastavami pred njo. Beli človek po-
sreduje. (Vse se namreč dogaja na
cesti.) Turist razume in zleze nazaj
v avto. In lebi niti, meni še manj
— naravnost v Tivoli. Resda samo to-
liko, da obrne, vendar pa...

Saj tam ob vzhodu v naš Tivoli je
vendar znak, kakršen po vsej ve-
soljni Evropi in se izven nje po-
meni prepovedano vožnjo za vsa
vozila!

Pri vsem tem pa sta imela turista
varnostna pasova, ki naj bi bila znak
spoštovanja do resne motorizacije po
poti, ki ju bo po naši domovini pe-
ljala do morja. Toda prezirajoč vse
druge lastnosti urejenega cestnega
prometa z njegovimi mednarodno go-
vorečimi znaki vred?

JANEZ ZADNIKAR

Dobrica Čosić

Skopski zapiski

Tudi jaz si držnem ponuditi ne-
kak svojih besed skopskemu
skladu resnice in solidarnosti.
Zato, ker verujem, da so ljudje lahko
dobri samo, kadar gre za resnico. Za-
to, ker sem tudi Skopju ostal dolžan
besede obdobjanja in spoštovanja to-
likšne ustvarjalnosti, ki sem jo več-
krat spoznaval in doživljal, vendar pa
so te vesele besede ostale v moji za-
vesti, samo zato, ker me je bilo sram,
da bi hvalil sodobnike in sodobnost,
katere deleček sem, prepričan, da je
treba pohvaliti in obdobjanje prepu-
stati potomcem, tistim, ki prihajajo,
da nas nadaljujejo, preličejo, potr-
dijo. V teh dneh vsi dajejo, ljudje da
jejo ne samo, kar imajo, temveč tudi
tisto, kar od njih pričakujemo.

Na tem zvezku, ki ga moram preli-
stati in z nekaterih strani vzeti po
nekaj stavkov, da dopolnim prgišče
in ga prilozim Skopju, piše: Naj živi
Skopje! Ta stavek je, podobno izrab-
ljeni paroli našega časa, vem, toda
izgovoril sem ga tisto jutro, ko je pri-
šel Beethoven na beograjsko radijsko
postajo, utišal pevce popevk in har-
monikarje in z nekaj somišljeniki in
nasledniki nenehoma govoril svetu o
Skopju, o smrti, o trpljenju, o člove-
škem upanju. Tistega 26. julija, tiste-
ga skopskega 26. julija, skopskega leta
1963 sem zapisal:

»Potres je ubil Skopje. Moram oditi
na ta kraj nesreče, da bom o tolikšni
smrti napisal nekaj stavkov, da bom
lahko z Dušanovega mosta na Vardar-
ju kljubovalno zaklical: Naj živi Skop-
je!«

V tej dobi, kolikor traja človeško
življenje, po vsem, kar se je zgodilo
in kar smo preživeli, in poleg vsega,
kar se dogaja in kar moramo v živ-
ljenju premagovati, se mora torej še
potres vključiti v naše perspektive, se
mora zamajati v naše načrte, se pre-
vrtiti v naše upe, postati del naše
usode. Torej mora tudi potres lomiti
roke in kazati obraz tej namučeni in
čudoviti Makedoniji. Komaj se je
vzravnala in spregovorila, začela zase
ustvarjati in snovati, komaj je začela
postavljati dom svobode in civilizacije
— in že je potres porušil Skopje.

Potres je porušil Skopje. Jok ob ra-
dijskih sprejemnikih. Spet jok ob ra-
dijskih sprejemnikih v tej deželi, jok,
spominjam se joka v aprilu 1941, to-
da tedaj smo jokali mi, jezni in
samozavestni mladeniči, zdaj pa jo-

kajo tudi otroci in vsi. V tej bolečini
doraščajo otroci v ljudi, žene in moš-
je v mesto in narod, raste vas in mesteca
pa postajata človeštvo. O, kje in v
čem vsem so človekove meje, mar ima
človek mero in mejo? In ali je to ob-
nova in porajanje dobrote v nas, ali
je to tudi obnova tistega prastarega,
v prividih in uresničitvah napredka
poltačenega ljudskega strahu pred ve-
likimi in vesplosnimi nesrečami, ali
je to tudi obnova in prizadevanje ve-
sti za bistveno in vesplosno celotnost
tega sveta? Mar temu namenu najbolj
uspešno služijo človeške nesreče in
trpljenje?

Beethoven razboleno širi čustva in
asociacije. Vse te moje besede, vse
to moje drobno zapisovanje je ničevol!
Komu v tej deželi pa je sploh potreb-
no? Zdravnik nisem, ran ne znam pre-
vijati, tudi vrtnjaški zdravnik so od-
hitei ki Skopju, išče se veliko krvi.
Jaz pa imam besede, samo besede...
Kaj je to potres?

Bistveno: nihče ne ve, zakaj in kdaj
se bo zemlja zdramila kot zver, po-
skočila, se stresla pod nami in z nami
razjarjena in naježena z našimi člo-
veškimi zgradbami in vsakovrstnimi
tovori, kdaj nas bo vrgla, polomila
in razmetala z vsemi našimi nebotič-
niki, knjigami, avtomobili, insekti, fil-
mi, ambicijami, domišljavostmi, neum-
nostmi. Ta žival zemlja, še nespozna-
na, a kot bi bila nema, krotka, rav-
nodušna do vsega človeškega brklja-
nja, je potuhnjeno poskočila in zatru-
tila pod Skopjem, davi po sončnem
vzhodu. Kot bi jo juljsko sonce vzdra-
milo iz nekakšnega mrtila, kot bi ji
ožgalo oči, jo razbesnilo, ali kot bi se
razveselila mlade sončne toplote in
bi v nekakšni veselosti norosti izgra-
la svojo staro, večno pozebenje, ali pa
kot bi se pretekletici pod Skopsko Cr-
no goro začelo postajati težko pod no-
nimi, visokimi, ogromnimi stavbami,
ki rastejo okoli Vardarja. Zemlja, ki
je še ne tako davno bila tukaj nava-
jena brez napora držati in trpeti ma-
kedonske kočice in hišice, a ni hotela
nositi velikega mesta, ki je nastajalo
vedno hitreje, in ga je vrgla s sebe
kot sedio. In Skopje se je podrl.

Potrebna je kri. Po krvi smrdi tudi
Goč in golo nebo. Danes je Beethoven
v vseh hišah moje dežele. Ta nesreča
je glasna kot velik narodni praznik.
Danes je narod doletela nesreča. Da-
nes se poraja velik narod.

Potrebna je kri. Po krvi smrdi tudi
Goč in golo nebo. Danes je Beethoven
v vseh hišah moje dežele. Ta nesreča
je glasna kot velik narodni praznik.
Danes je narod doletela nesreča. Da-
nes se poraja velik narod.

Dovolj gnojil za jesensko setev?

Proizvodnja umetnih gnojil kljub porastu ne dohaja potrošnje

Zadnji četrtlet v juliju je zvezni sekretariat za
kmetijstvo sklenil, da za jesensko setev ne sme
zmanjkati niti kilograma potrebnih umetnih gnojil.
Ker pa domača industrija ne bo do časa proizvedla
toliko umetnih gnojil, kot je obljubila lansko jesen,
in ker so zvezni planerji preveč optimistično pla-
nirali letošnjo proizvodnjo umetnih gnojil, je bilo
v pravem času na razpolago premalo deviz za uvoz
manjkajočih količin. Zato je sekretariat v juliju
odobril dodatna devizna sredstva za ta uvoz. Zda-
jevo so, toda najbolj kritičnega blaga — dušičnih
gnojil — tudi na svetovnem trgu skoraj ni več. Po-
trebovali pa bi jih v vsej državi najmanj še 100.000
ton, v Sloveiji pa še okrog 7000 ton.

Direktor »Agrotehnik«
v Ljubljani A. Turk pravi:
»Za jesensko setev bo do

pridobljene s prodajo zlata
na borzi!

V istem času so kmetij-
ci v Jugoslaviji šele ugo-
tavljali, da so bili proizvo-
dniki plani domačih tovarn
umetnih gnojil nerealno vi-
soki in zato devizne kvote
za uvoz manjkajočih koli-
čin dosti precejše.

Potek letošnje setve bo
v tem pogledu odvisen tudi
od uspešnosti domače pro-
izvodnje umetnih gnojil.
Predvsem bi bilo treba na-
ših največjih tovarnih dušičnih
gnojil v Pančevu zagotoviti
redno in enakomerno do-
tok elektrike, vsem tovar-
nam pa tudi potrebne su-
rovine. Nemudoma bi bi-
lo treba rešiti tudi vpraša-
nje učinkovitega transpor-
ta umetnih gnojil. Zda-
dva meseca pred setvijo in
v pr. stala ladjaz v Grijli za
»Agrotehniko« kljub pri-
oriteti zasidrana pred Re-
ko od 22. do 30. julija. Ni
bilo vagonov! Razen tega je
že zdaj čutili hudo pomanj-
kanje embalaže, to je na-
tronkih vreč. S tovarno v
Maglaju bi se bilo treba
cimprej dogovoriti o pri-
oritetni dobavi vreč za po-
trebne jesenske setve.
Zgolj zagotovila, da bo
gnojil o pravem času do-
voli, so torej premalo.

Zanimanje Skandinavcev in Britancev za hrvaško Primorje

Kot so povedali hrvaški
turistični predstavniki, ki so
se nedavno vrnili s poti po
skandinavskih državah in Ve-
liki Britaniji, se v teh deže-
lah ljudje čedalje bolj zan-
majo za dubrovniško in ma-
karsko Primorje. Največje
turistične agencije in uradi v
teh državah so že sedaj za-
htevali rezervacije v hotelih za
prihodnjo turistično sezono.

V turistični zvezi Hrvatske,
kjer so obravnavali poročila
o možnostih, ki se nam obta-
jejo v zvezi z naraščajočim
zanimanjem skandinavskih in
angleških turistov za naša
obmorska turistična, se bo
za sprejem takov velikega šte-
vila tujih turistov treba ob-
širno pripraviti. Obstoj du-
brovniške letališča in do-
sedanje razširjene kapacitete
ne bodo zadostovale, če ne
bomo z ustreznimi ukrepi ugo-
dili zahtevam novih tisk.

Predvsem je treba določiti
sedanje usluge v novih ob-
jektih, ki zaradi hitre gra-
nje nimajo ustreznih standar-
dov po posameznih kategori-
jah. Razen tega se bodo mo-
rala gostinska podjetja držati
sklenjenih pogojev in obvez-
nosti do tujih agencij, da bi
preprečili napake, ki ovirajo
napredovanje našega turizma.

no energijo in pa trans-
portnih možnostih, ker se to
kasneje ni še nikdar v ce-
loti uresničilo. Nevarnosti,
da bi naša industrija tako
proizvedla več umetnih
gnojil, kot bi jih lahko pro-
dala, pa se vsaj še nekaj
let ni treba bati.

Samo na temelju stvar-
nih proizvodnih planov, ki
bi morali biti znani že spo-
mladi za jesen in jeseni za
pomlad, bi lahko še pravo-
časno zagotovili potrebne
devizne zneske za uvoz
manjkajočih gnojil. Razen
tega bi bilo nedvomno v
korist naše kmetijske pro-
izvodnje, ko bi dobili uvoz-
niki bolj proste roke, tako
da bi lahko ob najugodnej-
šem času sklepali uvozne
pogodbe s tujino, ne pa, da
kot doslej, vedno prihajajo
z nakupi, ko je večina blaga
za evropskem trgu že
prodanega ali celo v času,
ko bi morala gnojila biti
že na nihav.

Vendar »korenina zla« ne
raste samo iz jugoslovans-
ke industrije umetnih
gnojil. To nam nazorno ka-
že rast proizvodnje v po-
slednjih štirih letih, kar je
predvsem posledica proiz-
vodnje novih tovarn v Pra-
hovu, Lukovcu in Pančevu.

Proizvodnja umetnih gnojil
v SFRJ

Leto	V tonah
1960	267.000
1961	436.000
1962	636.000
Prvih pet mesec. 1963	358.000

Letošnja proizvodnja v
prvih petih mesecih je to-
rej za 69% večja od lanske
v istem času. Proizvodnja
potemtem raste naprej —
in se trudi ujeti potroš-
njo!

Novice

MARIBOR: obisk Karla Novyja — V soboto se je ustavil v Mariboru na povratku v domovino češki pisatelj Karel Novy. Z mariborskimi književniki se je zadržal v daljšem pogovoru. Karel Novy je preživel dopust na Jadranu.

MARIBOR: servis za popravilo glasbil — Veleblagovnica »Doma« v Mariboru je odprla v Slovenski ulici 8 servis za popravilo glasbil. Servis so Mariborčani težko čakali. Razen glasbil, kupljenih v veleblagovnici, bodo v servisu popravljali tudi vsa druga glasbila.

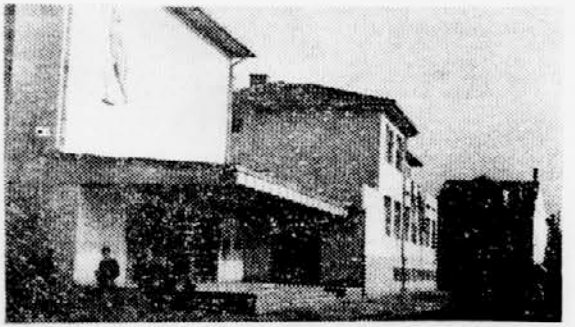
KOPER: snemanje filma »Beneški svinec« — V koprski katedrali snemajo nekatere prizore zgodovinskega avturističnega filma »Beneški svinec«, režira ga Pino Marcati, nastaja pa v koprodukciji med Lux-Ultra filmom iz Rima in Avala-filmom iz Beograda. V glavnih vlogah nastopajo Guy Madison, Jean Claudio, Lisa Gastoni, Ingrid Schöe in Gastone Moschin, ki ga poznajo gledalci iz filmov »Mlin na Padui« in »Mrtve duše«. Filmska ekipa bo ostala v Kopru in Piranu kakih deset dni, nato pa bo posnela še nekaj prizorov v Ljubljani.

NOVA GORICA: bogat program delavske univerze — Delavska univerza v Novi Gorici pripravlja obširen program za jesensko izobraževalno leto. Množica ostalega bodo organizirali dopolnilno osemletno šolo v nekaterih večjih podjetjih in tovarnah, kjer so ustrojeni, da je še vedno mnogo zaposlenih brez popolne osnovnošolske izobrazbe. S tem načinom dopolnilnega izobraževanja bodo v jeseni začeli tudi v tovarni pohišstva v Novi Gorici ter v anovskih cementarni.

BEOGRAD: novi direktor »Jugoslavija-filma« — Dosedanji direktor Gojko Sekulovski je odstopil in na sestanku upravnega odbora »Jugoslavija-filma« so izvolili za novega direktorja Dejana Obradovića.

SKOPJE: »Vardar film« snema skopsko katastrofo — Skopski »Vardar film« je uro po potresu začel snemati film o nesreči, ki je zadela Skopje. Film kot dokument predvajajo doma in v tujini. Izdelan je v srbohrvatski, francoski in angleški verziji. Dokončujejo se dva filma o potresu in njegovih posledicah (to sta filma »Crna zarja« in »Kulturno bogastvo pod ruševinami«), pravzaprav so prvega že končali večeraj, drugega bodo pa danes. Zatem bo posnel »Vardar film« serijo kratkometražnih filmov o škodi, ki jo je potres prizadel na gospodarskem, zdravstvenem in drugih področjih.

SKOPJE: sestanek posvečen skopskim gledališčem — V Skopju bo jutri sestanek predstavnikov vseh jugoslovanskih profesionalnih gledališč, na katerem bodo pregledali vse možne oblike pomoči



skopskim teatrom. Na sestanek so povabili tudi predstavnike Zveze dramskih, baletnih in glasbenih umetnikov Jugoslavije. Na sliki: gledališče turške manjštine pred potresom.

KRALJEVICA: bo res ostalo 3500 ljudi brez knjig? — Knjižarna in papirnica trgovskega podjetja »Kraljevica« iz Kraljevice je bila več let v pripravi hiši, preurejeni in prodajalno. Po najnovjšem odloku reškega okrožnega sodišča, ki je sledil triletnemu sporu z lastnikom, bodo morali zdaj lokal izprazniti. Toda Kraljevica, ki ima z okolico 3500 prebivalcev, dve šoli, dosti zainteresiranih domačih bralcev in tudi tujih, ki bi med dopustom želeli kakšno dobro knjigo, bo ostala brez knjižarne. In to po štiridesetih letih, odkar so jo odprli. Za zdaj ni še nobene ugodne rešitve.

PRILEPU: slikarska kolonija tudi v Prilepu — V slikarski koloniji v Prilepu so likovni umetniki iz Slovenije, Hrvaške in Srbije. Organizator te pomembne kulturne manifestacije je Narodni muzej iz Prilepa. Po propoziciji zapuščala vsak udeleženec koloniji eno sliko, narodni muzej pa organizira vsako leto razstavo del vseh udeležencev.

BEKA: adaptacija »Fotocentra« — Zagrebško podjetje »Fototrovin« je ponudilo rešitveno podjetju »Fotocentra« sodelovanje pri preureditvi prodajalnice na Reki in pri opremlitvi novega fotolaboratorija. Tako bo postal »Fotocenter« eden izmed najmodernejših opremljenih tovarnih lokalov v državi. Adaptacija, v katero naj bi vložili okrog 5.000.000 dinarjev, bo občutno povečala promet, še celo v turistični sezoni. Obe podjetji sta zato zanj nedvomno zainteresirani.

VARNA: France Kosmač na festivalu bolgarskega filma — Ob črnomorski obali, kjer je zdaj festival bolgarskega filma, kažejo poleg dolgotrajnih tudi kratkometražne filme. Bolgarski filmski umetniki, tuji gostje in občinstvo so izkoristili festivalsko atmosfero za številne filmske razgovore. V Varni je tudi režiser France Kosmač kot predstavnik jugoslovanskega Zdrženja filmskih avtorjev.

BUKAREŠTA: pohvalne kritike o gostovanju beograjskega jazz orkestra — Romunska umetniška kritika zelo pohvalno ocenjuje gostovanje jazz-orkestra beograjske RTV v Bukaresti. Nekateri ocenjevalci ga pristejajo med najuspešnejše jazz-orkestre na evropskem kontinentu. Vsi poudarjajo homogenost kolektiva in kvaliteto solistov, še posebej uspešno dirigentsko taktirko Vojislava Simića. Beograjski orkester gostuje trenutno ob črnomorski obali.

LENINGRAD: zasedanje Sveta evropskega združenja pisateljev — Svet evropskega združenja pisateljev je te dni obravnaval v Leningradu probleme sodobne književnosti in odnose »Družba« pisateljev. Predvsem so razpravljali o krizi sodobnega romana. Na sestanku je bilo okrog 100 evropskih pisateljev, Jugoslavijo sta zastopala Ivan Lalić in Tanasije Mladenović.

RIM: Bette Davis v Cincitta — Režiser Damiano Damiani je zaupal eno glavnih vlog v filmski priredbi Moravinega romana »Dolgočas« (brali smo ga v »Tovariš«) slavni igralki Bette Davis, ki bo to pot prvič snemala v Italiji. Z njo bodo nastopili Catherine Spaak, Isa Miranda in Horst Buchholz.

STOCKHOLM: teden jugoslovanskega filma — V prvi polovici septembra bodo v Stockholmu priredili teden jugoslovanskega filma. Cisti dobicek prireditve so namenili za Skopje. Na programu bodo filmi »Kozaras«, »Veliki in mali« ter »Sibirski lady Macbeth«.

LEIPZIG: jesenski knjižni sejem — Jesenskega knjižnega sejma v Leipzigu se bodo udeležili za ložniki iz petnajstih držav. V okviru te prireditve vzbujajo letos posebno zanimanje načrt za razstavo »Najlepše knjige sveta«, na kateri bodo razstavili izdaje, nagradne za lepiško Guttenbergovo nagrado.

NEW YORK: Marlene Dietrich piše vojne spomine — Knjiga te velike igralkice, predvsem pa napredne, humane žene, bo imela brččas naslov »Poročilo preživele«. Izjavila je: »Moje občje je bil ulanski častnik in je služil na fronti v prvi svetovni vojni, mati in jaz sva živeli v Berlinu. Tako sem kot otrok doživela vojno na notranji fronti. V drugi svetovni vojni sem bila osebo na fronti v Evropi. Tako menda vem o tej grozi dovolj.«

Jutri začetek gledališke sezone v Skopju

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

SKOPJE, 13. avg. — Saraj je majhna vasica, prašna in nepomembna, s staro džamijo in z nizkimi, med dreveji skritimi hišicami. Tik ob vasi so začeli pred nekaj leti urejati veliko rekreacijsko središče za skopske meščane. Zgradili so moderno restavracijo, uredili park, asfaltirali poti, usposobili številne športne terene in zgradili tudi moderno kopališče ob reki Treski.

Danes v Saraju ni ruševin, ni prahu, na prvi pogled je vse mirno in lepo kakor nekoč. Pred vzhodom v park uslužbenec v svetlozelenih uniformah zaliva cvetice v parku, buffeti so odprti...

Toda tu je tudi v naglici napisan smerokaz »Narodno gledališče«. Sledimo mu in pridemo v lepo urejeno sotočišče skopskih umetnikov. Že komandant tabora, tovariš Dimče, nam pove, da so tu pod šotori člani Opere in Drame Narodnega gledališča, igralci in osebje manjšinskega gledališča, mladinski oder, balet, filharmonija in še folklorna skupina Tanec. Toda od pomočnika upravnika Narodnega gledališča, tovariša Mirka Stefanovskega, izvem, da nekaj drugih podrobnosti.

»Ko smo se po potresu zbrali tukaj, nismo vedeli ne kod, ne kam. Nekateri so menili, da bi odšli drugam, da bi se razdelili v manjše skupine in začeli delati v Prilepu, Bitoli, Kumanovem in Ohridu. Opera pa naj bi se preselila v Niš. Ko smo govorili o teh možnostih, smo spoznali, da ne moremo in ne smemo prav nikamor. Mi smo tu zaradi skopskih meščanov, ne smemo jih zapustiti.«

V razgovor so posegli tudi drugi člani Narodnega gledališča, ki so pravkar iztovorili tovarnjak z gradbenim materialom za zasilni oder, ki ga bodo postavili v parku.

»Sedaj je v našem taboru okoli tristo ljudi. Predvidevamo pa, da se bo v njem kmalu nahajalo kakšnih 800 prebivalcev. Kako bomo delali, je odvisno v največji meri od nas samih, od organizacije vsakdanjega življenja.«

PROMETNO PODJETJE LJUBLJANA-TRANSPORT
LJUBLJANA — sprejme:

— **VEC SOFERJEV**
— **D IN C KATEGORIJE S KVALIFIKACIJO** za mestni potniški promet
— **VEC SPREVEDNIKOV** IN SPREVEDNIC za mestni potniški promet

Sprevedniki imajo po dveh letih možnost pridobiti kvalifikacijo za voznike trolejbusov, kasneje pa tudi za voznike avtobusov.

Pogoj: za soferje — ustrežna kategorija, kvalifikacija in stanovanje v Ljubljani ali bližnji okolici; za sprevednike — končana osemletka, odslužen kadrovski rok ter stanovanje v Ljubljani.

— Pismene ponudbe poslati podjetju LJUBLJANA-TRANSPORT, Ljubljana, Celovška c. 164. 6591



Z RAZSTAVE NIZOZEJSKEGA KIPARJA IN SLIKARJA JANA SNOECKA v Gorjupovi galeriji v Kostanjevici na Dolenjskem

Branislav Nušić

42

Avtobiografija

Prevedel DAVORIN RAVLJEN

»Zato pa popolnoma ustreza pogojem, ki jih zahteva kazenski zakonik za obtožbo,« mi je odgovoril predsednik.

»Nadalje, lejte, gospod predsednik, se čutim bolj ali manj nedolžnega, ker mi te pesmi ni narekoval kakšen naklep, marveč bolj nagon.«

»Da, da, saj vas razumem,« me je prestregel predsednik, »toda, vidite, kazenski zakonik kaznuje prav ta nagon.«

»Predčudo!« sem ostrmel.

Ko me je predsednik takole seznanil z vsemi dobri stranimi kazenskega zakonika, mi je povedal, da me prav ta in tak kazenski zakonik kaznuje z dvema letoma ječe, ker sem želim Veljčanstvo.

Da, tedaj sem se zaklel, da ne bom nikoli več napisal takšne pesmi, in oddistiham do današnjega dne se vztrajno ravnam po tej dieti in povem vam, da dobro de mojemu zdravju.

DRUGA LJUBEZEN

Prva ljubezen je tisti požar, o katerem je v policijskem dnevniku zapisano, da ne vedo za vzrok. Ujme se, brž ko se zaneti, kakor vžgalica, in ugasne sam kakor izgori alkohol v spirtoivki.

in dela in tudi od vremen-skih razmer, ki utegnejo zelo škodljivo vplivati na poklicno kondicijo umetnikov, predvsem opernih pevcev. Zaenkrat nimamo nobenih prostora za vaje, toda vse kaže, da poslopje baletne šole v Kiselih vodah ni hudo poškodovano.

Poslopje skopskega Narodnega gledališča je hudo poškodovano. Tudi druga gledališka poslopja so povsem neuporabna. O načrtih Narodnega gledališča v Skopju je spet govoril tovariš Mirko Stefanovski: »Sezona skopskega gledališča se bo začela 15. avgusta v letnem kinu v mestnem parku. Drama bo priložila ilindenski recital, ki ga je napisal makedonski književnik Slavko Janevski in bi ga morali prvi predstaviti občinstvu šele ob obletnici ilindenske vstaje. Pri izvedbi tega recitala bo sodeloval domala ves ansambl. Razen tega bodo na programu te prve javne prireditve po potresu še odlomki iz Beethovenovih, Mozartovih in Puccinijevih oper, nastop opernega zbora, baleta in filharmonije.«

»Prizadevali si bomo,« je še pripovedoval tovariš Mirko, »da bomo prav kmalu lahko nastopili z rednim programom. Nastopili bomo v zasilnih taboriščih, v drugih mestih naše države in v tujini. V zahvalo vsem, ki so se izkazali ob nesreči.«

Zapuščamo gledališki park v Saraju. Na tribuni pri športnem igrišču vadi filharmonija, nekje iz gozda se sliši pevski zbor, kako poje slovenske partizanske pesmi...

V kavarni najdemo tovariša Rista Stefanovskega, upravnika mladinskega pionirskega gledališča. Povedal nam je, da bodo že prihodnji teden začeli z delom. Mladini v taboriščih bodo prestavili nekaj del: Ukradenega princa, Rdečo kapico in Nušičevo Avtobiografijo. Kmalu bodo obnovili redni program. S katerimi bodo gostovali tudi v vseh krajih, kjer žive begunci iz Skopja.

DRAGO KRALJ

V Kostanjevici, ki se čedalje bolj razvija v živahno in vsaj v sezoni zelo delavno kulturno žarišče Dolenjske, so v soboto odprli razstavo nizozemskega kiparja in slikarja Jana Snoecka. Tako prireditelj kakor kipar so pravzaprav izkoristili ugodno priložnost, ko Jan Snoeck prav letos sodeluje na simpoziju »Forma viva«. Delo, ki ga bo izrezbal v grajskem vrtu, bomo lahko ocenjevali v jeseni, saj bo ostalo tam; medtem pa nam je na majhnih razstavi v Gorjupovi galeriji v kostanjevski šoli pokazal še drugo zvrst, ki jo goji — stenske dekoracije na blagu.

To je zanimiva tehnika, ki jo mladi likovnik goji šele kratak čas. Za ime tega postopka je v zadregi, v pogovoru pa je to imenoval »nekakšen poskus tiskanja za volneno in bombažno blago po serigraficnem postopku«. Tako so nastala likovna dela, ki od daleč nekoliko spominjajo na tapiserijo, čeprav imajo z njo kaj malo skupnega.

Nizozemski gost je v tem pogledu že izkušen in vrsti svojih uspehov na kiparskem področju je dodal še solidne dosežke v zvrsti slikarskih stenskih dekoracij na blagu.

Kot sam pravi, skuša v vsem, kar dela, kar hoče izraziti, najti nekakšen glasbeni zven, poudarek in muzikalni red, ki ga čuti. Če si dalj časa ogledujemo njegova dela, res



Z RAZSTAVE NIZOZEJSKEGA KIPARJA IN SLIKARJA JANA SNOECKA v Gorjupovi galeriji v Kostanjevici na Dolenjskem

Foto: J. Mesesnel

»To pa res ni nič! Zaradi tega ni vredno jokati. Kaj pa je goska, nič! O, kolikokrat mi je profesor rekel vprico vsega razreda, da sem neumen osel, a osel je vse kaj večjega kakor gos. Kaj bi to! Tudi tvoji učiteljci je rekla njena učiteljica, ko je bila še majhna, da je neumna gos, — na, danes je pa tudi ona učiteljica.«

Moje besede so menda blagodejno vplivale na dušo plavalnega dekleta. Dvignila je obokane oči in me pogledala tako zaupljivo, da sem se tisti mah čutil dolžnega, da jo še naprej tolažim.

In potem... goska... sem nadaljeval in premisljeval, kaj bi ji še lahko rekel. »Goska, to ni nič hudega... To ni žalitev. Jaz na primer... jaz imam gosko rad.«

Pomenljivo me je pogledala, menda bi bila rada uganila, ali ni to izpoved ljubezni.

»Da, gosko imam rad,« sem nadaljeval, menda, da bi se sam izkoristil te besede za izpoved ljubezni.

»Bedro imam pa najrajši.«

»Zakaj bedro?« je presenečeno vprašalo plavalno deklet.

»Pač tako! Kadar speče mati gosko z rižem, vselej poiščem bedro.«

Drugo jutro sem spet srečal plavalno dekletko in nato sem jo srečaval skoraj dan na dan. Rada sva se imela, čeprav si ljubezni nisva izpovedala. Moje tolažilne besede, s katerimi sem se ji prvič približal, je imela že za izpoved ljubezni. Podobno je z vdovami, ki kaj rade jemljejo tolažilne besede za izpoved ljubezni. Plavalno dekletko pa je že imelo nekoliko vdovske čustvenosti, kajti kakor mi je pomejše priznala, je pred menoj ljubila nekega prvolaša.

Čeprav sva se shajala dan na dan in sem jo spremljal do doma, sva vendar čutila potrebo, da bi se shajala na samem. Ljubezen ima samo tedaj svoje

Pod črto

Nezdravo molčanje

Stirinajst dni je že minilo od tiste znane tiskovne konference, ki jo je na letošnjem filmskem festivalu v Pullu priredila beograjska produkcija »Avala film« in je ostala zabeležena v festivalski kroniki kot neprijeten incident med producenti in novinarji. V razgreti, da ne rečem žolčni debati, ki se je razvnela ob uvrstitvi koprodukcije filma »Človek in zver« v uradni program našega nacionalnega festivala, je direktor »Avala filma« Zlatko Dražević navrgel še obtožbo o dajanju oziroma prejemanju podkupnine. Priznal jo je konkurenčnemu proizvajalnemu podjetju, ki je vložilo pritožbo zaradi uvrstitve »Človeka in zver« v uradni festivalski program, in novinarjem, ki so v beograjskem tisku pred festivalom kritično pisali o programski in finančni politiki »Avala filma«.

Ni dvoma, da je to izjava poleg nepremišljene razgretosti poročila torej tudi »isto konkretna prizadevanje, usojenost. Skratka, da lahko gotovo o napačnem ravnanju na javno oceno, ki podjetju ni bila naklonjena. Prizadevali so odgovorili bolj umirjeno in zadržali, da sicer razumejo razvnetost, da pa bodo dokazali neupravičenost zmerjenih sumničenj na pristojnih mestih.

Tako — čisto konkretno torej — so spremljevalci festivala ta spor tudi zabeležili in ga eni ironično, drugi aresnjeno komentirali. Potem pa so o njem obmolknili vsi — tisti neposredno prizadevali pa tudi tisti, ki jih izjave na tiskovni konferenci zadevajo le posredno.

Nikjer v tisku v teh štirih najprejšnjih dneh nismo mogli zaslediti, da bi direktor »Avala filma« svoje izjave bodisi dokumentiral, bodisi umaknil.

Tudi o protikolozih prizadevanjih nismo slišali nič brati. Spor, ki ga posrejem pravilno in razumno nismo razpisovali v škandal, se bo, kot zaenkrat kaže, poravnal ali pa se boji zadržati v najzgodnejši krivici. V široki javnosti o njem ne govorijo ne pišejo več.

Ob vseh teh pomislekih pravzaprav pogrešamo vsaj javnega zagotovila širši javnosti, tako filmskih kot novinarskih, da bodo seriozno, objektivno proučili upravljanje, ki se je oblikovalo na tiskovni konferenci »Avala filma« ter ukrepali tako, kot bo terjala izkušena resnica.

STANKA GODNIC

Izjave prič in obsodba

Prepovedano javno predvajanje filma »Mesto«

Pred svetom okrožnega sodišča v Sarajevu, ki mu predseduje sodnik Miodrag Maksimović, so v ponedeljek nadaljevali javno razpravo o filmu »Mesto«, ki so ga za sarajevsko filmsko podjetje »Sutjeska film« posneli beograjski amaterji dr. Mirko Babac, Vojislav Rakonjac in Zivojin Pavlović.

Najprej so v dvorani kinematografa »Radnika« pokazali sodnemu svetu in številnim pričam film. Težak vtis, ki ga je ta omnibus napravil na vse prisotne, je presegel kritične ocene, zapisane v sodnih dokumentih in obrazložitvi okrožnega tožilstva v Sarajevu, ki je 26. julija začelo prepovedano javno prikazovanje »Mesta«.

Tudi okrožni javni tožilec ni imel možnosti, ogledati si film že prej: odlok o prepovedi je izdal na osnovi scenarija in pisma filmskega sveta podjetja »Sutjeska film«, v katerem je bil splošno soglasni sklep tega organa o prepovedi prikazovanja filma, dokler ne bo sodišče sprejelo dokončnega sklepa.

Na ponedeljkovi razpravi o filmu »Mesto« so govorili o njem člani republiške komisije za izbor filmov Luka Djaković, Izet Sarajlić in Momčilo Blagočanić. Njihove ocene se skladajo z obrazložitvijo javnega tožilca.

»Prepričan sem,« je rekel Izet Sarajlić, »da bi občinstvo, če bi videlo film, od jeze razparalo filmsko platno.«

»Le čigava je ta stvarnost brez vsakršne svetlobe, perspektive in lepote življenja?«

»To pa res ni nič! Zaradi tega ni vredno jokati. Kaj pa je goska, nič! O, kolikokrat mi je profesor rekel vprico vsega razreda, da sem neumen osel, a osel je vse kaj večjega kakor gos. Kaj bi to! Tudi tvoji učiteljci je rekla njena učiteljica, ko je bila še majhna, da je neumna gos, — na, danes je pa tudi ona učiteljica.«

Moje besede so menda blagodejno vplivale na dušo plavalnega dekleta. Dvignila je obokane oči in me pogledala tako zaupljivo, da sem se tisti mah čutil dolžnega, da jo še naprej tolažim.

In potem... goska... sem nadaljeval in premisljeval, kaj bi ji še lahko rekel. »Goska, to ni nič hudega... To ni žalitev. Jaz na primer... jaz imam gosko rad.«

Pomenljivo me je pogledala, menda bi bila rada uganila, ali ni to izpoved ljubezni.

»Da, gosko imam rad,« sem nadaljeval, menda, da bi se sam izkoristil te besede za izpoved ljubezni.

»Bedro imam pa najrajši.«

»Zakaj bedro?« je presenečeno vprašalo plavalno deklet.

»Pač tako! Kadar speče mati gosko z rižem, vselej poiščem bedro.«

Drugo jutro sem spet srečal plavalno dekletko in nato sem jo srečaval skoraj dan na dan. Rada sva se imela, čeprav si ljubezni nisva izpovedala. Moje tolažilne besede, s katerimi sem se ji prvič približal, je imela že za izpoved ljubezni. Podobno je z vdovami, ki kaj rade jemljejo tolažilne besede za izpoved ljubezni. Plavalno dekletko pa je že imelo nekoliko vdovske čustvenosti, kajti kakor mi je pomejše priznala, je pred menoj ljubila nekega prvolaša.

Čeprav sva se shajala dan na dan in sem jo spremljal do doma, sva vendar čutila potrebo, da bi se shajala na samem. Ljubezen ima samo tedaj svoje

prave čare, če se zaljubljeni shajajo na samem. Dogovorila sva se, da se bova sesla v četrtek popoldne na starem pokopališču. Pokopališče je kot kraj sestanka nekako ugažalo zaljubljenemu plavalnemu dekletu, ki je bilo čustveno in zaljubljenemu mladeniču, ki je imel rad gosje bedro.

Sesla sva se in se pogovarjala, pogovarjala na dolgo in široko. Govorila sva o izpizih in o njeni učiteljici, kako je stroga. Potem mi je povedala, da je skuhala njena mati opoldne nadevane bučke, jaz pa sem ji ji hvalil, da smo sinoči imeli sirov zvitek. Pogovarjala sva se še o nekaterih rečeh, potem sva se ločila.

Najin sestanek je bil, kakor vidite, docela jalov, kajti na takihle sestankih je treba govoriti besedo ljubezni, midva pa sva se pogovarjala o tistem, o čemer bi se lahko pogovarjala tudi na ulici, ko sem jo spremljal domov.

Težava pa je bila v tem, da ne ona ne jaz nisva poznala ljubezenskih besed. Nekaj dni sem si ubijal glavo, kako bi prišel do teh ljubezenskih besedi, in naposled sem se spomnil knjige, ki jo je brala moja tetka večer za večerom in pri branju vzdihovala in jokala in ko je knjigo zaprla, jo je položila pod glaznik. V tej knjigi mora biti kaj ljubezenskih besedi, kajti samo pri branju takšnih knjig se solzijo starejše device.

Ukradel sem torej neko popoldne tisto dragoceno knjigo, se skril v rotoparnico in začel pohlepnost prebirati. Ustavljati sem se zlasti na tistih straneh, ki so jih omočile tetkine solze, in na neki takšni strani sem res našel polno ljubezenskih besedi; in kar je bilo še bolj všečno, govorila sta jih med seboj dva zaljubljenca, ki sta se sesla na pokopališču. Takle je bil na priliko knjižni razgovor med donom Rodrigom Montegom in Juano, revno deklico, grobarjevo pastorko.



POGLED NA STANOVANJSKO NASELJE NA RAVNAH NA KOROŠKEM.

Foto: Gal

Organizacija dela je marsikje slaba

Na seji občinske skupščine na Ravnah so govorili o tesnejšem sodelovanju s podjetji

Za gibanje gospodarstva v občini Ravne v prvi polovici letošnjega leta sta najzanimivejši dve ugotovitvi — da je večina delovnih organizacij v tem obdobju dobro gospodarila in presegla planska predvidevanja, vendar pa tudi nova skupščina še običajno nezadovoljivo sodelovanje med občinskimi predstavniškimi organi in organi delovnih organizacij pri usmerjanju občinskega gospodarstva, kar je že doslej hromilo večjo aktivnost za skupno urejanje preceh problemov.

Na seji občinske skupščine na Ravnah so govorili o tesnejšem sodelovanju s podjetji. Marsikje šepa organizacija dela. Predvsem pa se bodo morala trgovska podjetja bolj zavzeti za večjo založenost prodajal in tako preprečiti odziv sredstev v druge občine. Podobno je stanje v gostinstvu, kjer so velike razlike pri ustvarjanju skladov med posameznimi gostišči. Tudi ugotovitve, da avto-

mehanični servis in »Slikoples« nista rentabilna, čeprav je povpraševanje za temi uslugami vse večje, narekuje resno proučitev vzrokov. Glede na to je potrebno analiza o poslovanju teh podjetij na eni prihodnjih seji dobro zasnovani delovni program občinske skupščine. (jp)

Naš fotozapisek



Foto: J. Peščaj

NOVA GORICA

Dež bo omilil posledice suše

Na Gorškem je bila več kot tri tedne huda suša, ki je prizadela predvsem povrtino, koruzo, sačje in otaivo. Po nekaterih krajih je primanjkovalo vode, katere potrebo so morali omiliti celo v Novi Gorici. Dež v zadnjih dneh pa je izdatno namočil razsušeno in razpokano zemljo. Napolnili so se tudi vodni izviri in vodnjaki. —jp

Iz včerajšnje druge izdaje

KOBARID — Ob križišču cest v Melah pri Kobaridu so zapeli stroji. Kolektivci tovarne Igel iz Kobarida je začel pripravljati gradnjo nove proizvodne delavnice. Varnost se bodo preselili avgusta prihodnje leto. Prostor, ki ga bodo zasedali, je bil do leta 1960 stal več kot 300 milijonov dinarjev. Ko bosta rekonstrukcija in modernizacija tovarne zaključeni, bodo v primerjavi z letom 1961 petkratno povečali proizvodnjo, ki bo znašala 1,1 milijarde dinarjev. Celotna vlaganja bodo približno 400 milijonov dinarjev. Povečana serijska proizvodnja bo takoj pripomogla tudi k večjim uspehom v izvozu, zakaj v prihodnje nameravajo izvažati tretjino celotne proizvodnje.

Iz včerajšnje tretje izdaje

LJUBLJANA — Ze nekaj dni delavci gradbenega podjetja »Bežigrad« rusijo stare zgradbe ob Titovi cesti nasproti Gospodarskega razstavišča in pripravljajo gradbišče za poslovno zgradbo sklada za zidanje stanovanjskih hiš Bežigrad. Šestnadstropno poslovno stavbo bodo začeli graditi še ta mesec in jo bodo bržkone zgradili do prihodnjega julija. V stavbi bodo razen poslovnih prostorov sklada še poslovni prostori nekaterih drugih podjetij, v pritličju pa trgovalski lokali. Za sedaj rusijo le del starih stavb, ostale pa bodo porušili takoj potem, ko bodo preselili stranke, ki se tam stanujejo. Tako bodo napravili prostor za 13-nadstropno stanovanjsko stolpnico in za trgovalski paviljon z delikatno trgovino ter bifejem, ki bo tik ob Titovi cesti.

Turisti - kam?

Srednja Dalmacija

KAŠTEL LUKŠIĆ — je primorsko mesto na kaštelanski rivieri in ima 1.400 prebivalcev. Znameniti je plemiški dvorec, ki je obkrožen z lepimi vrtovi in drevoredom. Lepa plaža leži sredi borovega gozda. Izleti so možni v Split in mesta na kaštelški rivieri. V zasebnih sobah je 400 postelj od 250 do 450 dinarjev. Prehrana je možna v gostilnah ali pri zasebnikih. Prometne zveze so ugodne. Informacije daje Turistično društvo Kaštel Lukšić.

KAŠTEL SUĆURAC — ima 4.000 prebivalcev, je prijetno primorsko mesto v Kaštelih, nedaleč od Splita, znan pa je tudi po tovarni plastičnih mas. Okolica je bogata z vinogradi in oljkami. V mestu sta dve plaži, od katerih je plaža Bojača primerna za otroke. Izleti so možni v Split in mesta na kaštelški rivieri, kakor tudi na Mosor in Kozjak, kjer so lepe pla-

ninske kočice. Možnost nastanitve je v zasebnih sobah, kjer je 150 postelj od 250 do 400 dinarjev. Hrana je možna v gostilnah ali pri zasebnikih. Prometne zveze so ugodne. Informacije daje Turistično društvo Kaštel Sućurac.

Slovenija ZASAVSKA GORA (849 metrov) — Na njej je omejena planinska postojanka, ki ima 25 postelj in 40 skupnih ležišč. Oskrbovana je vse leto. Dnevni penzion stane od 900 do 1.000 dinarjev. Z Zasavske gore je zelo lep razgled na vso Slovenijo, zlasti pa na Kamniške planine in Julijske Alpe. Dostop je možen iz Medveške Toplice (ena ura in pol), z železniške postaje Sava ali pa po cesti iz Zagorja. ČEMSENSKA PLANINA (1206 m) — Planinsko društvo Zagorje je tu zgradilo zavetišče, ki je v letni sezoni stalno oskrbovano in je primerno za letni oddih. Dnevni penzion je od 900

do 1000 dinarjev. Na razpolago je 16 postelj pa tudi 16 skupnih ležišč. Pristop je mogoč iz Trojane, iz Zagorja pa z avtobusom do Čemšenika, odkoder je še dobro uro hoda do vrha.

Turistična pošta

Kaj mi mar...

Koper sodi med najpomembnejša mesta v Sloveniji. Na avtobusno postajo prihajajo iz z nje ves dan odhajajo avtobusi za avtobusom iz naše in drugih republik. Trsta in Avstrije. Potniki iščejo informacije o prihodih in odhodihi v voznom redu v katalinici, v pisarni turističnega urada in pri linicah. Reda valja iskalec informacij seveda verjame, da so številke v voznom redu pravilne in da mu tudi v uradu postrežejo z resnico. Pa je to zaupanje hudo zmoteno. V dokaz bi mogli navesti več primerov, pa naj zadostuje en sam. Te dni je iskala na postaji informacijo o odhodu

avtobusa v Lazaret neka Tržačanka. V pisarni, pred katero je napis »Informacije«, ji je uradnica povedala, da odhaja avtobus tja med drugim ob 13. uri. Tako je stalo tudi na tabli z voznim redom. Potnica si je zaradi prikladnosti izbrala ta avtobus in odšla po opravkih. Ko pa se je vrnila na postajo in hotela kupiti vozni listek, so ji povedali, da avtobusa ob 13. uri ni, ker odhaja le v Hrvatinke.

Potnica je seveda pobrala uradnico, kako ji je mogla postreči z informacijo, ki ni točna. »Kaj mi mar, če je vozni red napačen. To ni naša zadeva. Pri tožbe se pri Slavniku. On bi moral skrbeti zani. Sicer pa bi lahko vedeli, da že nekaj časa avtobusov na tej uri ne vozi več — se je glasil nič kaj prijazen odovor. Toda kako naj tu pravilen, če tega tudi informatorica prej ni vedela? In še nekaj: menda se točnost voznega reda pred pisarno potovalnega urada vendarle tiče tudi tega urada.

Zelo kulturno in zelo spoštljivo za pospeševanje turizma, za katerega smo lani in letos potrošili dve in pol milijarde dinarjev samo za nove gradnje. RADO REHAR, Koper

V nekaj vrstah

MURSKA SOBOTA — Potrošnja piva v Murški Soboti je v juliju presegla vsa pričakovanja, zato niso bili redki dnevi, ko so se gostje morali sprijamati za dejstvo, da razen vina in žganih pijač ne morejo dobiti nobenega drugega okrepčila. Vendar so kljub občasnemu pomanjkanju piva potrošili samo v osrednjem sobotnem hotelu »Zvezda« 13.000 litrov piva v steklenicah ter 5000 litrov odprtega piva. Brezalkoholnih pijač so prodali 16.000 litrov, medtem ko je potrošnja vina, ki je v Pomurju navede draga, znatno padla. Podobne količine piva in drugih osebkov niso prodali tudi v hotelu »Central« in v ostalih gostiščih.

V KIK »Pomurka« v Murški Soboti, ki združuje knjižniško gospodarstvo s sobotne predelovalne obrate, so že izdelali prvi osnutek statuta te velike delovne organizacije. Statut vsebuje štiri najst doleži, ki jih pa bodo morali še dopolniti z nekaterimi specifičnimi pogoji poslovanja te gospodarske organizacije, zakaj kombinat združuje vrsto različnih dejavnosti.

FILOVCI — Vaščani Filovci so na zborih volivcev večkrat negodovali zaradi oddaljenosti prodajal, kjer se oskrbujejo z manufakturnim in drugim blagom. Želji Filovčanov je naposled ugodilo podjetje »Prekmurje« magistru iz M. Sobotice, ki je uveljavilo v tem kraju trgovski lokal in ga oskrbelo z bogatimi izborom blaga. —b

LJUTOMER — Gradbeni deli pri asfaltiranju ceste Ljutomer-Radenci uspešno nadaljujejo. Prvakar so zaključili z asfaltiranjem odseka Ljutomer-Križevci, kar je veljalo investitorja. Cestno podjetje Maribor in občina Ljutomer — približno 170 milijonov dinarjev.

PTUJ — Med Ptujem in Ormožem zamenjuje ZTP Maribor tirni material in ureja traso. Na urejenem sektorju je zdaj vožnja občutno udobnejša, koristna pa bi bilo, če bi dali tja tudi udobnejše vagon. Na postaji Osuševci so sedaj položili še en tir, tako da je tudi na tej postaji možno razkladanje in natovarjanje tovornih pošilk. P. M.

KOG — Tu je nestropno pričakuje dokončno ureditev vodovoda. Pred desetimi leti so sicer vodovod uredili, toda slabo. Kmetijski kombinat Jeruzalem-Ormož ureja v Kogu terasne nasade vinogradov. Kaze pa, da gojenje vinske trte počasi nazaduje zaradi visokih proizvodnih stroškov vina. Verjetno se bodo morali tudi ti deli počasi preusmeriti na rentabilnejšo živinorejo. P.

CELJE — Tudi letos je na celjsko gimnazijo vpisalo zelo velik. Sprejeli so 315 dijakov, tako da bodo imeli kar 11 prvih letnikov. —b

MUTA — Tovarna poljedelskega orodja in livarna Muta je največje industrijsko podjetje v radeljski občini. Tovarna je v prvem polletju izpolnila že 59 odstotkov predvidenega načrta letošnjega prometa. Izvozili pa so 185 ton od predvidenih 630 ton izdelkov. Proizvodne in izvozne naloge ovirajo precejšnje težave pri nabavi surovin, predvsem iz tuzos. Sedaj je podjetje začelo razširjati obrate, pri čemer je prispevalo precej lastnih sredstev. —b

LOCE — Po izdelkih tukajšnje opakearne je veliko povpraševanje v konjski okoličini in v sosednjih občinah. Vedenje opake odpremo ne posreduje iz peči na kamione ali na vozove, tako da podjetje nima za zalogi gotovih izdelkov. —j

LJUTOMER

Z investicijami bodo morali pohititi

V Ljutomeru občini ugotavljajo, da letošnji obseg investicij povzroča sorazmerno največ težav nekaterim večjim gospodarskim organizacijam. Najbolj obsežen investicijski program v kmetijski nalaga v proizvodnji vinogradništvu in živilarstvu kombinatu v Ljutomeru pospešeno črpanje sredstev, ki so jih namenili med drugim za novo farmo bekono, za veliko vinsko klet, za obnovu in odkup vinogradov itd. Domala povsod pa se pri ureditvi in vzdrževanju investicijskih programov zatika pri nabavi razne opreme in pri gradbenih delih, za kar niso zvešene krivdo izvajalcev zaradi neupoštevanja pogodbenih obveznosti in rokov.

Zaradi takšnih okoliščin so na kombinatu v Ljutomeru upravičeno zaskrbljeni, zakaj komaj 25-odstotna realizacija investicijskega programa v prvem polletju prenaša težave investicijskega potrošnje v skupni višini blizu 580 milijonov dinarjev na drugo polletje. —b

Sprejemmo takoj
POLKVALIFICIRANO
NATAKARICO
Za hrano in stanovanje
priskrbljenost
Gostišče »Murko« Videm-
Krško. 6752

PO DRŽAVNEM ATLETSKEM PRVENSTVU

Korak naprej ali nazaj?

Rekordi, ki jih tokrat ni bilo, le ne morejo biti edino merilo

»To je eno izmed najslabših atletskih državnih prvenstev,« trdijo eni. »To je dokaz uspele tekmovalne zveze jugoslovanskega narave,« pa ocenjujejo drugi. Do tako nasprotnih ocen je prišlo zaradi izhodišč, s katerimi so se pravkar minulega XIX. atletskega državnega prvenstva lotevali njihovi avtorji.

Pa poglejmo izkupicek treh beograjskih dni. Število tekmovalcev, število zastopanih klubov — za naše razmere izredno. Zlasti prvi dan, ko še ni bilo poškodb, je bilo tudi neverjetno malo neizpolnjenih prijav. Vse to so gotovo pozitivna dejstva. Pa naprej: skoraj vse discipline so bile dobro zasledene, čeprav so ponekod odpadle kvalifikacije. A v vseh finalih je bilo vendarle skoraj po pravilu dovolj izenačenih tekmecev in le malokje so bili posamezniki razred zase.

Za primer: v teku žensk na 800 m je v dveh predtekih startalo 15 tekmovalcev, sicer pa smo na prvih treh doživljali boje tudi samo treh tekmecev. Tudi to torej pomeni napredek. Če pa je bilo 2. in 3. dan vrzeli v startnih listah več, pa to je razumljivo glede na poškodbe in napore, ki jih terjata tako veliko tekmovalce, pa jim večina naših atletov in atletinj — žal — ni kos.

Enosedniški kajak — ekipni plavanje (3x3) 1. NDR 419,4, 2. Poljska 421,4, 3. Velika Britanija 473,5 ... 9. Jugoslavija 844,2. Tudi Bernat-Bernat, ki povsem nepričakovano, vendar zasluzeno, zaseda drugo mesto. Njuna voznja v drugem teku je bila tekmovalca. V ponedeljek sta prva dva potujočih bratca in števili niti vtrati. Prejela sta samo 10 kazenskih točk, toda palico od vrta je zadržala voda, ki je izginila na čoln. To so izjavili tudi odvisci. Voda jugoslovanske reprezentance tovarniš Zavodalec je vložil protest, toda sodnik pri vrta je vtratil pri tem, da sta palico preimalka s čolnom. Protest je bil zavrnjen z 2 glasovoma. Tako sta bila naša tekmovalca oblati odločilo.

V ponedeljek je bil trening na progi za spust, ki je bila za moške dolga 9 km, za ženske in mešane pare pa 4,5 km. Proga je bila izjemno težka, bila voda zelo razburkana, ponekod pa se zelo plitva, tako da je bila prava umetnost najti najprej prehod med skalovirni jugoslovanske ekipi. V tej disciplini ne bo nastopila polnostevina, ker nima primernih čolnov. V kanuji nas bodo zastopali Bernatova in Justin v kategoriji C-2 mix in par Vidmar-Andrija (C-2). Pri kajakaških ekipah je v boju v prvi vožnji Svetlojevo in Cemerik, vsi trije Ivanovski in Cemerik, vsi trije pa bodo tekmovali še posamezno. Jugoslovanci so na dosednjih svetovnih prvenstvih prejela 6 medalj.

Narcan 1953: bronasto v enosednem kajaku (F-1). Osvajalji je Zadelj. Tacec 1955: bronasta medalja (F-1). 1956: srebrna medalja (F-1). Spital 1963: zlata medalja (C-2 mix) Bernat-Justin; srebrna medalja (C-2) Natan in Dera Bernat.

Spust: Treignas 1959: srebrna v F-1. Bone. Dones 1961: bronasta v F-1. Bone. VIKTOR VEST

Dunaj — Trst — Ljubljana

Nocoj ob 20. plavalni troboj v kopališču Koleziji

Drevo ob 20. uri bo troboj plavalnih reprezentanc Trsta, Dunaja in Ljubljane. To bo prvič tradicionalno tekmovalna v bazenu, ki se bo ponavljalo do leta 1986, ko bo prejel zmagovalce prehodni pokal mesta Ljubljane trajno last. Nocojšnje srečanje bo na kopališču Koleziji, ki je dobilo novo podobo, so se na njem postavili novo tribunno, ki bo tam tudi ostala.

Sporod obsega naslednje discipline: 100 m, 200 m, 400 m, 800 m, 1600 m, 3200 m, 6400 m, 12800 m, 25600 m, 51200 m, 102400 m, 204800 m, 409600 m, 819200 m, 1638400 m, 3276800 m, 6553600 m, 13107200 m, 26214400 m, 52428800 m, 104857600 m, 209715200 m, 419430400 m, 838860800 m, 1677721600 m, 3355443200 m, 6710886400 m, 13421772800 m, 26843545600 m, 53687091200 m, 107374182400 m, 214748364800 m, 429496729600 m, 858993459200 m, 1717986918400 m, 3435973836800 m, 6871947673600 m, 13743895347200 m, 27487790694400 m, 54975581388800 m, 109951162777600 m, 219902325555200 m, 439804651110400 m, 879609302220800 m, 1759218604441600 m, 3518437208883200 m, 7036874417766400 m, 14073748835532800 m, 28147497671065600 m, 56294995342131200 m, 112589990684262400 m, 225179981368524800 m, 450359962737049600 m, 900719925474099200 m, 1801439850948198400 m, 3602879701896396800 m, 7205759403792793600 m, 14411518807585587200 m, 28823037615171174400 m, 57646075230342348800 m, 115292150460684697600 m, 230584300921369395200 m, 461168601842738790400 m, 922337203685477580800 m, 1844674407370955161600 m, 3689348814741910323200 m, 7378697629483820646400 m, 14757395258967641292800 m, 29514790517935282585600 m, 59029581035870565171200 m, 118059162071741130342400 m, 236118324143482260684800 m, 472236648286964521369600 m, 944473296573929042739200 m, 1888946593147858085478400 m, 3777893186295716170956800 m, 7555786372591432341913600 m, 15111572745182864683827200 m, 30223145490365729367654400 m, 60446290980731458735308800 m, 120892581961462917470617600 m, 241785163922925834941235200 m, 483570327845851669882470400 m, 967140655691703339764940800 m, 1934281311383406679529881600 m, 3868562622766813359059763200 m, 7737125245533626718119526400 m, 15474250491067253436239052800 m, 30948500982134506872478105600 m, 61897001964269013744956211200 m, 123794003928538027489912422400 m, 247588007857076054979824844800 m, 495176015714152109959649689600 m, 990352031428304219919299379200 m, 1980704062856608439838598758400 m, 3961408125713216879677197516800 m, 7922816251426433759354395033600 m, 15845632502852867518708790067200 m, 31691265005705735037417580134400 m, 63382530011411470074835160268800 m, 126765060022822940149670320537600 m, 253530120045645880299340641075200 m, 507060240091291760598681282150400 m, 1014120480182583521197362564300800 m, 2028240960365167042394725128601600 m, 4056481920730334084789450257203200 m, 8112963841460668169578900514406400 m, 16225927682921336339157801028812800 m, 32451855365842672678315602057625600 m, 64903710731685345356631204115251200 m, 129807421463370690713262408230502400 m, 259614842926741381426524816461004800 m, 519229685853482762853049632922009600 m, 1038459371706965525706099265844019200 m, 2076918743413931051412198531688038400 m, 4153837486827862102824397063376076800 m, 8307674973655724205648794126752153600 m, 16615349947311448411297588253504307200 m, 33230699894622896822595176507008614400 m, 66461399789245793645190353014017228800 m, 132922799578491587290380706028034457600 m, 265845599156983174580761412056068915200 m, 531691198313966349161522824112137830400 m, 1063382396627932698323045648224275660800 m, 2126764793255865396646091296448551321600 m, 4253529586511730793292182592897102643200 m, 8507059173023461586584365185794205286400 m, 17014118346046923173168730371588410572800 m, 34028236692093846346337460743176821145600 m, 68056473384187692692674921486353642291200 m, 136112946768375385385349842972707284582400 m, 27222589353675077077069968594541456915200 m, 54445178707350154154139937189082913830400 m, 108890357414700308308279874378165827660800 m, 217780714829400616616559748756331655321600 m, 435561429658801233233119497512663310643200 m, 871122859317602466466238995025326621286400 m, 1742245718635204932932477990050653242572800 m, 3484491437270409865864955980101306485145600 m, 6968982874540819731729911960202612970291200 m, 13937965749081639463459823920405225940582400 m, 27875931498163278926919647840810451881164800 m, 55751862996326557853839295681620903762329600 m, 111503725992653115707678591363241807524659200 m, 223007451985306231415357182726483615049318400 m, 446014903970612462830714365452967230098636800 m, 892029807941224925661428730905934460197273600 m, 1784059615882449851322857461811868920394547200 m, 3568119231764899702645714923623737840789094400 m, 7136238463529799405291429847247475681578188800 m, 14272476927059598810582859694494951363156377600 m, 28544953854119197621165719388989902726312755200 m, 57089907708238395242331438777979805452625510400 m, 114179815416476790484662877555959610905251020800 m, 228359630832953580969325755111919221810502041600 m, 456719261665907161938651510223838443621004083200 m, 913438523331814323877303020447676887242008166400 m, 1826877046663628647754606040895353774484016332800 m, 3653754093327257295509212081790707548968032665600 m, 7307508186654514591018424163581415097936065331200 m, 14615016373309029182036848327162830195872130662400 m, 29230032746618058364073696654325660391744261324800 m, 58460065493236116728147393308651320783488522649600 m, 116920130986472233456294786617302641566977045299200 m, 233840261972944466912589573234605283133954090598400 m, 467680523945888933825179146469210566267908181196800 m, 93536104789177

ZDRAVA IN PESTRA PREHRANA

Za stare in starejše ljudi

V mnogih družinah živijo poleg staršev in otrok tudi stari starši. Ti so v različnih družinah različne starosti in različnega zdravstvenega stanja. Včasih so nezadovoljni. Vzroke moramo iskati v zdravstvenem stanju ali slabem počutju, da so nezadovoljni. Ne smemo pozabiti, da so tudi oni v svoji mladosti in produktivni dobi z delom prispevali k blagostanju družine in družbe. Sedaj pa je vrsta na mladosti, da jim omogočijo čim bolj udobno in zadovoljivo življenje. S pravilno prehrano in raznimi higijenski ukrepi lahko zdravstveno stanje starejših ljudi izboljšamo in podaljšamo njihovo življenjsko dobo. Izboljšamo pa tudi njihove duševne in telesne sposobnosti.

Naloga hrane je nadomeščati vse tiste snovi v organizmu, ki jih ta troši. Seveda so potrebe starejših organizmov po hrani drugačne kot potrebe mlajših organizmov. Star organizem sicer potrebuje v hrani vse tiste snovi, kot jih potrebuje mlajši organizem. Razlike je le v tem, da mora biti medsebojno razmerje posameznih sestavin drugačno, v prvi vrsti prilagojeno spremembi presnovi v starosti. Posledica uživanja preobilne in visoke kalorične hrane je previsoka telesna teža in zato oslabilno delovanje notranjih organov, tako oslabiljevanje srca, visok krvni pritisk ipd. Iz statističnih podatkov je tudi znano, da dočaka do normalne teže ljudje višjo starost kot debeli. Zato je v starosti še posebno važna redna kontrola telesne teže.

Potrebe po maščobi se pri starem človeku zmanjšajo za približno četrtino. Ker vsebujejo še sama živila precej maščob, je dovolj za dnevno prehrano pri starih ljudeh 3—4 dkg maščobe na osebo. To je mišljeno za zabelo in kuhano, izmed močnatih in drugih živil izbiramo zlasti tista, ki so bogata še z vitamini in rudninskimi snovmi.

Vitamini so v prehrani starih ljudi zelo važni. Pospešujejo presnovo in večajo odpornost proti boleznim. Zlasti dosti vitaminov in rudninskih snovi vsebujejo surova zelenjava, sadje, zelena in presni sadni sokovi. Z uradnim potrebe po visokokaloričnih živilih pa narašča z leti potreba po beljakovinah. Odrasel človek potrebuje dnevno 1 g beljakovin na 1 kg telesne teže, medtem ko starejši organizem potrebuje 1,2 g do 1,5 g beljakovin na 1 kg telesne teže. Pri mladem organizmu grade beljakovine nove telesne celice, pri starem organizmu pa so potrebne beljakovine za tvorbo krvi, regeneracijo telesnih celic, tvorbo fermentov in drugih važnih snovi v telesu. Da razbremenimo prebavne organe težkega dela, nudimo beljakovine v lahkih prebavljivih živilih: pusto, nemastno mlado meso, puste ribe, mleko in mlečni izdelki, kot so kislo mleko, jogurt, skuta in pinjence. Od vseh beljakovin naj jih bo polovica v zaužitih živilih živalskega izvora, polovica pa v živilih rastlinskega izvora. Največ jih najdemo v stročnicah.

Tudi priprava hrane oziroma jedi je drugačna. Zaradi pomanjkljive zobovja, oslabilnega delovanja prebavil ter zmanjšanja prebavnih sokov

in fermentov pri starih ljudeh moramo njihovim prebavilom pomagati s kuharsko-tehničnimi posegi. Živilom moramo povečati površino, zato jih zremo, sesekljamo, zmleujemo ipd. S tem razdrobimo živilo na drobne delce, ki jih prebavni sokovi lažje prebavijo in izkoristijo. Stročnice pa prelajamo, da so lažje prebavljive.

Vsa dnevna količina hrane naj bo razdeljena na pravilne obroke. Starejši ljudje naj jedo do raje po malem, zato pa večkrat na dan. Večerni obrok naj bo skromen in sestavljen iz lahke prebavljive živil ter zaužit vsaj dve uri pred spanjem.

NEKAJ SPLOŠNIH PREDLOGOV HRANE ZA VSE DNEVNE OBROKE

Zajtrk: Mleko ali kakao ali čaj z mlekom ali bela kava. Različni kruh, med, maslo, jabolčna čežana ali surovo sadje. Skutin namaz, paradižnik, redkvice ipd.

MALO KOZMETIKE V TEM ČASU

Nega rok in vratu

Ko pomerjate kopalne ali nekoliko bolj izrezane obleke, nenadoma opazite, da je vaša koža na vratu zgubana in grda, da je hrbet poln izpuščajev, mišice pa so ohlapne. Če se hočete izogniti razočaranju, morate negi vratu in rok posvetiti enako pozornost kakor negi obraza.

Če so roke rdeče, poskrbite za dober krvni obtok, tako da položite nanje vsak dan po nekaj minut zdaj topli zdaj mrzel obkladek in zaključite to nego z mizlim. Tako bo to neke vrste gimnastika, ki bo žile prisilila, da se bodo naglo širile in krčile, spodbujala bo njihovo elastično strukturo.

Sonce bo z vašega hrbta in vratu naglo odstranilo izpuščaje. Lahko pa tudi sami s koščkom platna, namočenim v kolonsko vodo z dvema deloma glicerina, masirate kožo na hrbtu. Hrapavo in trdo kožo na komolcih masirajte vsak večer s krtačko, gobo in milom. Potem kožo obrišite in namažite z mastno kremo. Če ste bolj potrpežljivi, držite dvakrat tedensko zvečer komolce po 10 minut v mandljevem olju, preden jih podrgnete s krtačko in milom.

Dvojna brada ni zmerom posledica let: tudi pri mladih ženskah se mišice podbradka včasih povzpnejo, če ne negujete vsega telesa. Pri tem

Namesto mleka priporočamo skuto, nemasten sir, nemastno kremo in tedensko le 2—3 jajca.

Malica dopoldanska in popoldanska: Mlečne pižave, kruh iz debele moke ali prepečenec s surovim maslom ali vitaminizirano margarino; surova hrana v obliki sadnih in zelenjavih solat ali pižav, sadno mlečnih pižav, npr. jogurt s pomarančami ipd.

Kosilo: Nekaj surovega sadja v obliki solate ali soka ali juha z zelenjavo ali zelščem.

Nemastne mesne jedi, ribje ali skutine. Kompir in mleški izdelki iz zmernih količin. Zelenjava in solata pa v obilnih količinah. Morebitni dodatki po kosilu se ravna po sestavi hranilne vrednosti glavnega obroka. Če je glavno kosilo vsebovalo malo beljakovin, damo mleko ali skutine jedi. Če ni bilo pri glavnem kosilu preveč ogljikovih hidratov, dodamo močnat obrok, drugega pa samo kompot, ki ne sme biti presladen.

Večerja: Zelenjava, kompир, testenine z malo mesa, ribe, jajca, skuta, sir ali mleko. Posebno primerni so pravilno pripravljene narasle ali cmoki ali jedi iz sadja z mlekom, kislim mlekom ali skutino, k temu nekaj kruha ali keksov. Ali obloženi kruhi z nemastnim narazkom, namazom iz skute, nemastnega masla, zavega sira ali rib. K temu dodamo majhne količine cvetličnega ali zelščnega čaja, sadnega soka ali mlečne pižave.

DOM IN ELEKTRIKA

Kako peremo v pralnem stroju

Pranje je eno izmed najtežjih in najbolj zamudnih del v gospodinjstvu, zato pomeni uporaba pralnega stroja veliko olajšanje. Vendar je dobro, da se pred nakupom vprašamo, ali nam bo ta precej visoka investicija rentabilna ali ne. Zavedati se moramo, da nam pralni stroj sicer res prihrani čas in olajša telesni napor v primerjavi z ročnim pranjem. Toda kljub temu zahteva nega perila doma (pranje in likanje) svoj čas in napor. Zaposleni ženi je vsak trenutek dragocen, zato bo storila prav, če bo organizirala pranje perila v servisni pralnici. Ker pa pralnica še nimamo povsod organiziranih in ker dojenčkovo, otroško in bolnikovo perilo zahteva posebno nego, se bomo v takih primerih odločili za nakup pralnega stroja.

Zavedajmo se, da moramo z uporabo stroja spremeniti način pranja. Če uporabljamo isti postopek kakor pri ročnem pranju, nam pralnik ne bo dosti zalegal. Zlasti pa ne bomo s strojem zadovoljni, če bomo faze pranja, kakor npr. menojanje perila ali kuhanje, izvajali izven stroja in ročno. Pri uporabi pralnega stroja kakor tudi vseh drugih aparatov se moramo naučiti misliti s strojem. Razvojni tehniki zahteva spremembe v človekovi miselnosti. Delo s stroji omogoča sodelovanje in vključevanje vseh družinskih članov v gospodinsko delo, kar vzbuja ravnanje s strojem občutek uspeha in samozavesti. Stroj nas bo zadovoljil le, če si bomo delo funkcionalno organizirali. Če se bomo enkrat

na tri tedne odločili, da bomo tisti dan prali perilo, in se bomo med vsi fazi pranja sukali okoli stroja, se zna zgoditi, da bomo ob koncu kar precej utrujeni. Zato si razporedimo ves proces pranja v enem dnevu ali dveh, tako, da sploh ne bomo imeli občutka, da peremo. Pustimo stroju, naj faze dela, ki jih lahko res samostojno izvaja, tudi opravi. Seveda je pa marsikaj odvisno tudi od tipa in opremljenosti stroja.

Poznamo: pulzatorske, agitatorske in bobnaste pralnice s centrifugo ali brez nje. S pravilno organizacijo pranja lahko pri vseh tipih pralnic dosežemo zaželeni uspeh. Drugeče je s centrifugami. Pralni stroj, ki je opremljen samo z valjnim ožemalnikom, ni popoln in je dobro,

da si prej ali slej dokupimo še centrifugo. Večkrat se go-spodinjstvo odloči celo za nakup same centrifuge pred nakupom pralnega stroja. Z njo dokončno ožememo perilo, poleg tega pa še skrajšamo čas izpiranja na minimum, ker ožemamo tudi perilo, vzeto iz mlince.

Pri pranju s strojem je predvsem pomembna priprava perila, poznavanje detergentov in poznavanje materiala, ki ga peremo. Zato sortirajmo perilo glede na vrsto tkanine in stopnjo umazanosti na belo, pisano, fino in grobo perilo ter perilo vsake posebej. Pri spoznavanju da lahko s strojem uspešno

peremo brez namakanja le malo umazano perilo, se odločimo za tedensko pranje, ko ne bo potrebno imeti na razpolago več kot dve uri skupaj. Priporočljivo je, da si porazdelimo čas pranja med ves dan, ker bomo tako delo manj občutili. Tako lahko npr. pozno popoldne na stroj zmenčamo perilo, za kar potrebujemo največ 20 minut. Nato belo perilo pustimo, da se kuha. Čez kake pol ure greje izklopimo in pustimo perilo v stroju do jutra. Ta način je zlasti primeren za družine, ki nimajo primernih kopalnic z ventilacijo, ker se vsa para vsede. Zjutraj perilo ožememo ali s centrifugiramo, stroj napolnimo s precej to

DAŠA PIŠE ZA VAS

Lepo vedenje oblek v vročih dneh



obleko, ki ni imela niti rokavov niti ovratnika. Medtem ko je petintrideset stopinj vročine, obleka na prostem ramenu, da so se pokazala soncu in mimoidočim, pa nihče ne more oprostiti tega, da je izra hrbtenice izreza prav izvalno pogledoval gum in precejšen delček svobodnega nektraka št. sedem. Če za obleko izberete globlji hrbti izrez, poskrbite tudi za pripadajoči nedrček, katerega ne smete pustiti na dan. Lepo vedenje vaše obleke varno skrije vse telesno perilo.

AVTOBUSNA POSTAJA V OPATIJU

Kaže seznani oblek, ki naj bi bile namenjene potovanju, pa to niso. Tisti zelenkasti platneni kostimček pa je bil kar lep. Ravno krilo in jopica brez rokavov sta bila ravno primerna za tisto zgodnje toplo jutro. K tej športni obleki pa ni prav nič pristajala skoraj večerna črna semš torbica. In tudi čevlji z malce starodavno visoko peto so bili skregani z obleko, namenov in mimogrede tudi s tvojim drobno postavo mišice namice. Ker si držala za rto ko majhno deklico, si v torbico komaj spravila potrebne dokumente in zato ni bilo prostora za robček in rezervne hlačke, ki jih je dveletna hčerka potrebovala prav v trenutku, ko so vajini veliki kovček že spravili v prtljajnik.

LJUBLJANSKE ULICE

so bile pretekli teden še tako tople, da nič čudnega, da smo videli tudi na cesti več velikih polnih izrezov oblek, kot bi jih sicer smeli. Morda ste nakupovali za potovanje ali pa ste se vrnili z dopusta in je bilo potrebno napolniti prazen hladilnik. Medtem ko ste kupovali na živilskem trgu, vam je naravnost komabuzde dosledno uhajala na ramena. Z navajenim gibom ste jo potisnili pod obleko, prihodnjo minuto pa je bila zopet na vročem dnevu. Vzemite, da bi bilo dosti enodelne namame vaše obleke stavne prikriti na notranji drobni trake, skozi katerega tako varno napeljuje namame kombinacije. Če tega še niste storili, storite to še danes.

V PISARNI

Sva si sedeli nasproti in ker je bil pogovor takšnega značaja, da ste lahko zapustili pisalno mizo, sva sedli na udobne, nizke fotelje. Preveč je bilo vroče, da bi popili tisto obvezno črno kavo in vam se je zdela vsakokrat udobno sedeti na mehkih, nizkem stolu. Imeli ste ozko krilo, ki v resnici poudarja vaše, vedno lepo oblikovane noge. Samo, sedeli ste tako, da ste odmaknili svoja kolena v razdaljo blagih trideset centimetrov, vaši lepi poltni stoli pa so se tesno stikali. Verjamem, da vam je bilo vroče, vendar boste tudi vi meni verjeli. Da nisem prav nič radevedna, kakšno perilo nosite v vročih poletnih dneh. Če pa mislite, da je moja pripomba o čudni perspektivi zlobna, vam povem: kombinacija je bila rumena z belimi čipkami, rdeča za rožnate-francoski krogi.

Vsaka obleka zahteva svoje lepo vedenje. Če imate pri izbiri blaga, barve in kroja odlično, je uspeh vendarle nezadosten, če je vodenje — nezadosten.

VROČ DAN V PULI

Je zapeljal malce debelešno, rjavooko postavu v oranžno

POSVETUJMO SE O VZGOJI

So šolarju igračke še potrebne?

Sinko bo vstopil v jeseni v prvi razred. Vsi že z veseljem pričakujemo ta dan, saj smo mu že kupili školsko torbico in prvo čitanko. Oče je predlagal, da takrat pospraviva z otrokove police vse igrače in jih daja njegovemu bratrancu, saj bo moral otrok v tem času zamenjati igro z delom in učenjem. Otroka še sedaj počasi pripravljajva na to, da bo čez mesec dni igrače zamenjala prva čitanka. Toda opazila sva pri otroku odpor. »Pa se ne bom učil, ne bom šel v šolo,« nama je ob taki priliki rekel. Zelo vam bi bila všeč, če nama svetujete, kako ravnati: ali prvošolček še potrebuje igrače? Ali naj še sedaj postopoma otroka od njih odvajava? N. P.

Drugi starši Vprašanje, ki nam ga postavljate, bo zanimalo tudi druge starše letošnjih prvošolčkov.

Vstop otroka v prvi razred pomeni zanj in za starše velik dogodek. Res bo moral v neki meri zamenjati, kot pravite, igro za delo, toda osebno zrel otrok bo šolske obveznosti z veseljem sprejel. Otroci v tem obdobju dosežejo tudi določeno stopnjo v svojem duševnem, telesnem in socialnem razvoju. Utrujen je že motorični sistem in hiter razvoj sposobnosti za spoznanje in znanje in objektivnem svetu, zavest telesne moči in sbežne budijo v otroku ugodno čustveno počutje, ki se kaže v obdobju od 7.—8. leta v veselim razpoloženju. Saj sami opazite, da je otrok v tem obdobju v svojem doživljanju usmerjen navzven. Jezo, žalost, trmo, veselje sprošča neomirano. Zato pa je tudi odkrito in naravnost reagiral, ko ste rekli, da mu boste odvzeli ob vstopu v šolo igrače. Prav te igrače so mu pomenile v tem obdobju samo njegov svet, v katerem se je najbolje počutil, sprostil in razvedril. S podobnim razmišljanjem so mnogi starši pri otroku dosegli obratni učinek, kot pa so si želeli. Z mnogokrat smo pisali o tem, da je igra otroku za normalen razvoj prav tako potrebna kot hrana, nega itd., samo da so načini igre in igrače v raznih razvojnih obdobjih

z vrstniki. Opazili boste, kako si bo izbral svoje igralne tovarise po podobnosti interesov.

Od 7.—8. leta so otroku največja potreba gibalne igre: rad teka, skače, plava, smuča, drsa, igra žogo itd. V tem obdobju se najbolje počuti v skupini — v otroškem kolektivu, v katerem lahko na razne načine razvija svoje sposobnosti, svojo lastno aktivnost in se z drugimi otroki dopolnjuje. Igra v tem obdobju prvošolčku ne pomeni samo zabavo, temveč se pri njej razvijajo razne značilne posele, kot so: odločnost, disciplina, hrabrost, tovaristvo, pravilnost in še mnogo drugih. Igra v skupini — v otroškem kolektivu — tudi terapevtsko deluje na razvoj samostojnosti pri otroku, na socialno zrelost, sigurnost in varnost. To pa predvsem pri doživljanju in vase zaprtih otrocih. Preko kolektivne — skupinske igre se odlično regulirajo tudi odnosi med otroki.

Igranje predšolskega obdobja bo nadomestilo v obdobju od 7. do 9. leta tudi razno zbiranje: različnih predmetov, znamenkov, školj, metuljev, slik, karte itd. Vse to otroku pomeni veliko, zato se mu zelo podre zaupanje

te iz papirja, gline, peska, plastelina. V ta material otroci najlažje vnesajo svoje individualne interese po oblikovanju in načinu oblikovanja.

Poleg risanja v šoli reši otrok tudi rad doma in v raznih krogcih ter pri raznih oblikah dela v pionirski organizaciji, ki v tem času nudi otroku največ možnosti za razvoj in uveljavljanje lastne aktivnosti. Poleg pionirske organizacije v tem razvojnem obdobju otroka so vse vplivnejši čimtelji pri vzgoji otroka: pionirski hišni sveti, igrišča in vrstvene ustanove, ki se vedno bolj posejajo na vzgojno področje z organiziranjem njegovih dejavnosti v otrokovem prostem času.

Otroka v tem obdobju tudi zelo zanimajo otroški filmi in lutke. Od filmov jih najbolj priljubljeni risani filmi, film o živalih, komični filmi, dečki pa so predvsem navdušeni od filmih, kjer je veliko streljanja. V gledališču otroci predvsem dobro sledijo dramatičnim povestim. V vsebino le-

te iz papirja, gline, peska, plastelina. V ta material otroci najlažje vnesajo svoje individualne interese po oblikovanju in načinu oblikovanja.

Poleg risanja v šoli reši otrok tudi rad doma in v raznih krogcih ter pri raznih oblikah dela v pionirski organizaciji, ki v tem času nudi otroku največ možnosti za razvoj in uveljavljanje lastne aktivnosti. Poleg pionirske organizacije v tem razvojnem obdobju otroka so vse vplivnejši čimtelji pri vzgoji otroka: pionirski hišni sveti, igrišča in vrstvene ustanove, ki se vedno bolj posejajo na vzgojno področje z organiziranjem njegovih dejavnosti v otrokovem prostem času.

Otroka v tem obdobju tudi zelo zanimajo otroški filmi in lutke. Od filmov jih najbolj priljubljeni risani filmi, film o živalih, komični filmi, dečki pa so predvsem navdušeni od filmih, kjer je veliko streljanja. V gledališču otroci predvsem dobro sledijo dramatičnim povestim. V vsebino le-

te iz papirja, gline, peska, plastelina. V ta material otroci najlažje vnesajo svoje individualne interese po oblikovanju in načinu oblikovanja.

Poleg risanja v šoli reši otrok tudi rad doma in v raznih krogcih ter pri raznih oblikah dela v pionirski organizaciji, ki v tem času nudi otroku največ možnosti za razvoj in uveljavljanje lastne aktivnosti. Poleg pionirske organizacije v tem razvojnem obdobju otroka so vse vplivnejši čimtelji pri vzgoji otroka: pionirski hišni sveti, igrišča in vrstvene ustanove, ki se vedno bolj posejajo na vzgojno področje z organiziranjem njegovih dejavnosti v otrokovem prostem času.

Otroka v tem obdobju tudi zelo zanimajo otroški filmi in lutke. Od filmov jih najbolj priljubljeni risani filmi, film o živalih, komični filmi, dečki pa so predvsem navdušeni od filmih, kjer je veliko streljanja. V gledališču otroci predvsem dobro sledijo dramatičnim povestim. V vsebino le-

te iz papirja, gline, peska, plastelina. V ta material otroci najlažje vnesajo svoje individualne interese po oblikovanju in načinu oblikovanja.

Poleg risanja v šoli reši otrok tudi rad doma in v raznih krogcih ter pri raznih oblikah dela v pionirski organizaciji, ki v tem času nudi otroku največ možnosti za razvoj in uveljavljanje lastne aktivnosti. Poleg pionirske organizacije v tem razvojnem obdobju otroka so vse vplivnejši čimtelji pri vzgoji otroka: pionirski hišni sveti, igrišča in vrstvene ustanove, ki se vedno bolj posejajo na vzgojno področje z organiziranjem njegovih dejavnosti v otrokovem prostem času.

Otroka v tem obdobju tudi zelo zanimajo otroški filmi in lutke. Od filmov jih najbolj priljubljeni risani filmi, film o živalih, komični filmi, dečki pa so predvsem navdušeni od filmih, kjer je veliko streljanja. V gledališču otroci predvsem dobro sledijo dramatičnim povestim. V vsebino le-

te iz papirja, gline, peska, plastelina. V ta material otroci najlažje vnesajo svoje individualne interese po oblikovanju in načinu oblikovanja.

Poleg risanja v šoli reši otrok tudi rad doma in v raznih krogcih ter pri raznih oblikah dela v pionirski organizaciji, ki v tem času nudi otroku največ možnosti za razvoj in uveljavljanje lastne aktivnosti. Poleg pionirske organizacije v tem razvojnem obdobju otroka so vse vplivnejši čimtelji pri vzgoji otroka: pionirski hišni sveti, igrišča in vrstvene ustanove, ki se vedno bolj posejajo na vzgojno področje z organiziranjem njegovih dejavnosti v otrokovem prostem času.

Otroka v tem obdobju tudi zelo zanimajo otroški filmi in lutke. Od filmov jih najbolj priljubljeni risani filmi, film o živalih, komični filmi, dečki pa so predvsem navdušeni od filmih, kjer je veliko streljanja. V gledališču otroci predvsem dobro sledijo dramatičnim povestim. V vsebino le-

te iz papirja, gline, peska, plastelina. V ta material otroci najlažje vnesajo svoje individualne interese po oblikovanju in načinu oblikovanja.

Poleg risanja v šoli reši otrok tudi rad doma in v raznih krogcih ter pri raznih oblikah dela v pionirski organizaciji, ki v tem času nudi otroku največ možnosti za razvoj in uveljavljanje lastne aktivnosti. Poleg pionirske organizacije v tem razvojnem obdobju otroka so vse vplivnejši čimtelji pri vzgoji otroka: pionirski hišni sveti, igrišča in vrstvene ustanove, ki se vedno bolj posejajo na vzgojno področje z organiziranjem njegovih dejavnosti v otrokovem prostem času.

Otroka v tem obdobju tudi zelo zanimajo otroški filmi in lutke. Od filmov jih najbolj priljubljeni risani filmi, film o živalih, komični filmi, dečki pa so predvsem navdušeni od filmih, kjer je veliko streljanja. V gledališču otroci predvsem dobro sledijo dramatičnim povestim. V vsebino le-

te iz papirja, gline, peska, plastelina. V ta material otroci najlažje vnesajo svoje individualne interese po oblikovanju in načinu oblikovanja.

Poleg risanja v šoli reši otrok tudi rad doma in v raznih krogcih ter pri raznih oblikah dela v pionirski organizaciji, ki v tem času nudi otroku največ možnosti za razvoj in uveljavljanje lastne aktivnosti. Poleg pionirske organizacije v tem razvojnem obdobju otroka so vse vplivnejši čimtelji pri vzgoji otroka: pionirski hišni sveti, igrišča in vrstvene ustanove, ki se vedno bolj posejajo na vzgojno področje z organiziranjem njegovih dejavnosti v otrokovem prostem času.

Otroka v tem obdobju tudi zelo zanimajo otroški filmi in lutke. Od filmov jih najbolj priljubljeni risani filmi, film o živalih, komični filmi, dečki pa so predvsem navdušeni od filmih, kjer je veliko streljanja. V gledališču otroci predvsem dobro sledijo dramatičnim povestim. V vsebino le-

te iz papirja, gline, peska, plastelina. V ta material otroci najlažje vnesajo svoje individualne interese po oblikovanju in načinu oblikovanja.

Poleg risanja v šoli reši otrok tudi rad doma in v raznih krogcih ter pri raznih oblikah dela v pionirski organizaciji, ki v tem času nudi otroku največ možnosti za razvoj in uveljavljanje lastne aktivnosti. Poleg pionirske organizacije v tem razvojnem obdobju otroka so vse vplivnejši čimtelji pri vzgoji otroka: pionirski hišni sveti, igrišča in vrstvene ustanove, ki se vedno bolj posejajo na vzgojno področje z organiziranjem njegovih dejavnosti v otrokovem prostem času.

Otroka v tem obdobju tudi zelo zanimajo otroški filmi in lutke. Od filmov jih najbolj priljubljeni risani filmi, film o živalih, komični filmi, dečki pa so predvsem navdušeni od filmih, kjer je veliko streljanja. V gledališču otroci predvsem dobro sledijo dramatičnim povestim. V vsebino le-

te iz papirja, gline, peska, plastelina. V ta material otroci najlažje vnesajo svoje individualne interese po oblikovanju in načinu oblikovanja.

Poleg risanja v šoli reši otrok tudi rad doma in v raznih krogcih ter pri raznih oblikah dela v pionirski organizaciji, ki v tem času nudi otroku največ možnosti za razvoj in uveljavljanje lastne aktivnosti. Poleg pionirske organizacije v tem razvojnem obdobju otroka so vse vplivnejši čimtelji pri vzgoji otroka: pionirski hišni sveti, igrišča in vrstvene ustanove, ki se vedno bolj posejajo na vzgojno področje z organiziranjem njegovih dejavnosti v otrokovem prostem času.

Otroka v tem obdobju tudi zelo zanimajo otroški filmi in lutke. Od filmov jih najbolj priljubljeni risani filmi, film o živalih, komični filmi, dečki pa so predvsem navdušeni od filmih, kjer je veliko streljanja. V gledališču otroci predvsem dobro sledijo dramatičnim povestim. V vsebino le-



»Bila sem zadovoljna lani — vem, da bom tudi letos!« Tako pravijo neš potrošnice. Pridružite se jim! Vedno in povsod: TRIMES »Skrajni čas je, da kupim nogavice TRIMES iz Polzele.«



»Privredni pregled« edini jugoslovanski gospodarski dnevni časopis v rubriki Privredna kretanja redno prikazuje in komentira mesečne rezultate ● industrijske proizvodnje ● zunanjetrgovinske razmere ● investicijske potrebe ● cene in vsakdanje stroške ● zaposlenost ● produktivnost V novi rubriki so za gospodarstvenike dokumentirani pregledi o gospodarstvu. BEOGRAD, Kolarčeva ulica 1/III.

Jugoslovenska knjiga

UVOZNO IZVOZNO PODJETJE BEOGRAD, TERAZIJE 27-II

OBVEŠČA

vse zainteresirane ustanove, podjetja in posameznike, da se naročijo na inozemske strokovne časopise in časnike iz vseh držav za 1964. leto in to najkasneje do:

1. SEPTEMBRA 1963. LETA

da si pravočasno zagotovijo prve številke pri inozemskih uredništvih. Plačuje se za lastnimi devizami; ustanove, podjetja in posamezniki, ki lastnih deviznih sredstev nimajo, plačajo z dinarji.

Obiščite naš KATALOŠKI SERVIS, ki je oskrbljen z najnovejšimi katalogi in prospekti vseh svetovnih založniških hiš.

Naslov servisa: TERAZIJE št. 27-II, soba št. 5, telefon 30-050, 6625 p. p. 38

PROMETNO PODJETJE

LJUBLJANA-TRANSPORT

LJUBLJANA — sprejme:

- VEC SOFERJEV
- D in C KATEGORIJE S KVALIFIKACIJO za mestni potniški promet
- VEC SPREVEDNIKOV
- IN SPREVEDNIC za mestni potniški promet

Sprevedniki imajo po dveh letih možnost pridobiti kvalifikacijo za voznike trolejbusov, kasneje pa tudi za voznike avtobusov.

Pogoji za soferje — ustrema kategorija, kvalifikacija in stanovanje v Ljubljani ali bližnji okolici; za sprevednike — končana slemetika, odslužen kadrovski rok ter stanovanje v Ljubljani.

— Pismene ponudbe pošlji podjetju LJUBLJANA-TRANSPORT, Ljubljana, Celovška c. 164. 6591

Vrtimo globus

NEW YORK — Enajstletni Kenneth Warner je povedal, da je ubil skrivno osebo samo zato, ker je poslušal arhive priroze videl na televiziji. Deca so poslušali v zgodnji zvečer.

PARIZ — Po statistiki za varovanje povzročijo največ prometnih nesreč med tujimi vozniki Italijani. Drugi najhujši nerodni vozniki na francoskih cestah so Američani.

LONDON — Portret Sophie Loren, ki ga je naslikal dr. Stephen Ward (v začetku avgusta je umrl, ker je vzel preveliko količino uspavalnega praška), v skladu z angleškim ministrom Prof. omom vmešani zdravnik, so prodali za približno 300.000 dolarjev.

JOHANNESBURG — Enajstletni Lizzy Esdaile je doslej videla že 9.464 filmov. Pravi, da gre vsake teden šestkrat v kino. Vendar njen rekord ni uradni poročil.

BONN — Med manevri za obhajanje vojne je strumeno letalo s pilotom in štirim togičarji: vsi pet se je v nesreči ubilo.

MOSKVA — Milanski dnevnik ali Gornje pise, da bo Jurij Gagarin verjetno že drugi potnik v vesolje. To silepa dopisnik lista po fotografiji pivega kozmonavta v dnevnem izveščilu videti jo, da Gagarin sintetično trenira.

NEW YORK — Pismo je imelo tako naslov: »Poroknik Wendell Phillips Dodge, severna sfera 40 stopinj 45 min. 16 sek., zahodna dolžina 73 stopinj 58 min. 54 sek., planet Zemlja. V kartografskem oddelku obane straže so ugotovili, da samuje mož na križišču 43 zahodne ceste in Peta ceste v New Yorku.

BARCELONA — Po petnajstih letih zakona se je slavni sopranist Victor de los Angeles rodil sh. Veselje je veliko.

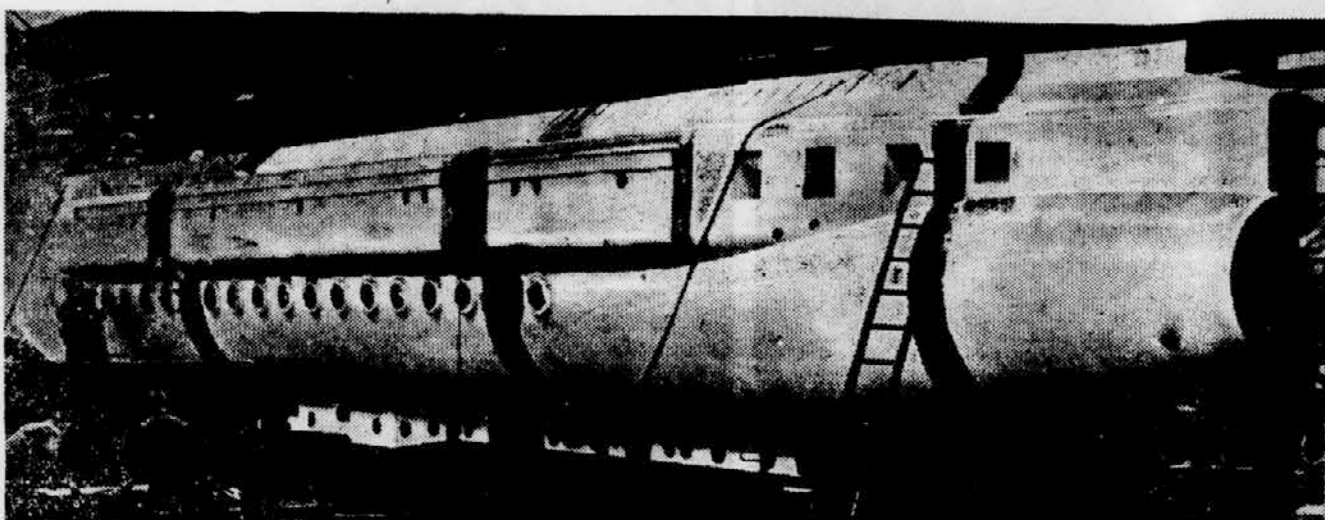
PARIZ — V predoru pod Mont Blancem je razneslo rezervirano vodo. Dela so se zaradi tega nekoliko zavlekle.

LONDON — Nekaj strastni italijanski turist je v Londonu odkril silno redko samizko z Bermud, ki so jo našli leta 1854. Kupil jo je za 11.000 funtov (skoraj 20 milijonov dolarjev). Ko je zamika izšla, so jo prodali za nekaj milijonkrat nižjo ceno.

PARMA — Z železniške postaje Borgolara je med manevriranjem nenadoma ušlo pet teško naloženih tovornih vagonov. Drveli so s hitrostjo 150 km na uro do 40 km oddaljene postaje Fornovo, kjer so jih ustavili. Škoda je za več milijonov lir na srečo pa ni bil nihče poškodovan, ker so alarmirali vse železniške uslužbenke ob prosti.

MANCHESTER — Otroci dvaindvajsetih narodnosti hodijo v šolo v angleškem mestu Manchester. Vendar nima šolsko vodstvo zaradi tega nobenih težav, ker znajo vsi šolarji angleško.

PARIZ — Zadnji modni kritik v Parizu je kitajska lasulja, ki si jo je izmislil modni frizer Alexander. Lasulje prodajo po 10.000 dolarjev, med modni naročniki pa sta bili Elizabeth Taylor in Sophia Loren.



KMALU NA IZLET — Trup prve turistične podmornice je že skoraj povsem izdelan. Na vrhu so tanki, ki jih bo napolnila voda, kadar se bo hotel mezoskaf potopiti v globine.

Ali se mravlje „pogovarjajo“?

Brazilski inženir pripravlja ploščo z »razgovorom« mravelj

Po isti »poti« v gozdu si prihajata nasproti mravlji. Ob srečanju stakneta glavi in izmenjujeta zvoke. Kaj pomenijo ti zvoki: pozdrav, sporočilo ali pa preprosto izjavo »Izgini mi s poti!« ...? Na to vprašanje išče odgovor J. D. Frisch, inženir iz brazilskega mesta Sao Paola.

Zvoki, ki jih mravlje spuščajo iz sebe ob srečanju na poti, je inženir Frisch posnel na silno občutljiv elektronski magnetofon, ki lahko do tisočkrat okrepi originalni zvok. Frisch je posnel na trakove 25 drugih glasov mravelj. Zda bo vse te glasove prepoznal na gramofonski plošči, kot hoče dokazati, da mravlje »govore«.

Frisch je delal z dvema sodelavcema v brazilskih pragozdovih. Doslej so ugotovili, da se pet glasov ali zvokov, kaj pomenijo. Prvi tip glasov sicer je omenili, je torej že precej opredeljen, čeprav še na posvem natančno. Drug zvok, ki se je venomer pojavljal, so posneli takrat, ko je mravlja, ki je nesla preveliko breme, klicala tovarišice na pomoč. Spet drug zvok so posneli pri mravlji, ki ji grozi nevarnost, da bo ob breme, ki ga nosi, pa pri mravlji, ki zapušča mravljišče (morda gre za pozdrav?); in naposled so ugotovili, da vse mravlje enako »kričijo«, kadar je treba zaradi nevarnosti zapustiti mravljišče. O tem so se strokovnjaki prepirali, ko so zvok reprodu-

glas je tudi na njegovi plošči, je zapazil, da je poleg prevelikega, teh ptic vedno kakšno mravljišče mesojedih mravelj, imenovanih »molek«. Te mravlje prireja »molek« valne« pogone v množicah, ki merijo v premeru od 30

do 500 metrov! Ko je spremljal njihove pohode, je Frisch prišel do spoznanja, da gotovo koordinirajo napade z zvoki in tako se je tudi pozneje posvetil snemanju tiste, kar naj bi bil po njegovem »mravlji govora«.

Zveza gangsterjev z umetniki

Japonska pevka in filmska igralka Hibari Misara je bila pred kratkim silno presenečena, ko je vdira v njeno vilo policija. Iskala je njenega brata Toruja Onoja, ki se je pod sestrim vodstvom že tri leta pripravljala na pevsko kariero, v resnici pa se je izučil za gangsterja. Aretirali so ga z obtožbo, da je organiziral hazardne igre. V igralnicah je namreč posojal denar, potem pa je lahko na debelo izsiljeval.

Toru Ono je sodil v prvo skupino gangsterjske tolpe Kadzuoja Taokaja. V skupini je bil za hazardne igre. Ostali dve skupini gangsterjskega poglavarja iz Jokohame se ukvarjata s prostitucijo in črno borzo.

Tako je prišla na dan oziroma pred sodišče le ena izmed afer. Poznavalci razmer namreč trdijo, da je gangsterstvo zelo močno prodrlo v umetnost in da je pramer

ker bo moral podmornico upravljal slepo. V vsaj švici niso našli sposobnega strokovnjaka za vožnjo podmornice, morali so ga pripeljati od drugod.

Mezoskaf je prva podvodna ladja, namenjena turizmu. S tem se začneja močna konkurenca, kot jo je nekdo začel Walt Disney v svojem Disneylandu. Postavil je cel Nautilus po romanu Julesa Verne, v katerem potniki doživljajo vožnjo pod morjem, vendar gre pri vsem tem le za spretno zvijačo, ker se seveda »podmornica« nikamor ne premakne, temveč vzbudijo v potnikih le ustrezne vizualne prevare. Švica pa je tako odprla turizmu novo dimenzijo in bo gotovo kmalu našla posnemovalce. Ži jim je do posebnih turističnih atrakcij.

Škotska voda

Preden se je škotski učitelj James Regan odpravil s ženo na dopust v Evropo, je sklenil, da bo varčeval, kot se pravemu škotu tudi spodobi. In seveda je »velikost« prihranil: v dva velika pločevinska soda je naložil čiste škotske vodice iz jezera Loch Katrine in potem sta bila z ženo ves čas brez skrbi.

Ko sta bila v Italiji in Franciji, sta se skrbno varčevala »kontinentalne« vode: umivala sta si obraz in zobe z domačo vodo, z njo sta si pripravljala limonado in jo seveda pili tudi v whiskey. Seveda, vsakemu škotu je popolnoma jasno, da je v kontinentalni vodi vse polno bacilov, sta govorila škotska zakonca in se naglo odpravila domov, ko jima je zalogo začelo zmanjkovati.

Vendar nista porabila prav vse vode. Res ne bi bila prava škota, če bi se bala samo kontinental. Steklenico vode sta prihranila namreč tudi za London ...

Vztrajna kandidatka za šoferja

S čedalje večjim zanimanjem spremlja angleška javnost prizadevanje 65-letne učiteljice Margaret Hunter, da bi si pridobila vozniško dovoljenje. Že dvakrat ji je spodbudilo pri izpitu, ker je zaradi živčne napetosti napravila toliko prometnih prekrškov, da so se bralci nekega angleškega lista zvaljvali od smeha, ko so izvedeli za njeno spodbujanje.

Kandidatkin najboljši dosežek: član izpitne komisije je med vožnjo skočil iz njenega avtomobila, ker je slutil, da ga utesne doleteti najhujše, kakor je povedal kasneje. Pred kratkim je Hunterjeva že tretjič padla pri izpitu, in sicer »samo zaradi tega — je zaupala prijateljske — ker sem zavila z napačne strani v enosmerno ulico in ker sem deset minut čakala za parkiranim avtomobilom. Mislim, da sem pač, da stoji ta avto pred menoj na križišču. Kljub tretjemu spodbujanju ni odnehala. Poskusila bom še četrto«, je rekla. In tako dalje, je dodal član izpitne komisije ...

Igralec plača, lahko pa se tudi zateče v okrilje močnejše gangsterjske tolpe. Ta seveda pazi nanj, vendar je zdaj igralec v še večji kaši, kar zahteva njegov novi »šef« masne provizije. Igralci morajo tudi poklicati na pomoč »prijateljske« gangsterje, kadar je treba ob snemanju na prostem premagati radovedneže. Policija jih namreč noče, zato pa to prav radi store gangsterji. Treba je priznati, da delo dobro opravijo, vendar za precej visoko ceno: približno tisoč dolarjev na dan (kakišnih 600.000 dolarjev). Vendar je za filmsko ekipo to ceneje: zaradi nadležnih radovednežev bi se snemanje tako zavleklo, da bi bila izguba še večja.

Tako je tudi na gostovanju umetnikov. Odkrili so, da so skoraj vsi menagerji povezani z gangsterji, kajti sicer bi bili umetniki namesto ploskanja deležni živigov in gnilih jaci. Izjema so samo res najbolj znani umetniki, ki imajo pred gangsterji še mir.

Uspeh ameriških črncev

Ze od leta 1914 izdaja oddelek za zdravje, vzgojo in socialno skrbstvo pri ameriški vladi knjižico »Nega otroka«, ki je zdaj tako rekoč najbolj brana knjižica v ZDA. Doslej so natisnili že več kot 48 milijonov primerkov, nekaj milijonov knjižic so člani kongresa delili prebivalstvu itd. Skratka, »Nega otroka« potrebujejo vsi starši, zlasti pa mladi.



Razumel sem, kaj hoče povedati, vendar sem dejal, morda zato, da bi ga izval: »Kaj?«

Tokrat je še bolj privihal ustnico, prav do brk, tako da je na enem koncu razkril dlesen.

»Kaj? Se vprašujete? Nikarte nol. Prav dobro veste. Sele zdaj vam bo hudo. Takoj sem razumel, da bi bila za vas ječa ne kakšna z vato obložena škatla, nekaj kot aspirin, ki lajša glavobol. Če bi ostali v ječi osem let, bi bili vaši živci že čisto otopeli, ko bi se vrnil. Sele sedaj, tu na prostosti, se boste počutili, kakor da bi vas živga dril iz kože.«

Potem se je malo ponorčeval. »Da bi prevzel vaše mesto? Moje življenje je vendar končano. Ne, bolje bi bil storil, če bi pozabil na vse tiste škatle cigar. In kakor vidite, nisem se motil: videl sem, kako niste vzdržali že prvo jutro, ob prvem pogledu na telefon. In to je šele začetek: prišlo bo do srede in petki, ura pa bo v zvoniku bila tri ...«

Zardel sem. »Moičite!« Zadovoljil se je s tem, da se je spet udobno zleknil v naslanjaj in za hip počakal. »Niste logični, gospod,« je dejal. »Saj nisem jaz dal pobude za ta sestanki!« Opomogel sem si.

»Tako zelo me torej sovražite?« sem dejal in se sili, da bi bil čimbolj miren. Tudi on je postal spet stari godrnjavac.

»Torej je bilo vse zato, da bi me na tem mestu, kjer ste me vedno videvali, videli vsega skrušenega in uničenega, kot da bi me živga dril, kot ste dejali, vi pa ...« Iskal sem primerne besede. Priskodil mi je na pomoč.

»... zmagovalec.«

»Da, v nekem smislu, če že hočete. Torej je šlo za to?«

Zleknjen v naslanjaju je prekrizal nogi. »Da,« je odvrnil, »da bi končno vendar lahko užival ob svojih cigarah.«

»Mar se ne bojite, da vam zavijem vrat?« To bi lahko storili, toda s tem se ne bo prav nič spremenilo.

Njegov obraz je bil pepelnat. Opazoval me je, zavedajoč se, da je dregnil v odprto rano. Na desni strani pisalne mize sem zapazil črtnik iz masivnega stekla. Obrnil sem glavo.

»Lahko je najti drugo ljubico,« sem rekel.

»Toda ne take!«

Ker sem se sprejel dialog, sem ga nadaljeval.

»Kaj pa veste vi o njej?«

»V četrtek zvečer,« je počasi nadaljeval, »skratkar sem prežal pred hišo vaše ljubice.«

ce, zakaj kar je res, je res, opazil sem bil šepavca, ki se je potikal okoli in ki sem ga videl priti celo k njej.«

»Čutil sem, da me je spreletela bledica, kakor tisti čas, ko sem čakal na sodbu.«

»Čutil sem, da ste nemirni, vohal sem nekaj: kot star pes, če hočete, toda pes, ki se voha. In v četrtek zvečer sem zasvidel, kako ste prišli v hišico, v kateri je stanovala vaša ljubica.«

»Lazetla.«

Ostal je miren.

»Tako se boste prepirali, da ne lažem. Poslušajte: spazil sem se na vrt, pod okno ateljeja. Okna niso bila popolnoma zaprta, prav tako ne tudi oknice. Bila so le priprta, tako da je bila vmes odprta vsaj za palec. Tudi vi ste to opazili, saj ste nadomna stopili k oknu in mislil sem, da ga boste zaprli, vendar niste storili tega. Vse sem silal in takoj mi je bilo jasno, kako vam je ta ženska globoko vsajana v srce, tako globoko, da je ni mogoče zamenjati z drugo.«

Snel si je očala in si obrisal oči, dobro vedoč, da ne morem zastavljati vprašanj, ampak samo poslušati.

»Da, vse sem silal in vse tudi videl.« je spet povzel. »Ko sem vas videl, kako ste segli po revolverju, sem takoj vedel, da boste streljali.«

Obmolnil je za trenutek.

»Če bi bil na vašem mestu, bi v nekem smislu ravnal tako kakor vi,« je nadaljeval.

»Tisti četrtek čestna svetilka pred hišo Leroy ni gorela. Spominjam se, kako slab občutek sem imel, ko sem to ugotovil. Tistega večera se mi je namreč zdelo, kakor da bi svetloba postala element močnejše življenja, zato me je pokvarjena svetilka dražila.«

Leroy mi je odprla vrata in nepremično obstala na pragu. Z roko je pri vratu tiščala skupaj svojo domačo haljo. Nisem prav razumel te njene kretnje, pa sem se dotaknil peči.

»Ogenj je ugasnil, zdaj pa te zebe,« sem dejal. »Vstopiva raje, tu je prepih.«

Prijel sem jo za roko, da bi jo odvedel v atelje, kjer sem prižgal luč. Postala je, da sem jo vodil za roko. Bila je čisto pasivna in z drugo roko je še vedno stiskala oba zavihka, svoje domače halje. Opazil sem, da je bila kuhinja razsvetljena.

»Ali si večerjate?« sem vprašal.

Samo odkimala je. Zdelo se mi je, da, kar da bi na pol se dremala, pa sem mislil, da se je bila ulegla na divan in zaspala. Nasmehnil sem se.

»Poglej,« sem dejal, »pipa je odprta in voda teče.«

Turisti v podmornici na jezerskem dnu

Največja atrakcija švicarske državne razstave bo pod vodo

Ce je Eifflov stolp na pariški svetovni razstavi leta 1889 s svojo ponosno konico sezal tristo metrov visoko, pa bo glavna atrakcija švicarske državne razstave prihodnje leto v Ženevi segala tristo metrov pod vodo. To bo mezoskaf, turistična podmornica Jacquesa Piccarda, o kateri smo že pisali.

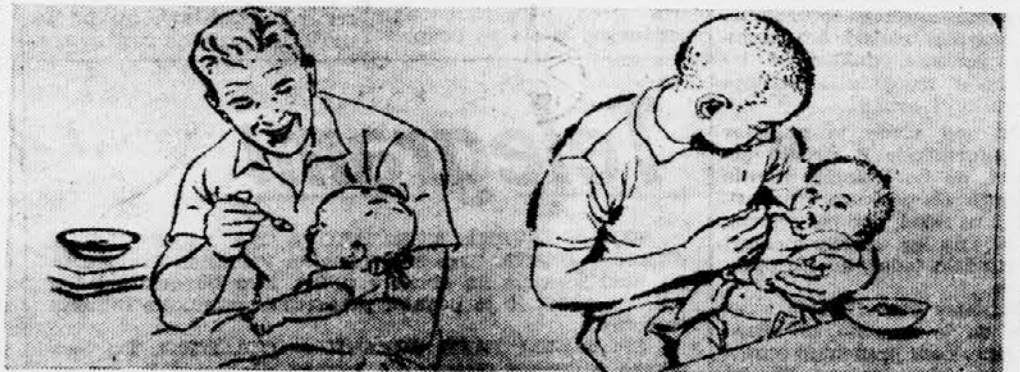
Po štirideset potnikov bo vstopilo v podmornico cigurate oblike, dvajset minut si bodo lahko ogledovali globine Zenevskega jezera. Vsa potnik bo imel pred sabo okno iz debelega stekla, skozi katero bo lahko gledal v jezersko globino, osvetljeno z močnimi žarometi.

Zdaj, ko manjka še približno devet mesecev do razstave, seveda podmornica še ni tako daleč. Mezoskaf, ki ni videl svojega preveč »terena«, vodi Zenevskega jezera, zaenkrat je še v delavnici v mestecu Montneyu in čaka, da bodo tehniki dokončali njegovo napravo. To bo vsak čas izdelano v Hamburgu, ostali deli pa so že lepo napredovali: dolg, cigarast trup s to-

pim koncem in dvema vrstama velikih oči — oken za gledalce.

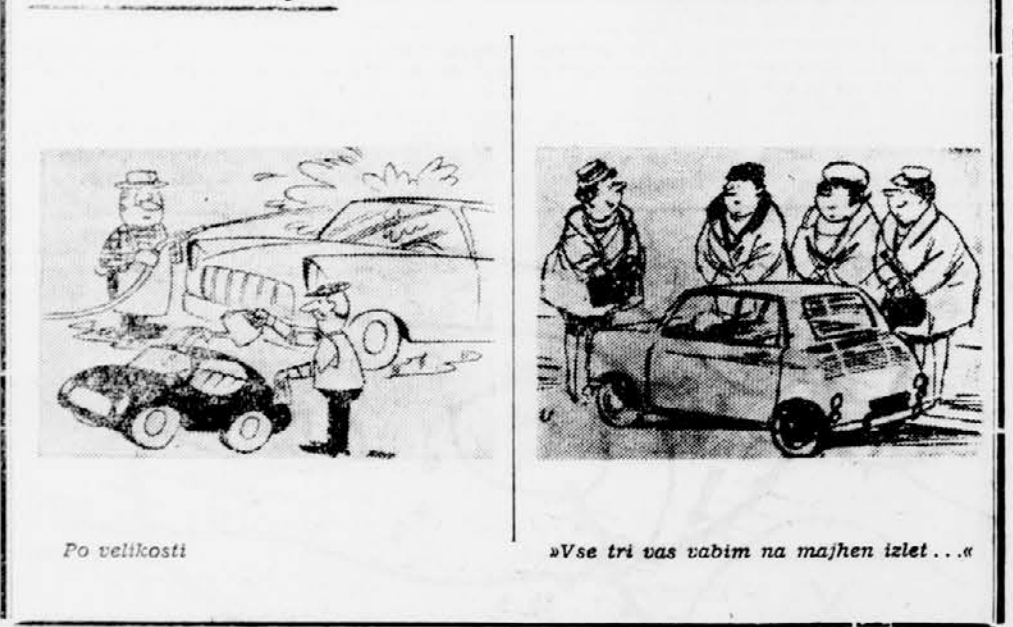
Sele decembra lanskega leta so sklenili, da bodo izdelali mezoskaf. To je predlagal Jacques Piccard, ki je zbiral prve podvodne skučnje že na očetovem batiskafu »Triste«.

Potovanje v tem obrnjenem akvariju — tokrat bodo ribe plavale okrog ljudi v stekleni zaboji — bo povsem brez nevarnosti. Mezoskaf bo, do zgraditve tako masivno, da bi se lahko brez težav potopil v globočino do 700 metrov. Nobenemu potniku ne bo treba skrbeti, da bi mu utegnili zmanjkati zraka, ker ga bo v zalogi za dva dni. Za vsakogar bo po eno okno, samo za krmarja ga ne bo,



LETOŠNJA NOVOST — Ena izmed ilustracij v novi izdaji »Nega otroka« (desno). Levo: ilustracija v dosedanjih izdajah. Razlika bode rasite v oči.

Za dobro voljo

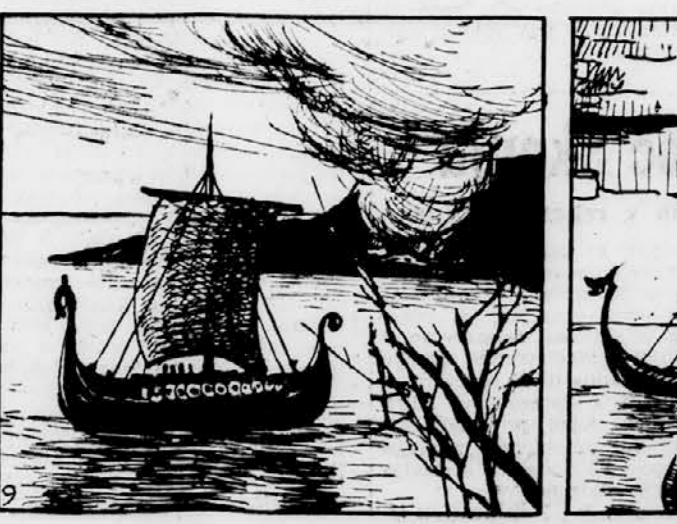


Križanka

VODORAVNO: 1. večji kraj na Notranjskem, izhodišče za Loško dolino, 6. del kopnega, večnoma obdan od morja, 8. opozorilo, 9. grški bajeslovni letalec, 10. reka, ki teče skozi Firence, 13. pristaš posebne smeri v umetnosti in literaturi, 17. posoda za zolenje plavilcev in dvočiv, 18. bajeslovni ljudski kralj, oče petdesetih hčera.

NAVPIČNO: 1. podzemeljski hodnik, 2. krilo rimske konjenice, 3. Shakespearova tragedija iz rimske zgodovine, 4. naravoslovec, 5. pust polotok v severozahodni Evropi, 6. kratka na koncu pisma, 7. pevski zbor, 10. ameriško moško ime (Arthur), 11. odličjen angleški filmski režiser (»Tretji človek«), 12. starodavna japonska prestolnica, 14. rimska boginja jeze, 15. močna svetloba, žar, 16. kratka za »to je«.

RESITEV PREJSNJE KRIŽANKE
VODORAVNO: 1. oko, 4. Ops, 7. Rapalo, 9. kvintal, 10. Ast. 11. CD, 12. at, 13. Ive, 15. diskant, 18. antanta, 19. Mao, 20. JAT.

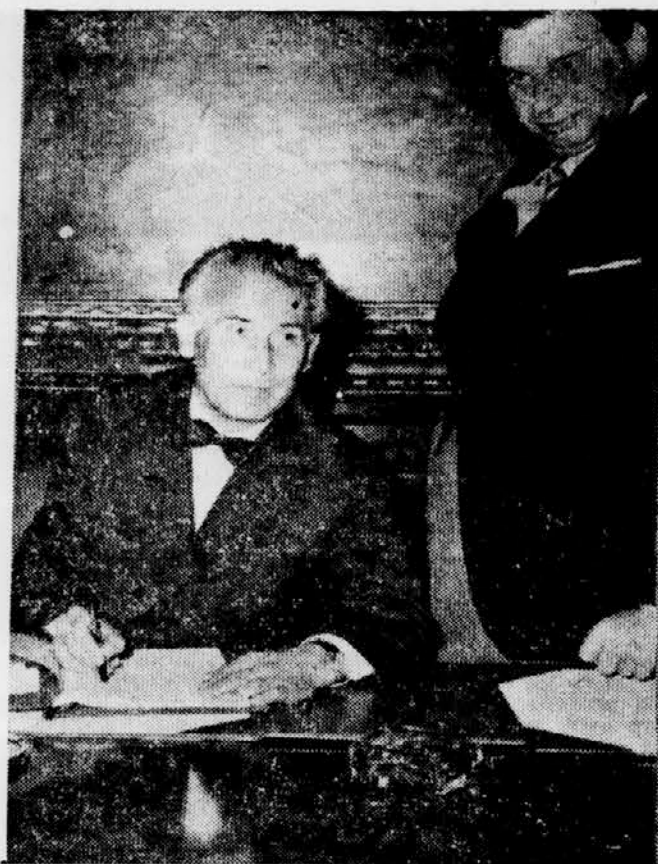


9. Potem je prišel dan, ko je Thorwaldova skripačica dvignila veliko štirikotno jadro in se počasi premaknila proti izhodu iz fjorda.

Kier je nekdo stala ponosna Asvaldsanova kmetija, se je zdaj divjal pod jasno poletno nebo gost stebel dima: Thorwaldovi hlapei so začeli iz lepo tesanih brun postavljene kladare, v katerih je več rodov živila družina, in iz olupljenih

jelk postavljene hleve za živino, pa kašče, senike — vse, kar je moralo ostati v stari domovini. Na nabrežju, kjer so se zibali na vodi privezani dolgi vikinski bojni in pohodni čolni z vitkimi zmasnimi glavami na lepo izrezljanih pramcih, se je bila nabrala gruča ljudi, ki so hoteli videti slovo Thorvalda Asvaldsone in njegove družine od Jaederena.

Thorwald pa, kakor da ne vidi ljudi na obrežju, je stal nem na krmi svoje skripačice in ni odmaknil pogleda od zorečih hiš in skednje, od oranice pod skalnimi stenami, ki so obkrožale fjord, od zasneženih vrhov nad njim — dokler ni vse to izginilo za obrežnim skalovjem in je skripačica zaplula na odprto morje.



Naš veleposlanik v Londonu Srđia Prica je 8. avgusta v britanskem zunanjem ministrstvu v imenu SFR Jugoslavije podpisal britansko kopijo sporazuma.

Foto: Taniug



MACMILLAN NA ŠVEDSKEM — Britanski premier Macmillan je po obisku na Finskem prišel še na Švedsko. V družbi s švedskim premierom Tageom Erlanderiem si je ogledal tudi staro trdnjavo Gripsholm.

Foto: AP



JUŽNOKOREJSKA VOJAŠKA JUNTA SI HOČE PODALJŠATI OBLAST — Nedavno so aretirali bivšega južnokorejskega premiera Song Jo-Canga, vidnega nasprotnika sedanjega režima, ki ga vodi general Chung Hi Park.

Foto: AP



CELOVEČERNI FILM O SKOPJU — Kot smo že poročali, ga bo posnel Veljko Bulajić s svojo filmsko skupino. Med avtentične posnetke tragičnih dogodkov in prvih dni po potresu bodo vpleli igrano zgodbo o človeški solidarnosti, bolečini in ljubezni. Na sliki je snemalna ekipa z režiserjem, ko snema komemoracijo, ki je bila minulo nedeljo. Za film se v svetu že sedaj zanimajo.

Foto: Petrović

Nadaljevanje s prve strani

ZDA: razprava o sporazumu

McNamara je drugi ugledni član ameriške vlade, ki se je v tem odboru zavzel za ratifikacijo moskovskega sporazuma treh vesil.

V svoji obrazložitvi si je prizadeval prepričati senatorje, da je ameriška atomska moč večja od sovjetske in da jo bodo še naprej razvijali. Če ameriški obojevojičar je McNamara povedal, vrsio do sedaj neznanih podatkov. Kakor je rekel, imajo ZDA v zalogi na »desetstoseč« taktičnih in strateških atomskih konic in imajo v načrtu precejšnje povečanje jedrskih sil v prihodnosti. Samo v zadnjih dveh letih se je število atomskih konic povečalo za sto odstotkov, za prav toliko so se povečale silne stalne strateške sile, taktične atomske sile v Zahodni Evropi pa so se medtem povečale za 10 odstotkov. McNamara je navedel še vrsto drugih podatkov o okrepitvi ameriških oboroženih sil in o načrtih vlade, da jih v prihodnjih dveh letih nadalje okrepi. Rekel je, da je »stevanje s pristopom k sporazumu majhno ali pa pod našo kontrolo, koristi sporazuma pa so precejšnje«.

McNamara je govoril v podobnem duhu kot večer minister Rusk pred zunanjepolitičnim odborom, odborom za oborožene sile in odborom za atomsko energijo. Med drugim je izjavil, da bodo ZDA v prihodnjih dveh mesecih izstrelile prvega iz vrste satelitov, ki naj bi odkrivali tajne atomske eksplozije. Sateliti bodo lahko odkrili takšne eksplozije milijono kilometrov daleč v vesolju in na Zemlji. Tako naj bi preprečili možnost tajnih in zamaskiranih atomskih poskusov na Zemlji.

Na koncu je McNamara pozval senatorje, naj brez pomisleka odobrijo ratifikacijo sporazuma, ki so ga podpisale v Moskvi ZDA, Sovjetska zveza in Velika Britanija.

Krvavi spopadi

Se dopolnice so iz Brazzavilla odmevali strelci iz pušk, potem pa je bilo slišati tudi streljane eksplozije. Pozneje se je razvedelo, da so stavljajoči kljub znanju, da v okolici mestne ječnice in izpušni vse politične zapornike, med njimi tudi velike sindikalnih voditeljev, aretiranih v zadnjih dveh mesecih. Tri znanje sindikalne voditelje je brazzavillska policija aretirala s silo med veliko racijo. Pred ječnico je policija streljala med delavce. Pet delavcev je ubila, več pa ranila.

V Brazzavilli so začeli zapirati sindikalne funkcionarje pred nekaj meseci, ko so sindikati zahtevali, naj predsednik brazzavillskega Konga, katoliški opat Fulbert Youlou, odstopi. Napetost po vsem Kongu se je zlasti zaostrija po Youloujevem sklepu, da ukinje vse politične stranke in osnuje uradno vladno politično organizacijo.

Potem ko se je vnelo streljanje pred ječnico, je prišlo še do vrste incidentov tudi v drugih delih mesta. V bližini predsedniške palače je odjeknilo več eksplozij. Ni pa znano, ali je bil Youlou tečaj v svoji rezidenzi.

Strožje kazni

di oseba in znaša škoda nekaj milijonov dinarjev. Skopje je še vedno najbolj zastraženo mesto v državi. Še vedno je vse mesto nezaklenjeno in izločena okna

Pomoč Skopju

trgovin večinoma razbita. Zato so miličniki razpostavljali vse povprečno. Štotoči so strano se okrepile in patrulje pogostejše. Po deseti uri zvečer gredo lahko na cesto samo tisti, ki imajo posebne dovolilnice.

DRAGO KRALJ

gipska letalska družba Sabena, ki je v Jugoslavijo brezplačno pripeljala 2 posiljki blaga, ki so za belgijski državljani in organizacije izročili nasemu veleposlanstvu. Jugoslovanski častni konzul v Luksemburgu je na naslov pomoči Skopju dobil do sedaj od raznih darovalcev 106.000 luksemburških frankov.

Vlada DR Nemčije je obsem času prispela v Skopje vestila glavni odbor RK SR Makedonije, da bo v najkrajšo pomoč, ki jo sestavlja 10.000 odelj, 20.000 blazin, 50.000 komadov spodnjega perila, 2000 parov oblačil, 3000 steklenice krvine plazme in precej gradbenega materiala.

Prizadevanje Skopju bo DR Nemčija v teh dneh poslala tudi 20 kompletno opremljeno solo z kompletom v moderen otroški vrtec za 100 otrok. V glavnem mestu Makedonije že deluje kuhinja, ki jo je poslal križ križ DR Nemčije, z zmogljivostjo 10.000 obrokov dnevno. Prišlo je prav tako 8 velikih šotorov z 200 ležišči, kopalnica s kabinami za dezinfekcijo perila in 18 težkih kamionov, ki pomagajo pri čiščenju ruševin.

Iz Avstrije so nedavno poslali ponudbo, da bi sprejeli 110 otrok iz Skopja, medtem ko je Svica pripravljena sprejeti 25 otrok. Otroci naj bi v teh državah ostali leto dni. Po zadnjih poročilih je avstrijska vlada izročila na semu veleposlanstvu na Dunaju ček za 50.000 šilingov.

Zahodno Nemčije je do sedaj prišlo v Skopje 2000 kg mleka v prahu, 1435 odelj, 250 poljskih ležišč, 600 spalnih vreč, 14.000 mesnih konserv in večje število posteljnega perila, posode in drugega materiala.

Generalnemu konzulatu SFRJ v Hamburgu so poslali do sedaj 36.370 zahodnonemških mark. Od te vsote je samo mesto Hamburg prispevalo 25.000 mark, senat mesta Bremena je priložil 5000 mark, mesto Braunschweig pa je priložilo 2000 mark.

Italijanski reči križ je poslal za pomorske v Skopju 100.000 odelj, 1000 ruč, 4 tone hrane in razno drugo blago.

Iz Češkoslovaške je do sedaj prispelo 74 šotorov, 300 postelj, 600 odelj in večje količine posode.

Organizacija CARE je poslala 2080 odelj, 1000 ruč in okoli 11.000 komadov posode. Rdeči križ Maroka je poslal 3 tone mleka v prahu in 6 ton sladkorja, medtem ko so organizacije RK Madžarske, Francije, ZAR, Švice in poleg držav do sedaj poslale prehranbenih artiklov, odelj, šotorov, postelj, odelj in druge opreme, ki je prebivalstvu Skopja trenutno najbolj potrebna.

Konferenca o naftovodu »Priateljstvo«

VARSAVA, 13. avgusta (PAP). V Varšavi se je začela konferenca strokovnjakov iz Sovjetske zveze, Poljske in DR Nemčije. Na konferenci bodo proučili ukrepe za čim hitrejšo in čim bolj ekonomično napeljavno naftovoda »Priateljstvo«, ki naj bi povezovali tri države.

Konferenco so pripravili na priporočilo 18. zasedanja Sveta za medsebojno gospodarsko sodelovanje (SEV), ki je bilo konec julija v Moskvi.

Afrika se povezuje

Telekomunikacije in banke za afriški razvoj

ADIS ABABA, 13. avgusta (Taniug-MEN) — Finski minister Ylma Deresse je izjavil, da bo Etiopija naložila v bodočo banko za afriški razvoj kot svoj delež 10,3 milijona ameriških dolarjev osnovnega kapitala. Iz Zeneve pa poročajo, da bodo strokovnjaki Mednarodne unije za telekomunikacije pomagali vzpostaviti neposredne telekomunikacijske zveze med afriškimi državami in jih povezati z ostalim svetom.

Kot so sklenili na nedavnem sestanku v Kartumu, bo začel osnovni kapital afriške banke za razvoj 250 milijonov ameriških dolarjev. Afriške države bodo vplačale od tega 65 odstotkov iz svojih nacionalnih sredstev. Največji delež bodo dale Etiopija, ZAR, Nigerija, Alžirija, Kongo (Leopoldville), Gana, Maroko in Sudan.

Na konferenci afriških finančnih ministrov v Kartumu niso sprejeli sklepa o tem, kje bo sedež banke. Predlog o sedežu bodo afriške banke za razvoj so formirale Tunizija, Senegal, Senegal, Kenja in Sudan. Sestanka afriških finančnih ministrov v Kartumu so se udeležili ministri 33 afriških držav.

Po vesteh iz Zeneve je Mednarodna unija za telekomunikacije (ITU) danes objavila, da je poslala dva svoja strokovnjaka v Adis Ababo, da bi pomagala vzpostaviti sanjstojno afriško telekomunikacijsko omrežje. Pomoč mednarodne unije za telekomunikacije je zahteval sektor ekonomske komisije za Afriko Robert Gardiner.

Poudarek na stimuliranju

Vclitve sindikalnih predstavnikov v DR Nemčiji

BERLIN, 13. avgusta (Taniug) — Nad 6 milijonov članov vzhodnonemških sindikatov je sodelovalo na volitvah sindikalnih funkcionarjev v podjetjih in ustanovah. Kakor so objavili, je dobrih 40 odstotkov izvoljenih funkcionarjev sindikalnih skupin v podjetjih žensk, več kot 16 odstotkov pa je članov mladinskih organizacij.

Na teh volitvah, ki so se začele spomladi, so izvolili več kot 180.000 poverjenikov, 160 tisoč funkcionarjev za prosveto in kulturo, 170.000 pooblaščenec za socialna vprašanja in 140.000 poverjenikov za zaščito dela kakor tudi 50.000 kontrolorjev dela.

Centralni svet sindikatov DR Nemčije poudarja, da se je v predvolilni aktivnosti sindikatov povečala produktivnost dela, proizvodni stroški se je zmanjšali in zboljšala se je kakovost izdelkov, zboljšalo se je tudi kulturno, prosvetno delo, medtem ko so na volilnih sestankih razvili široko politično dejavnost, v prihodnosti pa se bo izražala zavest o pomenu miroljubne koeksistence v mednarodnih odnosih.

Pariz ne bo opustil poskusov

PARIZ, 13. avg. (Tanjug). Francoska vlada je danes razpravljala o mednarodnem položaju, ki je nastal po sklenitvi moskovskega sporazuma, in sklenila nadaljevati atomske poskuse, dokler ne bo Francija izpopolnila svojega atomskega orožja.

Po seji vlade je minister za informacije Peyrefitte povedal, da bo Francija morda nadaljevala poskuse v Sahari, kdaj, ni rekel, pač pa je samo dejal, da se »takšne stvari zvedo šele tedaj, ko jih opravijo«.

Minister Peyrefitte je mnenja, da je naravno, da »Rusi in Američani prenehajo opravljati poskuse, saj so jih do sedaj izvedli dovolj in ni več potrebe, da jih nadaljujejo«.

Glede francoskega stališča do atomskih poskusov je rekel: »Smo dežela, ki šele ustvarja atomske sile, zato ni čudno, da je naš položaj specifičen.«

Iskrina pomoč Skopju

Telefonska centrala izdelana v rekordnem času

LJUBLJANA, 13. avgusta. Na dopoldanski tiskovni konferenci, ki jo je pripravilo podjetje Iskra, smo zvedeli, da so v podjetju v rekordnem času izdelali za Skopje začasno avtomatsko telefonsko centralo s 300 priključki. Delavci so delali v dveh, ponekod celo v treh izmenah.

Tudi za potrebe skopeke železniške centralne bo Iskra v mesecu septembru uredila ves sistem zvez in tako zagotovila varnost železniškega prometa. Uredili bodo tudi povezave državnih ustanov.

Iskra ima v Skopju lastno predstavništvo in industrijsko prodajalno. Delavski svet je organiziral posebno komisijo za neposredno pomoč Skopju.

„Tudi brez EGS živimo dobro“

Pikri Macmillanovi odgovori na nič manj pikra vprašanja

LONDON, 13. avgusta (Reuter) — Britanski premier Harold Macmillan je danes na uradnem obisku na Švedskem dopotoval iz Stockholma v London skupaj z zunanjim ministrom lordom Homeom in ostalim spremstvom. Premier Macmillan je pred tem obiskal tudi Finsko. Ob vrnitvi ni dal nikakršne izjave navzočim novinarjem.

Pred odhodom iz Stockholma pa je Macmillan na tiskovni konferenci izjavil, da »Britanija ne pokaže in ne molečuje za sprejem v skupni trg«. Očitno ga je razjezilo vprašanje nekega ameriškega novinarja, kdaj bo po njegovem »francoski predsednik de Gaulle dovolil vsop Britanije v skupni trg«. Macmillan je dejal, da »nikakor ne gre tako zastavljati vprašanja«. »Dobro živimo tudi sicer«, je dodal, rekoč, da »truselska pogajanja niso doživela poloma zaradi kakšnih težav, ampak prav zato, ker je bil za rešitev vseh tehničnih in drugih vprašanj«.

Potrjena izvolitev Ilia

RIO DE JANEIRO, 13. avg. (Tanjug). Argentinski Kongres se je večeraj sestel prvič po dveh letih in razglasil za novega predsednika argentinske republike Arturo Illia, ki je dobil največ glasov na predsedniških volitvah prejšnji mesec. Predsedniško dolžnost bo prevzel oktobra.

Politični opazovalci pa opozarjajo, da se vedno ni jasno, ali se vojski krogi ne bodo uprli programu, ki ga je novi argentinski predsednik nakazal v svojih zadnjih izjavah. Po mnenju političnih krogov se je bati, da bo ekstremna desnica v vojski skušala prekrizati načrt novega argentinskega predsednika, da uveljavlja spremembe v konservativni gospodarski politiki, da ubere liberalne smer glede peronistov in levice ter da revidira komercialne pogodbe z ameriškim prelojskimi družbami.

Ceprav menijo, da je bil z izvolitvijo Arturo Illia za novega predsednika storjen važen korak v obnovi ustavne vladavine v Argentini, bo ureditev položaja v državi terjala po mnenju političnih opazovalcev mnogo truda in taktično akcijo. Novi argentinski predsednik bo nedvomno treli na opozicijo desnih vojaških krogov, razen tega pa ne more niti računati z »zahesljivo podporo« v Kongresu, ki je razdrobljen na kakih dvajset političnih strank in skupin. Računa lahko samo na 71 od skupno 192 glasov v predstavniškem domu, medtem ko mu večini v senatu zagotavlja glasova dveh neoponističnih senatorjev, ki sta ga podprla.

Nadalje je Macmillan izjavil, da »ne more niti računati z »zahesljivo podporo« v Kongresu, ki je razdrobljen na kakih dvajset političnih strank in skupin. Računa lahko samo na 71 od skupno 192 glasov v predstavniškem domu, medtem ko mu večini v senatu zagotavlja glasova dveh neoponističnih senatorjev, ki sta ga podprla«.

Gambija zahteva avtonomijo

LONDON, 13. avg. (Reuter). Predsednik gambijske vlade David K. Jawara je danes izjavil, da britanska kolonija in protektorat Gambija zahteva popolno notranjo samoupravo do 10. septembra letos. Jawara je danes prispel z letalom v London. Kakor je izjavil, je bila britanska vlada neformalno obveščena o tej zahtevi, on pa je prišel na uradne razgovore.

Po podatkih rimskega dnevnika je samo v prvih sedmih mesecih tega leta šlo čez mejo na svobodnih prehodih med obema državama, odprtih na podlagi videmskega sporazuma, 3,7 milijona ljudi.

Gorenjski sejem uspel

KRANJ, 13. avg. — Gorenjski sejem se bo danes končal in po nepopolnih podatkih bo letos približno toliko obiskovalcev kot lani, ko so z okrog 107.000 obiskovalci zabeležili rekordno obsej. Promet prodaje na drobno bo letos za kakih 40 do 50 odstotkov večji kot lani, saj so prodali za blizu 600 milijonov dinarjev blaga. Prav do tega maloprodajnega prometa je tudi odvisna prosperiteta sejma. Sodijo, da je k dobremu komercialnemu uspehu prispeval tudi tujski turistični in maloobrojni promet in posebno še 20-odstotni popust, ki so ga imeli pri nakupu blaga na sejmu tuji kupci.

SPORAZUM TREH STRANK — COLOMBO. Tri levičarske celjske stranke — komunistična partija, trockisti in stranka Lanka Samasamadž ter »Enotna ljudska fronta« — so dosegle soglasje o enotnosti akcije. Borile se bodo skupno proti reakciji in težile za ustanovitvijo ljudske vlade.

PREDLOG O NEZAPUJNICI NEHRUJEVI VLADI — NEW DELHI. Vse opozicijske stranke v indijskem parlamentu so skupno predložile resolucijo o nezapujnici vladi premiera Nehruja. Ne kaže, da bo predlog sprejet. Nehrujeva kongresna stranka ima ogromno večino v parlamentu. Razen komunistov so se predlogu pridružile samo majhne opozicijske stranke.

ZASEDANJE BOLGARSKO-GRSKE OBMEJNE KOMISIJE — SOFIJA. Tu se je sestala bolgarsko-grška omejni komisija, ki je razpravljala o nekaterih kršitvah meje in proučila ukrepe, s katerimi bi jih preprečili.

SOVJETSKO-AVSTRALSKI PARTIJSKI RAZGOVORI — MOSKVA. Član prezidija in sekretar CK KP SZ Leonid Brežnev ter sekretar CK KP SZ Boris Ponomarev sta se večeraj v Moskvi sestala z generalnim sekretarjem CK KP Avstralije Sharkyem in predsednikom CK KP Avstralije Dixonom. Izmenjava gledišč je potrdila, da sta obe partiji enaki misli o najvažnejših problemih svetovnega komunističnega gibanja.

ARETACIJE V SIRIJI — DAMASK. List »Al Baas« glasio istomenske vladajoče stranke, piše, da so v Siriji aretirali okrog 300 ljudi, obtoženih, da so skušali 18. julija izvesti državni udar. Med aretiranimi so tudi general Džarah, bivši šef policije polkovnik Aluan in polkovnik el Mari.

Pa še to

ZADNJE OPOZORILLO — Filmski igralec Richard Montalban je v Los Angelesu ves dan stal pred vrati poročne sobe na magistratu in vsakemu novoporočenemu paru dal dva dolarja za naročilo, naj si obvezno ogledajo film, ki ga je posnel na lastne stroške »Ljubezen je varljivka«.

Iz včerajšnje tretje izdaje

Fulbright o odnosu ZDA do Skupnega trga

WASHINGTON, 12. avgusta (Reuter). Predsednik zunanjepolitičnega odbora ameriškega senata senator Fulbright je izjavil nocoj, da bodo ZDA prisiljene umakniti nekatere čete iz Evrope, če bodo s tarifami in carinami onemogočili prodajo ameriških proizvodov v Evropi. V nekem intervjuju za tisk je senator dejal, da kolikor Skupni trg ne bo mogel več vzdrževati vsega tistega, kar ima sedaj v Evropi. Tako po izjavi senatorja Fulbrighta so funkcionarji State Departmenta izjavili, da »ZDA nikoli niso povezovale svoje vojaške obveznosti v Evropi z ustrežajočimi trgovinskimi in tarifnimi aranžmaji z evropskimi državami«.

Hkrati pa v teh krogih opozarjajo, da je tudi sam predsednik Kennedy večkrat izrazil zaskrbljenost, kar zadeva plačilno bilanco ZDA v zvezi s težavami, ki so se pojavile z izdatki za vzdrževanje ameriških vojaških aranžmajev v tujini.

Obletnica videmskega sporazuma

RIM, 13. avgusta (Tanjug). List vladne Krščansko-demokratske stranke »Il Popolo« piše danes o pomenu jugoslovansko-italijanskega sporazuma o malem obmejnem prometu, sklenjenega v Vidmu natanko pred osmimi leti. List opozarja na obojestransko korist tega sporazuma in navaja podatke o tem, da je bil v juliju mesecu prošle največji promet. Sprito povečanje prometa v avgustu na približno 100 milijonov ljudi.

Salazar grozi

LIZBONA, 12. avg. (Reuter). Portugalski premier Antonio Salazar je nocoj izjavil, da bo Portugalska branila »svoje prekomorske teritorije do skrajnih meja človeških«.

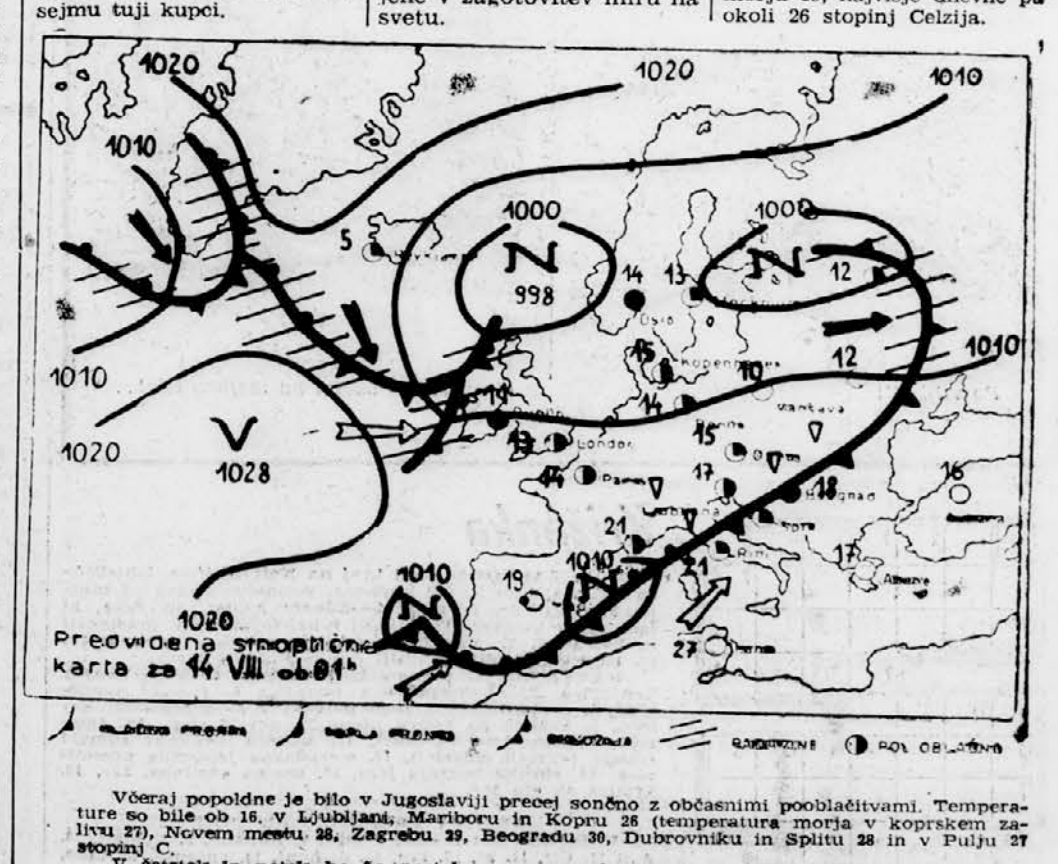
»Balsanova nagrada za mir«

RIM, 13. avg. (Tanjug). V Vatikanu so objavili, da bo napovedana »nagrada za mir« nedavno umrlega papeža Janeza XXIII. poletna vsako tretje leto. Kolikšna je nagrada, v statusu nove fundacije ni povedano, pač pa je rečeno, da bo osnova za nagrado »Balsanova nagrada za mir« v znesku 150 milijonov lir, ki jo je dobil papež Janez XXIII. dva meseca pred svojo smrtjo.

V statusu »nagrade za mir Janeza XXIII.« je poudarjeno, da je namen fundacije, »spodbuditi težnje po resničnem miru in bratstvu med ljudmi in narodstvi«.

Uprava nove fundacije bo ustanovila svoja predstavništva v Vatikanu, v Švici in še v nekaterih državah, kjer bodo spremljali delavnosti, usmerjene v zagotovitev miru na svetu.

NAPOVED ZA SREDO: Deloma sončno bo s spremenljivo oblačnostjo in popoldne vmes krajovne plohe ali nevihte. Najnižje nočne temperature bodo okoli 13, v Primorju 19, najvišje dnevne pa okoli 26 stopinj Celzija.





NOSAČI PRIHAJAJO — Planinci, ki se pred zadnjim naskokom na Triglav vselej ustavijo v lepi postojanki na Kredarici (2515 m), se skoraj vsak dan srečajo z majhnim karavanom treh do štirih otrok in žilavih konjčev. To so neumorni gorenjski nosači iz Radovne in Gorji, ki po poti preko Krme oskrbujejo dom na Kredarici. Njim se imajo obiskovalci tega doma zahvaliti, da je jedilnik tik pod najvišjim jugoslovanskim vrhom razmeroma pester, saj lahko dobite tudi salato in dobra vina, ki niso dražja kot v dolini. Skromni možje, ki se skoraj vsak drug dan odpravijo na strmo pot, so pravi rekorderji. Tako je to. Prešeren iz Zgornje Radovne ob svojem končiču že tisočkrat prehodil pot do Kredarice in nazaj. Če je vreme ugodno, potrebujejo za pot navzgor dobrih 5 ur. Teže pa je ob slabem vremenu, ki zadnjih dvesto metrov pot po črki kaj rado nazaj in se neredko zgodi, da prispejo na cili beli kot sneženi možje.

Foto: J. Peščaj

Novi programi za razvoj turizma

V občini Ajdovščina imajo letos več tujih gostov kot lani

Na Gornjem Vipavskem je vrsta naravnih privlačnosti ter kulturno-gospodarskih zanimivosti. Mestni Ajdovščina in Vipava dobivata ob skrbni turističnih delavcev, komunalnega zavoda, gospodarskih organizacij in občinske skupščine lepšo podobo. Nekateri novi objekti pa bodo nedvomno pospešili rast turizma.

Pomemben prispevek je nov kopalni bazen v Ajdovščini, ki bo omogočal športne prireditve. Razen domaćinov zahajajo sem že tujci, čeprav letno kopališče še ni povsem urejeno. Zato bo treba poskrbeti za ureditev manjkajočih čistilnih naprav ter za sanitarije, kopalne kabine in garderobe.

Ob tem ne bi smeli pozabiti na ureditev avtokampinga in nabornega prostora. V delu so načrti za novi hotel ob Hribu s 50 posteljami in 400 restavracijskimi sedeži. Razen tega pripravljajo posebne načrte za ureditev tu-

ILIRSKA BISTRICA

Obširna gradbena dejavnost

Gradbena dejavnost v Ilirski Bistrici je v polnem razmahu. Splošno gradbeno podjetje »Primorje« gradbi sedaj 40 stanovanj za turiste. Stanovanja bodo vseljava v oktobru. Dela bodo veljala bližje 120 milijonov dinarjev.

Ta mesec bodo dokončali gradnjo nove osnovne šole v Ilirski Bistrici. V kratkem

riščenih objektov v Vipavi in na preureditvi nekdanjega lovskega dvorca v Zemonu v turistično gostišče. Do konca naja bi dogradili tudi novo avtocestno postajališče. Tu pripravljajo tudi teren za novo pošto postopice.

Mimo tega preurejajo in dopolnjujejo opremo tudi v planinskem domu v Predmeji, ki se uveljavlja kot zimskošportno središče.

—JP

ILIRSKA BISTRICA

Obširna gradbena dejavnost

Gradbena dejavnost v Ilirski Bistrici je v polnem razmahu. Splošno gradbeno podjetje »Primorje« gradbi sedaj 40 stanovanj za turiste. Stanovanja bodo vseljava v oktobru. Dela bodo veljala bližje 120 milijonov dinarjev.

Ta mesec bodo dokončali gradnjo nove osnovne šole v Ilirski Bistrici. V kratkem

bodo začeli graditi 6 stanovanj za podjetje Elektro Sežana, rajon Ilirska Bistrica, in 4 stanovanja za podjetje Lesonit. Za knjižniško industrijski kombinat bodo se leto zgradili dve novi proizvodni hali.

Pod podjetje Topol gradijo na obratu Elektrožaga parilne jame, za centralni obrat pa bodo zgradili sanitarije in menzo. Za podjetje Iplast gradijo v Hrčici stavbo za osnovno proizvodnjo.

J. S.

KOBARID

Z modernizacijo bodo petkratno povečali proizvodnjo

Ob križišču cest v Melah pri Kobaridu so zapeli stroje. Kolektiv tovarne igel Kobarid je prišel s pripravami za gradnjo nove proizvodne delovne hale. Prostor, v katerem sedaj delajo, so nameravali in v njih ne morejo razširiti proizvodnje.

Novi prostori, v katere se bodo preselili v avgustu pri-

hodnje leto, in sodobna oprema bodo stali več kot 300 milijonov dinarjev. Ko bo rekonstrukcija in modernizacija tovarne zaključena, bodo v primerjavi z letom 1961 petkratno povečali proizvodnjo, ki jim je znašala 1,1 milijarde dinarjev. Celotna vlaganja bodo približno 400 milijonov dinarjev.

Razen povečane proizvodnje jim bodo omogočili novi delovni prostori in izpolnjena oprema tudi boljše kakovosti proizvodov in boljše delovne pogoje. Predvsem nameravajo povečati osnovno proizvodnjo vseh vrst ročnih, strojnih in obrtniških injektorskih igel ter igel za tekstilno industrijo. Povečana serijska proizvodnja jim bo pripomogla tudi k večjemu uspehu v izvozu. V bodoče nameravajo izvažati eno tretjino celotne proizvodnje. Povečali bodo tudi proizvodnjo v kooperaciji z elektroindustrijo in industrijo radiotelevizijskih aparatov, ki je že sedaj dobro razvita.

—JP

Nelojalna konkurenca jeseniškemu gostinstvu

Zaradi manjših stroškov in manjših davkov družbi so bile cene tu precej nižje kot v gostinskih lokalih, zato so ljudje vino za dom kupovali raje v vinotocih. Vendar pa še kljub temu popljuje največ alkoholnih pijač v gostinskih lokalih, čeprav je tam cena nekoliko višja. Gostinska podjetja z uveljavljeno vinotoco v glavnem niso bila močnejše prizadeta, če se le niso ti vinotoci spremenili v gostilne na prostem, kjer je potem kupčija izredno cvela.

Na Jesenicah so trije vinotoci. Medtem ko dva poslujeta v redu, pa je precej kritike na račun vinotoca Vinogradar v Visa. Kritika pravzaprav ne leži na prodajalci in sam vinotoc, ampak na to, kar se tam dogaja. Ob Vinogradarju je namreč nastala odprta gostilna na prostem z vsem, kar sodi zraven, to je vpitje, kaljenje nočnega miru in drugo. Tocenež čez ulico se tu spremenijo v točenje za takojšnjo potrošnjo.

Pred vinotoci je vedno večja skupina žepno moč, ki se priločno naliva in ustvarja pravi gostinski videz. To je po naključju tik ob cesti, po kateri vozijo v kolonah domači in tuji turisti, se ozirajo za tem nenavadnim pojavom primitivnega gostinstva ter odmašajo s sabo vtise in svoja mnenja. Mera je po navi zvečer, ko čisto kak vinski bratec obleči kar na tleh pred vinotocom, ostali pa bližnjim stanovalcem prireditelj nočni koncert.

Jesenjane to početje nekaterih njihovih somesencev že dolgo bode v oči. Ne gna zvečer samo tisu, ki so zaradi bližine najbolj prizadeti. Vendar pa se odgovorijo rumi in ljudje, ki bi morali to nekulturno početje zaježiti, še vedno niso pojavili.

Precej kritike na račun vinotoca Visa pa je slišati tudi med jesenskimi gostinci. Tem povzroča taka nelojalna konkurenca občutno škodo. Hotel Pošta je pred leti najel za 40 milijonov dinarjev posojila, s katerim je adaptiral svojo zgradbo. V lepših preurejenih prostorih je kolektiv prihranil večji dotok gostov in finančnih sredstev. Danes pa pri vinu beležijo za 40 odstotkov manjšo potrošnjo, ki gre precej na račun prave gostilne na ulici, kjer izteče iz steklenice vino, prodano v čez ulico.

Gostinstvo pa ima na Je-

PO DRŽAVNEM ATLETSKEM PRV ENSTVU

Korak naprej ali nazaj?

Rekordi, ki jih tokrat ni bilo, le ne morejo biti edino merilo

»To je eno izmed najslabših atletskih državnih prvenstev,« trdijo eni.

»To je dokaj uspešno tekmovaljevo za jugoslovanske naslove,« pa ocenjujejo drugi.

Do tako nasprotnih ocen je prišlo zaradi izhodišč, s katerih so se pravkar minulega XIX. atletskega državnega prvenstva lotevali njihovi avtorji.

Pa poglejmo izkupiček treh beograjskih dni. Število tekmovalcev, število zastopanih klubov — za naše razmere izredno. Zlasti prvi dan, ko še ni bilo poškodb, je bilo tudi neverjetno malo neizpolnjenih prijav. Vse to so gotovo pozitivna dejstva. Pa naprej: skoraj vse discipline so bile dobro zastopane, čeprav so ponekod odpadli kvalifikacije. A vseh finalih je bilo vendarle skoraj po pravilu dovolj izenačenih tekmecev in le malokje so bili posamezniki razred zase.

Za primer: v tekniškem na 800 m je v dveh predteklih startalo 15 tekmovalcev, sicer pa smo na prvenstvih že doživljali boje tudi samo treh tekmecev.

Tudi to torej pomeni napredek. Če pa je bilo 2. in 3. dan vrzeli v startnih listah več, pa je to razumljivo glede na poškodbe in napore, ki jih terja tako veliko tekmovaljevo, pa jim večina naših atletov in atletinj — žal — ni kos.

Jesenjane to početje nekaterih njihovih somesencev že dolgo bode v oči. Ne gna zvečer samo tisu, ki so zaradi bližine najbolj prizadeti. Vendar pa se odgovorijo rumi in ljudje, ki bi morali to nekulturno početje zaježiti, še vedno niso pojavili.

Precej kritike na račun vinotoca Visa pa je slišati tudi med jesenskimi gostinci. Tem povzroča taka nelojalna konkurenca občutno škodo. Hotel Pošta je pred leti najel za 40 milijonov dinarjev posojila, s katerim je adaptiral svojo zgradbo. V lepših preurejenih prostorih je kolektiv prihranil večji dotok gostov in finančnih sredstev. Danes pa pri vinu beležijo za 40 odstotkov manjšo potrošnjo, ki gre precej na račun prave gostilne na ulici, kjer izteče iz steklenice vino, prodano v čez ulico.

Jesenjane to početje nekaterih njihovih somesencev že dolgo bode v oči. Ne gna zvečer samo tisu, ki so zaradi bližine najbolj prizadeti. Vendar pa se odgovorijo rumi in ljudje, ki bi morali to nekulturno početje zaježiti, še vedno niso pojavili.

Precej kritike na račun vinotoca Visa pa je slišati tudi med jesenskimi gostinci. Tem povzroča taka nelojalna konkurenca občutno škodo. Hotel Pošta je pred leti najel za 40 milijonov dinarjev posojila, s katerim je adaptiral svojo zgradbo. V lepših preurejenih prostorih je kolektiv prihranil večji dotok gostov in finančnih sredstev. Danes pa pri vinu beležijo za 40 odstotkov manjšo potrošnjo, ki gre precej na račun prave gostilne na ulici, kjer izteče iz steklenice vino, prodano v čez ulico.

Enosedmiški kanak — ekipni plavalni rekord (NDR 419,4, 2. Poljska 421,4, 3. Velika Britanija 473,5 ... 9. Jugoslavija 814,2). Tudi drugi Bernot, sin novembra neprilicovano, vendar zašusteno zaseda drugo mesto. Njuna vožnja v drugem teku je bila tekma zase. Tako spustila sta kmalu med potuhnjene brizgane in ševitje vrnili vrnili. Prejela sta samo 10. kazenskih točk. Tudi padele od vrat je zamajala voda, ki je brizgnila na čoln. To so izjavili tudi očividci. Voda jugoslovanske reprezentacije. Zauvedla je vizijo protest, toda sodnik pri vratih je vrazil pri tem, da sta palico prebrskala s čolnom. Protest je bil zavrnjen. V drugi vožnji. Tako sta bila naša tekmovalca ob spustu odličje.

V ponedeljek je bil trening na prosti za spust, ki je bila za moške daleč 9 km, za ženske in mlade pare pa 4,5 km. Progen je bila izredno težka, voda je bila zelo razburkana, ponekod pa se

Letošnje prvenstvo je razlikovalo vse pluse in minuse jugoslovanske atletike. Na njem ni bilo seniorskih rekordov, kar je izzvalo tiste, ki priznavajo samo in edinele rekorde, k omeni, da je bilo tekmovaljevo. Ti komentatorji pa pozabljajo, da je bila prvi dan tekem neznošna sopena, ki se je kasneje sprevrnila v dež, da je drugi dan tekem hudo deževalo, česar tekmovalci, ki jih od PEA sem niso kdove kako negovali, niso vzdržali in da je bilo furti dan, ko je bilo vreme naposled naklonjeno tekmovalcem, vendarle doseženih več za nas pojme zelo dobrih rezultatov. In naposled: naši rekordi sedaj niso več tako slabi, da bi jih lahko rusili, kar dar se bi komu zahtevalo — kot pred leti. Za rekordne dosežke je treba sedaj tudi že pri nas trdo in sistematično vaditi.

Nezadovoljni komentatorji so ponekod uprizorili pravi jurij tudi na veterane, češ, kdaj pa boste naposled odnehali. Glede Mihalica, tako za služnega tekmovalca, so bila napisana mnenja vsaj neokusna. Če se ne zaljva, saj vsakomur jasno, da Mihalica po 24 letih treninga in tekem je iz zdravstvenih razlogov ne more s teze — od danes na jutri. Pri vsem tem pa ti komentatorji, ki so nenadoma na tak silovitom iskanju mladih talentov, da so za mladega

proglasili tudi 26-letnega preseljenega zmagovalca v teku na 800 m Rubčića, pozabili, da smo že večkrat pisali o naslednjih Mihalici, Baboviču in drugih, da pa sta — da omenimo samo dva — veterana še aktivna, ko o njunih bivših naslednjih ni več ne duha ne sluha.

Odveč so tudi napadi na atlete tako imenovanega srednjega razreda, češ čemu hodijo iskat izkušenj prav na državno prvenstvo. Pri tem pa nihče ne pokaže našo osnovno slabost naše atletike: premalo tekmovalcev. Kaj torej preostaja tistim, ki niso reprezentanti (a morebiti še bodo), kot da hodijo na državno prvenstvo po izkušnje, ko pa bodo sedaj do začetka sezone krosa tako brez pomembnejših preizkušenj?

In nazadnje: zakaj letošnje prvenstvo ne bi ocenili pozitivno, ko pa je opozorilo na določen premik v smeri uveljavljanja tudi manjših klubov iz manjših mest po vsej državi, ki so enakovredne posegli v dogajanja, brž ko ni bilo več favoriziranja nekaterih izbranih kolektivov in posameznikov. Videti je, da bodo po uspešnosti tisti kolektivi, pri katerih je dovolj entuzijazma za delo in dovolj vztrajnosti za sistematično vadbo, kar pa je tudi neogibno temelj za vsako zdravo rast katerekoli športne veje.

ZARKO SUSIC

Prvič — dve odličji hkrati

Podrobnosti s svetovnega prvenstva s kajaki na divjih vodah

SPITAL, 13. avg. — Slovenska razpisateljica svetovnega prvenstva v slalomu s kajakom in kanujem Jugoslavija: zletelo in srebrno medaljo v moških dvojicah, moških dvojicah, Alenka Bernot in Justin sta s 372,1 kazenske točke osvojila prvo mesto v kategoriji C-2. Pri kajakaških moških dvojicah je bila tekma za zlato spustila dva kmata med potuhnjene brizgane in ševitje vrnili vrnili. Prejela sta samo 10. kazenskih točk. Tudi padele od vrat je zamajala voda, ki je brizgnila na čoln. To so izjavili tudi očividci. Voda jugoslovanske reprezentacije. Zauvedla je vizijo protest, toda sodnik pri vratih je vrazil pri tem, da sta palico prebrskala s čolnom. Protest je bil zavrnjen. V drugi vožnji. Tako sta bila naša tekmovalca ob spustu odličje.

V ponedeljek je bil trening na prosti za spust, ki je bila za moške daleč 9 km, za ženske in mlade pare pa 4,5 km. Progen je bila izredno težka, voda je bila zelo razburkana, ponekod pa se

zelo plivala, tako da je bila prava umetnost najti najprijeteljske med skalojem, Jugoslovanska ekipa v tej disciplini ne bo nastopila polnočestvo, ker nima primernih čolnov. V kanu nas bodo nastopili prvi Bernotova in Justin v kategoriji C-2 mix in par Vidmar-Andrišič (C-2). Pri kajakaških moških dvojicah je bila tekma za zlato spustila dva kmata med potuhnjene brizgane in ševitje vrnili vrnili. Prejela sta samo 10. kazenskih točk. Tudi padele od vrat je zamajala voda, ki je brizgnila na čoln. To so izjavili tudi očividci. Voda jugoslovanske reprezentacije. Zauvedla je vizijo protest, toda sodnik pri vratih je vrazil pri tem, da sta palico prebrskala s čolnom. Protest je bil zavrnjen. V drugi vožnji. Tako sta bila naša tekmovalca ob spustu odličje.

V ponedeljek je bil trening na prosti za spust, ki je bila za moške daleč 9 km, za ženske in mlade pare pa 4,5 km. Progen je bila izredno težka, voda je bila zelo razburkana, ponekod pa se

zelo plivala, tako da je bila prava umetnost najti najprijetelske med skalojem, Jugoslovanska ekipa v tej disciplini ne bo nastopila polnočestvo, ker nima primernih čolnov. V kanu nas bodo nastopili prvi Bernotova in Justin v kategoriji C-2 mix in par Vidmar-Andrišič (C-2). Pri kajakaških moških dvojicah je bila tekma za zlato spustila dva kmata med potuhnjene brizgane in ševitje vrnili vrnili. Prejela sta samo 10. kazenskih točk. Tudi padele od vrat je zamajala voda, ki je brizgnila na čoln. To so izjavili tudi očividci. Voda jugoslovanske reprezentacije. Zauvedla je vizijo protest, toda sodnik pri vratih je vrazil pri tem, da sta palico prebrskala s čolnom. Protest je bil zavrnjen. V drugi vožnji. Tako sta bila naša tekmovalca ob spustu odličje.

V ponedeljek je bil trening na prosti za spust, ki je bila za moške daleč 9 km, za ženske in mlade pare pa 4,5 km. Progen je bila izredno težka, voda je bila zelo razburkana, ponekod pa se

zelo plivala, tako da je bila prava umetnost najti najprijetelske med skalojem, Jugoslovanska ekipa v tej disciplini ne bo nastopila polnočestvo, ker nima primernih čolnov. V kanu nas bodo nastopili prvi Bernotova in Justin v kategoriji C-2 mix in par Vidmar-Andrišič (C-2). Pri kajakaških moških dvojicah je bila tekma za zlato spustila dva kmata med potuhnjene brizgane in ševitje vrnili vrnili. Prejela sta samo 10. kazenskih točk. Tudi padele od vrat je zamajala voda, ki je brizgnila na čoln. To so izjavili tudi očividci. Voda jugoslovanske reprezentacije. Zauvedla je vizijo protest, toda sodnik pri vratih je vrazil pri tem, da sta palico prebrskala s čolnom. Protest je bil zavrnjen. V drugi vožnji. Tako sta bila naša tekmovalca ob spustu odličje.

V ponedeljek je bil trening na prosti za spust, ki je bila za moške daleč 9 km, za ženske in mlade pare pa 4,5 km. Progen je bila izredno težka, voda je bila zelo razburkana, ponekod pa se

zelo plivala, tako da je bila prava umetnost najti najprijetelske med skalojem, Jugoslovanska ekipa v tej disciplini ne bo nastopila polnočestvo, ker nima primernih čolnov. V kanu nas bodo nastopili prvi Bernotova in Justin v kategoriji C-2 mix in par Vidmar-Andrišič (C-2). Pri kajakaških moških dvojicah je bila tekma za zlato spustila dva kmata med potuhnjene brizgane in ševitje vrnili vrnili. Prejela sta samo 10. kazenskih točk. Tudi padele od vrat je zamajala voda, ki je brizgnila na čoln. To so izjavili tudi očividci. Voda jugoslovanske reprezentacije. Zauvedla je vizijo protest, toda sodnik pri vratih je vrazil pri tem, da sta palico prebrskala s čolnom. Protest je bil zavrnjen. V drugi vožnji. Tako sta bila naša tekmovalca ob spustu odličje.

V ponedeljek je bil trening na prosti za spust, ki je bila za moške daleč 9 km, za ženske in mlade pare pa 4,5 km. Progen je bila izredno težka, voda je bila zelo razburkana, ponekod pa se

zelo plivala, tako da je bila prava umetnost najti najprijetelske med skalojem, Jugoslovanska ekipa v tej disciplini ne bo nastopila polnočestvo, ker nima primernih čolnov. V kanu nas bodo nastopili prvi Bernotova in Justin v kategoriji C-2 mix in par Vidmar-Andrišič (C-2). Pri kajakaških moških dvojicah je bila tekma za zlato spustila dva kmata med potuhnjene brizgane in ševitje vrnili vrnili. Prejela sta samo 10. kazenskih točk. Tudi padele od vrat je zamajala voda, ki je brizgnila na čoln. To so izjavili tudi očividci. Voda jugoslovanske reprezentacije. Zauvedla je vizijo protest, toda sodnik pri vratih je vrazil pri tem, da sta palico prebrskala s čolnom. Protest je bil zavrnjen. V drugi vožnji. Tako sta bila naša tekmovalca ob spustu odličje.

V ponedeljek je bil trening na prosti za spust, ki je bila za moške daleč 9 km, za ženske in mlade pare pa 4,5 km. Progen je bila izredno težka, voda je bila zelo razburkana, ponekod pa se

zelo plivala, tako da je bila prava umetnost najti najprijetelske med skalojem, Jugoslovanska ekipa v tej disciplini ne bo nastopila polnočestvo, ker nima primernih čolnov. V kanu nas bodo nastopili prvi Bernotova in Justin v kategoriji C-2 mix in par Vidmar-Andrišič (C-2). Pri kajakaških moških dvojicah je bila tekma za zlato spustila dva kmata med potuhnjene brizgane in ševitje vrnili vrnili. Prejela sta samo 10. kazenskih točk. Tudi padele od vrat je zamajala voda, ki je brizgnila na čoln. To so izjavili tudi očividci. Voda jugoslovanske reprezentacije. Zauvedla je vizijo protest, toda sodnik pri vratih je vrazil pri tem, da sta palico prebrskala s čolnom. Protest je bil zavrnjen. V drugi vožnji. Tako sta bila naša tekmovalca ob spustu odličje.

V ponedeljek je bil trening na prosti za spust, ki je bila za moške daleč 9 km, za ženske in mlade pare pa 4,5 km. Progen je bila izredno težka, voda je bila zelo razburkana, ponekod pa se

zelo plivala, tako da je bila prava umetnost najti najprijetelske med skalojem, Jugoslovanska ekipa v tej disciplini ne bo nastopila polnočestvo, ker nima primernih čolnov. V kanu nas bodo nastopili prvi Bernotova in Justin v kategoriji C-2 mix in par Vidmar-Andrišič (C-2). Pri kajakaških moških dvojicah je bila tekma za zlato spustila dva kmata med potuhnjene brizgane in ševitje vrnili vrnili. Prejela sta samo 10. kazenskih točk. Tudi padele od vrat je zamajala voda, ki je brizgnila na čoln. To so izjavili tudi očividci. Voda jugoslovanske reprezentacije. Zauvedla je vizijo protest, toda sodnik pri vratih je vrazil pri tem, da sta palico prebrskala s čolnom. Protest je bil zavrnjen. V drugi vožnji. Tako sta bila naša tekmovalca ob spustu odličje.

V ponedeljek je bil trening na prosti za spust, ki je bila za moške daleč 9 km, za ženske in mlade pare pa 4,5 km. Progen je bila izredno težka, voda je bila zelo razburkana, ponekod pa se

zelo plivala, tako da je bila prava umetnost najti najprijetelske med skalojem, Jugoslovanska ekipa v tej disciplini ne bo nastopila polnočestvo, ker nima primernih čolnov. V kanu nas bodo nastopili prvi Bernotova in Justin v kategoriji C-2 mix in par Vidmar-Andrišič (C-2). Pri kajakaških moških dvojicah je bila tekma za zlato spustila dva kmata med potuhnjene brizgane in ševitje vrnili vrnili. Prejela sta samo 10. kazenskih točk. Tudi padele od vrat je zamajala voda, ki je brizgnila na čoln. To so izjavili tudi očividci. Voda jugoslovanske reprezentacije. Zauvedla je vizijo protest, toda sodnik pri vratih je vrazil pri tem, da sta palico prebrskala s čolnom. Protest je bil zavrnjen. V drugi vožnji. Tako sta bila naša tekmovalca ob spustu odličje.

V ponedeljek je bil trening na prosti za spust, ki je bila za moške daleč 9 km, za ženske in mlade pare pa 4,5 km. Progen je bila izredno težka, voda je bila zelo razburkana, ponekod pa se

zelo plivala, tako da je bila prava umetnost najti najprijetelske med skalojem, Jugoslovanska ekipa v tej disciplini ne bo nastopila polnočestvo, ker nima primernih čolnov. V kanu nas bodo nastopili prvi Bernotova in Justin v kategoriji C-2 mix in par Vidmar-Andrišič (C-2). Pri kajakaških moških dvojicah je bila tekma za zlato spustila dva kmata med potuhnjene brizgane in ševitje vrnili vrnili. Prejela sta samo 10. kazenskih točk. Tudi padele od vrat je zamajala voda, ki je brizgnila na čoln. To so izjavili tudi očividci. Voda jugoslovanske reprezentacije. Zauvedla je vizijo protest, toda sodnik pri vratih je vrazil pri tem, da sta palico prebrskala s čolnom. Protest je bil zavrnjen. V drugi vožnji. Tako sta bila naša tekmovalca ob spustu odličje.

V ponedeljek je bil trening na prosti za spust, ki je bila za moške daleč 9 km, za ženske in mlade pare pa 4,5 km. Progen je bila izredno težka, voda je bila zelo razburkana, ponekod pa se

zelo plivala, tako da je bila prava umetnost najti najprijetelske med skalojem, Jugoslovanska ekipa v tej disciplini ne bo nastopila polnočestvo, ker nima primernih čolnov. V kanu nas bodo nastopili prvi Bernotova in Justin v kategoriji C-2 mix in par Vidmar-Andrišič (C-2). Pri kajakaških moških dvojicah je bila tekma za zlato spustila dva kmata med potuhnjene brizgane in ševitje vrnili vrnili. Prejela sta samo 10. kazenskih točk. Tudi padele od vrat je zamajala voda, ki je brizgnila na čoln. To so izjavili tudi očividci. Voda jugoslovanske reprezentacije. Zauvedla je vizijo protest, toda sodnik pri vratih je vrazil pri tem, da sta palico prebrskala s čolnom. Protest je bil zavrnjen. V drugi vožnji. Tako sta bila naša tekmovalca ob spustu odličje.

V ponedeljek je bil trening na prosti za spust, ki je bila za moške daleč 9 km, za ženske in mlade pare pa 4,5 km. Progen je bila izredno težka, voda je bila zelo razburkana, ponekod pa se

zelo plivala, tako da je bila prava umetnost najti najprijetelske med skalojem, Jugoslovanska ekipa v tej disciplini ne bo nastopila polnočestvo, ker nima primernih čolnov. V kanu nas bodo nastopili prvi Bernotova in Justin v kategoriji C-2 mix in par Vidmar-Andrišič (C-2). Pri kajakaških moških dvojicah je bila tekma za zlato spustila dva kmata med potuhnjene brizgane in ševitje vrnili vrnili. Prejela sta samo 10. kazenskih točk. Tudi padele od vrat je zamajala voda, ki je brizgnila na čoln. To so izjavili tudi očividci. Voda jugoslovanske reprezentacije. Zauvedla je vizijo protest, toda sodnik pri vratih je vrazil pri tem, da sta palico prebrskala s čolnom. Protest je bil zavrnjen. V drugi vožnji. Tako sta bila naša tekmovalca ob spustu odličje.

V ponedeljek je bil trening na prosti za spust, ki je bila za moške daleč 9 km, za ženske in mlade pare pa 4,5 km. Progen je bila izredno težka, voda je bila zelo razburkana, ponekod pa se

zelo plivala, tako da je bila prava umetnost najti najprijetelske med skalojem, Jugoslovanska ekipa v tej disciplini ne bo nastopila polnočestvo, ker nima primernih čolnov. V kanu nas bodo nastopili prvi Bernotova in Justin v kategoriji C-2 mix in par Vidmar-Andrišič (C-2). Pri kajakaških moških dvojicah je bila tekma za zlato spustila dva kmata med potuhnjene brizgane in ševitje vrnili vrnili. Prejela sta samo 10. kazenskih točk. Tudi padele od vrat je zamajala voda, ki je brizgnila na čoln. To so izjavili tudi očividci. Voda jugoslovanske reprezentacije. Zauvedla je vizijo protest, toda sodnik pri vratih je vrazil pri tem, da sta palico prebrskala s čolnom. Protest je bil zavrnjen. V drugi vožnji. Tako sta bila naša tekmovalca ob spustu odličje.

V ponedeljek je bil trening na prosti za spust, ki je bila za moške daleč 9 km, za ženske in mlade pare pa 4,5 km. Progen je bila izredno težka, voda je bila zelo razburkana, ponekod pa se

zelo plivala, tako da je bila prava umetnost najti najprijetelske med skalojem, Jugoslovanska ekipa v tej disciplini ne bo nastopila polnočestvo, ker nima primernih čolnov. V kanu nas bodo nastopili prvi Bernotova in Justin v kategoriji C-2 mix in par Vidmar-Andrišič (C-2). Pri kajakaških moških dvojicah je bila tekma za zlato spustila dva kmata med potuhnjene brizgane in ševitje vrnili vrnili. Prejela sta samo 10. kazenskih točk. Tudi padele od vrat je zamajala voda, ki je brizgnila na čoln. To so izjavili tudi očividci. Voda jugoslovanske reprezentacije. Zauvedla je vizijo protest, toda sodnik pri vratih je vrazil pri tem, da sta palico prebrskala s čolnom. Protest je bil zavrnjen. V drugi vožnji. Tako sta bila naša tekmovalca ob spustu odličje.

V ponedeljek je bil trening na prosti za spust, ki je bila za moške daleč 9 km, za ženske in mlade pare pa 4,5 km. Progen je bila izredno težka, voda je bila zelo razburkana, ponekod pa se

zelo plivala, tako da je bila prava umetnost najti najprijetelske med skalojem, Jugoslovanska ekipa v tej disciplini ne bo nastopila polnočestvo, ker nima primernih čolnov. V kanu nas bodo nastopili prvi Bernotova in Justin v kategoriji C-2 mix in par Vidmar-Andrišič (C-2). Pri kajakaških moških dvojicah je bila tekma za zlato spustila dva kmata med potuhnjene brizgane in ševitje vrnili vrnili. Prejela sta samo 10. kazenskih točk. Tudi padele od vrat je zamajala voda, ki je brizgnila na čoln. To so izjavili tudi očividci. Voda jugoslovanske reprezentacije. Zauvedla je vizijo protest, toda sodnik pri vratih je vrazil pri tem, da sta palico prebrskala s čolnom. Protest je bil zavrnjen. V drugi vožnji. Tako sta bila naša tekmovalca ob spustu odličje.

Človek bi se moral pisati z veliko začetnico

Ko sem srečal suhokrajne mladiče, ki so se umazani od prahu spuščali po brevi v Krko, me je ustavil siloviti kmet in me vprašal po novicah iz Skopja. Tudi drugi iz njegove skupine so se ustavili in se vprašujoče zazirali vame. Niso imeli časa, da bi pristubili radijskim poročilom, zato so me sedaj vpraševali o usodi tistih, katerih nesreča jih je globoko pretrpela. Stori se je že mrak, ko smo še vedno stali na brevi in se pogovarjali o veliki izgubi, ki jo moramo pogumno prenašati.

Tedaj je skočil kmet izredno misel, ki me potem dolgo v noč ni hotela zapustiti. Rekel je:

»Besedo bratstvo sem nekočkrat slišal, tako da je postala usoda vsakdanja — izrabljena kot fraza. Zda se sem dojel njeno veliko ceno...«

Misel je bila poredna v domačem narečju, ki ga ne znam verno zapisovati, toda izmislil je nisem. Kmet je čisto pravilno dojel, kako hudo bi bilo, če bi ljudje ostajali v nesreči sami — brez pomoči drugih. Kolikokrat huje bi nesreča prizadela majhen makedonski narod, ki si sam desetletja ni bil mogel začetni ram, če ne bi prišla pomoč od upeševov.

V nesreči, ki je pustila neizbrisane sledi, tako da je postala usoda vsakdanja — izrabljena kot fraza. Zda se sem dojel njeno veliko ceno...«

Bili so se obvesti o hudi nesreči vpraševali, da bi se bo treba odločiti delcu lastnega ugoda. V svoji sebičnosti so nesrečo prebivalcev Skopja merili z morebitno število, ki jo bo treba dati. (Oh, spet večji davki, manj stanovanj, višje cene, vse za Skopje! to pravijo.) Kakor da je to, četudi bi bilo res, moč meriti z usodo tistih, ki so ostali brez svojcev in brez strehe nad glavo. Sicer pa ni vredno izgubljati besed za redko sebičnost in morju ganljive solidarnosti in medsebojne pomoči. Tolajšmo se z mislijo: ni zrnja brez ljube. Takim v premissah samo se upravljanje: kako bi bilo, če bi v koži ne srečnih, brez občutja in pomoči drugih, sami, čisto o samih, v hudi nesreči? Sicer pa se tako nesreča ne sme več ponoviti, četudi taki sebičnosti ne bodo nikoli spoznali, kako velika stvar je ljudska solidarnost.

Vsak izmed nas je dal svoj prispevek za prebivalce Skopja. Tudi naša podjetja in ustanove so nudile prvo pomoč, da bi nesrečni laže prenašali velike težave. Dolgi so seznam uspehih, ki so prišli na pomoč. Površnemu ocenjevalcu bi se zdelo, da bo pomoči že kmalu dovolj, ker si niti približno ne more predstavljati, kaj pomeni to, če naenkrat ostane nad dvesto tisoč ljudi brez strehe nad glavo. Se in se bomo zbirali prispevke, pa bo vse se zbiralo malo v primeru s potrebnimi za graditve nove makedonske metropole.

Izgovor v naši zavesti mora biti spoznanje, da bo edino skupnost kot celota los tej veliki nalogi. Skupnost pa bo to zmogla z manj črtov na račun osebnega standarda delovnih ljudi in uresničevanja drugih skupnih ciljev, če bo tako razumevanje za nesrečne, kakor smo ga iskali z zbiranjem osebnih prispevkov in pomoči podjeti, navzoče vsak dan na naših delovnih mestih. Svoje vsakodnevne naloge moramo krepko presegati, če hočemo, da bomo zmogli — ne da bi to zveč ekvivalen izpolnili naših prejšnjih osebnih in skupnih nalog. — dovolj sredstev za novo, lepše Skopje.

F. SETINČ

Obrtno gospodarsko podjetje — »CVETLIGARNE« — Ljubljana, Wolfova 10, sprejme v službo

BLAGAJNIKA
ADMINISTRATORJA
vsaj s 3 leti prakse v tem poslu — deljen delovni čas — samsko stanovanje priskrbljeno. 9996



PESEM BRIGADIRJEV GRADITELJEV — simbolizira hotenja vseh nas. Ta pesem je obljuba, da bodo posledice naravne katastrofe kmalu le mučen spomin in da bo novo Skopje ob naši skupni pomoči zrastle v lepo in moderno mesto.

Foto: Petrovič

Tovarna montažnih hiš je na prostem

Mladinska brigada »Karloš« sestavlja montažne hiše iz Anglije
OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPIŠNIKA

SKOPJE, 13. avgusta — Dopoldne smo obiskali mladinsko delovno brigado »Karloš«, ki dela v tovarni montažnih hiš. Tovarna je čisto navaden travnik, ves steptan in povsem brez sence. Vse skupaj je deset kilometrov oddaljeno od Skopja.

Tovarniki so pred dnevi iz Rotterdam pripeljali ogradja montažnih hiš. Tu je vse gradivo prevzela brigada. Delo gre sedaj zelo hitro od rok.

»Ogradja za te hišice so kupljena s sredstvi, ki so jih zbrali za skopske ponesrečenec državljani Velike Britanije. Ogradje je vredno okoli 100.000 funtov. Angleska vlada je poskrbela tudi za prevoz iz Anglije do Skopja.« priporočila Stephen Hather, študent tehnike iz Londona.

»Tu smo štirje« nadaljuje Andrew Stunel, študent arhitekture iz Manchesterja, »in se inženir Stuart, ki vodi delo v tej tovarni na prostem. Vsi delamo, ker se mudi.«

K. Mandant brigade »Karloš« Milosevič, študent prava iz Prištine, nam je povedal: »Vsa kosmetska brigada, ki

je delala na avtocesti, se je prijavila za Skopj. Toda žal, niso mogli sprejeti vseh. Prišli so se nam še študenti iz Beograda in Sarajeva. V brigadi je 64 brigadirjev. Zelo dobro se razumemo. Vse smo, da lahko delamo prav tu, v tej tovarni, kakor imenujemo ta naš travnik. Delo ni lahko, toda znanje smo se, se naučili in sedaj je okvirov za montažne hišice vedno več.«

Hišice bodo postavili okoli naselja Saraj, kakih deset kilometrov od Skopja. Večina bo trisobnih, nekaj pa dvosobnih. Skupno bodo lahko pridobili s tem 1600 stanovanj. Preden pa bo vse pripravljeno, bo treba še veliko dela. Jugoslovanska podjetja bodo morala dobaviti kvaliteten material za stene, pod in strehe. Od časa, kdaj bo

to dobavljeno, je odvisno, če bodo hišice res vseljive že 1. decembra.

Štirje študenti, ki pomagajo našim brigadirjem, so prišli v Skopje iz Grčije, kjer so postavljali podobne hiše za grško prebivalstvo, ki je utrpelo hudo škodo med lanskim potresom. Vsi štiri pa so sodelovali že pri pomoči Agadiru. Vsi so vključeni v posebno mednarodno brigado International civil service, organizacijo, ki pripravlja številne prostovoljne delovne akcije strom sveta. Ta brigada ima osemanjši članov in so v njej brigadirji iz Velike Britanije, Francije, Nizozemske, Indije, Nemčije, Švice in ZDA. Brigada bo ostala v Skopju tri tedne, nato pa bo prišla sem nova, večja brigada iste organizacije.

Tovarna montažnih hišic pod vročim skopskim soncem dela s polno paro. Vsi bi radi ostali tu čim dlje in naredili čim več.

DRAGO KRALJ

Kozerija

Še obiramo turistične kosti

obgristi, čeprav ni lepo, takole vpiče ob vseh.

Na primer:

Ali je tista, kakih 2000 (penzionistih) dinarjev na dan vredna svetilovna Nemka (oprostite, da sem napisal svetilovna), ki je ondan na ljubljanski Ajdovščini najbrž mislila, da je Ljubljana morje, in je v kopalkah, ki je čenje potegnila vijoličaste lastetke hlače, promenirala tako rekoč zasmejujoč vso našo ponosno semaforizirano precej diagonalno od Fivogva proti Sloveniji sport, se tam milostno namrnila, ker »v izloži ni videla nič posebnega«, in po isti poti (ki je bila, geometrično gledano, še bolj diagonalna) sestopila pri eni od Fivogvičevih niz natančno takrat, ko je za njo zasvetila zelena semaforov svetloča — ali je ta oseba in njeno ravnanje, vas pršam lepo, kaj drugega kot manifestacija skrajno tenkočutne in skrajno tipične naše turistične, ki donujejo in tolerirajo takšne škandalček, kakršnega si ista oseba prav gotovo ne bi mogla privoščiti v svojem rodnem mestu. Mešani so namreč napeto pričakovali, kaj ji bo rekla prisotna belo oblečena postava, ker je tako minuto prej dobesedno prepirala ozračje nad vrelim asfaltom z rezkim žvižgom za nekim pešcem, ki je v naglici stopil na zebro pri rdeči luči in se precej sam popravil ter stopil mencajoč in rdeč od sramu nazaj na pločnik. Postava mu je požugala s prstom, kar je zaleglo, da je pešec odobravajoče prikimal, čes da ve, kako mora ravnati v prihodnje. No, prav ista postava pa prevažati severneovropski kopalki niti požugala ni,

kar je vsekakor vredno vsaj tistih njenih 2000 dinarjev dnevo?

No, dobro, sprejemem: ožkosrčen sen. Ampak sprejmemo vsi skupaj. In kot naložba je prav v tej ulici veliko vrednih prodajal. Kot naložba je v njej tudi hrošč in izhod za vsa večja in manjša poštna vozila. Kot naložba v tej ulici ljudje vsak dan ob določenih uri nekaj čakajo pred Mestno hranilnico. In ker čakajo, jih nekateri mimoidoči — ki se pri tem ustavijo — vprašujejo, če se, pri vseh strelah, tudi njim splača počakati. In kot naložba tedaj pridejo med druge ljudi, ki jih ne zanima, kaj se ti ljudje menijo in zakaj čakajo, pa hočejo mimo, za kar pa ni prostora na pločniku, in tako stopijo za 20 do 25 cm na cesto. To pa seveda zadostuje, da kolezar za njimi (verjemite, da je kolezar vedno navošč, saj smo vendar kolezaristi narod!) zakolne, ker se jim mora ogniti, pri čemer pa tvega, da ga bo opazil avto, ki po svojem ustroju pač vohi hitreje in ima sploh pravico prevlitenja. In tako dalje...

Dokler se kot naložba ne pripeljejo čisto pravi turisti, taki, ki imajo kovčke in čoln na strehi avtomobila. Avtomobili so po golem naključju štirje »rekorde« in se ustavijo, kar tako za šalo, bi rekel, v — Copovih ulic. Z desnimi kolezi za nekaj centimetrov na pločniku in lepo v prsti, kot se spodobijo mednarodnemu parkiranju.

Ljudje v bližini so dobesedno onemeli, saj je bilo očito, da je vsaka mandatna kazen za tako početje odločno premo. In prvi ukrep, ki so si ga sami izmislili, je bil, da se jim ne mudoma skrbelo, ali občinski sodnik za prekrške zna toliko nemško, da jim bo povedal, kaj jim gre.

Pa so turisti, ki se jim prvi resni turisti, ker imajo čoln in kovčke na strehi avtomobila, prvi spregovorili. Po naključju so vprašali, kje je mestni živilski trg, ravno človeka, ki je že na obeh kolen, da to dobro ve, še več, v pravi mestniški je namizel vse linke in reke čez vse tri bruke do solate — pardon — do breskev in paradajzov.

Medtem ko so turisti kupovali okrepčila, si je lahko vsakdo ogledal, kako se na sodobno vozilo, kot je takle »rekorde«, zapakirajo čolni in podobni turistični rekviziti. Kar so ljudje z grozo pričakovali, se ni zgodilo, vsaj v četrte ure ne, kolikor sem utegnil počakati. Natančno pa

se spominjam, da kakih zlovesčih listkov za brisalski stekel ni bilo, ko sem odhajal. Kako bi si pa sicer kupili solato — pardon — marelice in ostale breskve, bi rekel kdo na naglic.

Kankarjeva cesta se v Ljubljani konča nekako pred Moderno galerijo, kjer ji bela postava od časa do časa podaljša pot v desno ali levo, nikoli pa ne naravnost. To je ljubljanska značilnost, ki smo jo nazadnje, kaj hočemo. Gledam kolone, ki jim bela rokavica kaže smer in red in se vmes čudiš kakemu prav lepemu vzoru, ki očito s svojo posadko drvi morskim doživetjem naproti. Kaže pa, da vsi, ki takole drve, le ne vedo, kako se pride tja in kje je vmes tista grota v Postojni. Ob taki priložnosti se neveden turist želi poučiti na najpreprostejši način: zastavi ob mitičniku in vpraša (s karto v rokah, seveda), če je prav zarislal linijo, ki naj bi ga, prenesena v naravi na cesto, pripeljala naprej v groto in potem v osvežujočo Adrijo. Vse v redu! Vprašal in ko zveš, nadaljuješ pot, vesel, da si zvedel, kar si želel. Ni pa v redu, če se neveden turist ob mitičniku ustavi, si odne varnostni pas, izstopi in mežikajoč v sonce začne dopovedovati, da mora biti po njegovem mnenju prav tole tista cesta, ki pelje do morja, da pa raje še enkrat vpraša. Beli reditelj kratko pritrdi, da se človek ni zmotil in da naj kar nadaljuje srečno pot. No, turist je lokrat drugačnega mnenja. Izrablji bo priložnost za posebno ekskurzijo. Pomigne ženi, naj si odne varnostni pas in izstopi, da si bosta ogledala, kaj pravzaprav pomeni čudna skulptura ob vhodu v belo poslopje in obelisk z zastavami pred njo. Beli človek posreduje. (Vse se namreč dogaja na cesti.) Turist razume in zleze nazaj v avto. In tebi nič, meni še manj — naravnost v Tivoli. Resda samo toliko, da obrne, vendar pa...

Saj tam ob vhodu v naš Tivoli je vendar znak, kakšen po vsej vesoljni Evropi in še izven nje pomeni prepovedano vožnjo za vsa vozila!

Pri vsem tem pa sta imela turista varnostna pasova, ki naj bi bila znak spoštovanja do resne motorizacije po poti, ki ju bo po naši domovini peljala do morja. Toda prezirajo vse druge lastnosti urejenega cestnega prometa z njegovimi mednarodno govorečimi znaki vred?

JANEZ ZADNIKAR

Dobrica Čosić: Skopski zapiski

Tudi to moramo podreti, tovariš

Pot se je komaj vila skozi koruzne nasade in ko je moj prijatelj onemel, sem razumel: prihajava v Makedonijo pod velikim, posevnim masceem. Zda si tega ne morem razložiti, toda zaradi nečesa v meni je Makedonija tudi domovina mesečine. Zda je vsa ta svetloba sama groza. In opomin nam ljudem, da ne ona ne zemlja pod nami ne obstajata samo zaradi nas. Da pa človek nikoli ni hotel sprejeti tega pogoja, da je na zemlji začel zgodovino in je sklenil, da si bo vse podredil, je zares samo njegova zadeva in njegovo tveganje.

Kaj mi bo ta vidna, posevna noč? Po potresomerih se skopska zemlja še ni umirila. Izognila sva se žimnic, ki jo je izgubil tovarnjak, potem povzeli mucki, ki jo je izpuštil otrok. Sled vojne in bega. Kajti na to me spominjajo, da ne trajajo samo kot grozja temu svetu in kot da niso edino v mojih obrabljenih spominih.

Pokažejo se ljudi, toda ne verjamem, da je to Skopje. V oči mi drvijo vrste žarnic, jaz pa sem razočaran: mar je to porušeno Skopje? Blizu ni vojskovanja, danes ni nikjer v svetu resnega vojskovanja, ne glede na toliko filmov in toliko kriminalnih romanov in ilustracij smo vendar otopeni za individualni kriminal, kriminalni in zločini pa so postali najbolj demokratični in osnovna zabava v sodobni civilizaciji, zato časopisi, radio in televizija eno samo resnejše majanje kažejo kot konec sveta.

Nekakšne stavbe stojijo. Tudi tovarna, brez vrha dimnika. Podrta hiša. Potem nikar. Tovarniki zaradi nečesa nekam drvi iz Skopja. Saj vendar ni porušeno. Toda hitro prihajajo ruševine in sram: to življenje ne obstaja zaradi naših knjig in ne v imenu kakršnihkoli in kogarkoli knjig ne zaradi naših slik in filmov ne zaradi naših pobud in projektov, da bi ga urejali po sebi, ne zaradi naših strasti po vladanju in podrejanju. Srečuje naju ruševine, zgrižene, pojedene, premletne hiše in vsakovršne stavbe, pustila ulica, tu in tam miličnik nekaj straži, ob obali Vardarja stojijo stolpnice: omahovane bolečine in zbežane zaradi tega. Z avtomobilom na tej zemlji ni mogoče zvedeti nič pomembnega. Buldozerji rohnijo in po-

žirajo ruševine pred ljudmi v čeladah, ki zdaj izkopavajo samo še trupla. Nesrečni rudarji: že nekaj dni in noči v eni zmeni namesto premoga in bakra kopljejo v skopskem rudniku smrti otroke, ženske, moške. To ni preklestvo, če na tej zemlji nekateri ljudje opravljajo vedno najhujše delo, to je noč in junastvo. Slava vsem rudarjem. Kot da bi trupla smrdela pod žarometi, živorebrni žarnicami, pod mesecem, kot da bi vse te svetlobe zaudarjale po smrti. Zdrvela sva ob robu Skopja proti Vodnu, skozi pogoste in debele ruševine do šotora poleg počene hiše.

Gledam: spodaj je Skopje, ker so dol vrste žarnic. Da, samo nekaj vrst žarnic, mesto pa je slepo, mesto je mesečnast mrak. Niti eno samo okno se ne svetli. Moj prijatelj poslušal povedovanje o svojem Skopju in molči. Novejši nočem v šotru, kaj mi moram v Skopje pogledat, kaj neki je med cestnimi svetilkami, da bom razumel, kaj je Skopje zda. Sluham pa: človek ima izjemno moč, da si izmislja stvari, in jih potem ustvarja; morda ce je prav s to zmoglostjo najbolj približal prirodi, katero tvori sile in procesi rušenja in uničevanja. Seveda smo se mi ljudje 20. stoletja tako z resničnostjo kot z domišljijo tako navadili na velike nesreče, imamo toliko vzdržljivosti za trpljenje in zlo, da nas nič več ne more osupniti. To je najbolj nevarna navada in moč sodobnega človeka. Toda niti po sestopu v Skopje, na njegovih nekdanjih ulicah in nekdanjih trgih, groza porušeno in opustošenje ni oprala bolečine in spominjanja mnogih umazanij.

Mesta gradijo bogastva, osvajanje, tiranije, veliki ropi; vojne, strategije; mesta gradijo muke, trpljenje, kultura in človekova ustvarjalnost; mesta gradijo stolaletja; mesta gradijo svobode: Skopje je dve desetletji gradila svoboda in ne poznam mesta na tem svetu, v katerem bi se svoboda tako v celoti uresničila, v katerem bi več začela, več obljubljala.

Hodiva po Skopju. Psi in mačke prihajajo iz senc in razdejanja. In buldozerji raznašajo nekdanje stavbe. In vojaki in rudarji pod begovi ruševin isčejo ustavljene človeške dihe. Morda se kako srce v ometu in be-

tonu se ni ustavilo. Cestne svetilke obstajajo zato, da nam kažejo rdeče, rumene in zelene barve ob dnu stavb, ki so videti, da stojijo. Hočem prešteti tiste, ki so zdržale. Peljate me po vseh ulicah.

To je bilo mesto, ki so ga gradila stoletja makedonske nesvobode in po manjkanja in nepolne dve desetletji makedonske svobode in jugoslovanskega socializma.

Dve rumeni, težko bo popraviti, tovariš.

To je bilo najbolj prizadeto mesto Evrope; v nobenem mestu niso manj imeli, a več hoteli, v nobenem evropskem mestu niso začeli nižje in prišli tako visoko v tako kratkem času. Tudi to moramo podreti, tovariš.

To je bilo glavno mesto Makedonije, tretje mesto Jugoslavije po številu prebivalcev, v katero je Makedonija, Jugoslavija vzdala dve tretjini skupnih investicij republike Makedonije. Vidite, kako velika je tragedija Skopja, tovariš.

To je bilo mesto, v katerem je po bizantinski civilizaciji šele revolucija zasnovala civilizacijo v Makedoniji, sodobno in socialistično hkrati. Tudi to moramo podreti, tovariš.

Ta juljska noč je bila prav takšna kot prejšnja; bila so spanja in vsakovrstne nespečnosti; bile so skrbi in upanja, miri in prepri, ljubezni in nezvestobe, prijateljstva in laži.

Tudi to moramo podreti, tovariš. Bila so nova stanovanja, police s knjigami in keramiko, kak star klavir in nova slika, televizorji in fiksli, posnemalci so sodobno opremo, vendar tvorci folklor na Balkanu še vedno edini slog: pripravljali so se na morje in v Ohrid, pričakovali so ljubzenska pisma in žiro računa, jezili so se zaradi nizke plače in visokih cen na trgu, zaspali so z ilustracijami in ob plesni glasbi.

Tudi to moramo podreti, tovariš. Bile so bolečine otrok zaradi zob, ki so prihajali na dan, otroške sanje, polne igre, ki se je nadaljevala, ljubzenski objemi in ljubzenske utrujenosti, glava na materini roki, žena na moških mišicah.

Tudi to moramo podreti, tovariš.

(Dalje)

Dovolj gnojil za jesensko setev?

Proizvodnja umetnih gnojil kljub porastu ne dohaja potrebnije

Zadnji četrtlet v juliju je zvezni sekretariat za kmetijstvo sklenil, da za jesensko setev ne sme zmanjkati niti kilograma potrebnih umetnih gnojil. Ker pa domača industrija ne bo do časa proizvedla toliko umetnih gnojil, kot je obljubila lanske jesen, in ker so zvezni planerji preveč optimistično planirali letošnje proizvodnje umetnih gnojil, je bilo v pravem času na razpolago premalo deviz za uvoz manjkajočih količin. Zato je sekretariat v juliju odobril dodatna devizna sredstva za ta uvoz. Zda devize so, toda najbolj kritičnega blaga — dušičnih gnojil — tudi na svetovnem trgu skoraj ni več. Potrebnovali pa bi jih v vsej državi najmanj še 100.000 ton, v Sloveniji pa še okrog 7000 ton.

Direktor »Agrotehnik« v Ljubljani A. Turk pravi: »Za jesensko setev bo do

konca septembra fosfornih in kalijevih gnojil, torej obeh glavnih jesenskih gnojil, v glavnem dovolj. Drugače pa kaže za dušična gnojila. Z vsemi močmi smo se usmerili v njihovo iskanje na evropskem trgu, toda naše vsaj za zdaj edino upanje je, da katera izmed naročnic ne bo prevela vseh naročenih količin...«

Letos je tudi na svetovnem trgu zmanjkalo dušičnih gnojil. Kitajci so jih zgodaj spomlad nakupili 1.500.000 ton. Če ni šlo drugače, so položili na mizo evropskega kartela devize,

Zanimanje Skandinavcev in Britancev za hrvaško Primorje

Kot so povedali hrvatski turistični predstavniki, ki so se nedavno vrnili s poti po skandinavskih državah in Veliki Britaniji, se v teh deželah ljudje čedalje bolj zanimajo za dubrovniško in makarsko Primorje. Največje turistične agencije in uradi v teh državah so že sedaj zahtevali rezervacije v hotelih za prihodnjo turistično sezono.

V turistični zvezi Hrvatske, kjer so obravnavali poročila o možnostih, ki se nam obetajo v zvezi z naraščajočim zanimanjem skandinavskih in angleških turistov za naša obmorska letovišča, se bo za sprejem tako velikega števila tujih turistov treba obširno pripraviti. Obstoječi dvorovniški letališča in do sedanje razširjene kapacitete ne bodo zadostovale, če ne bomo z ustreznimi ukrepi ugodili zahtevam novih tržišč. Predvsem je treba določiti sedanje usluge v novih obdelkih, ki zaradi hitre gradnje nimajo ustreznih standardov po posameznih kategorijah. Razen tega se bodo morala gostinska podjetja držati sklenjenih pogojev in obveznosti do tujih agencij, da bi preprečili napake, ki ovirajo napredovanje našega turizma.

pridobljene s prodajo zlata na borzi!

V istem času so kmetijci v Jugoslaviji šele ugotavljali, da so bili proizvodni plani domačih tovarn umetnih gnojil nerealno visoki in zato devizne kvote za uvoz manjkajočih količin dosti preveč.

Potek letošnje setve bo v tem pogledu odvisen tudi od pospešene domače proizvodnje umetnih gnojil. Predvsem bi bilo treba naš največji tovarni dušičnih gnojil v Pančevu zagotoviti reden in enakomeren dotok elektrike, vsem tovarnam pa tudi potrebne surovine. Nemudoma bi bilo treba rešiti tudi vprašanje učinkovitega transporta umetnih gnojil. Ze zda, dva meseca pred setvijo je n. pr. stala ladja z gnojili za »Agrotehniko« kljub prioriteti zasidrana pred Reko od 22. do 30. julija. Ni bilo vagonov! Razen tega je že zda čutili hudo pomanjkanje embalaže, to je naravnostnih vreč. S tovarno v Maglaju bi se bilo treba čimprej dogovoriti o prioriteten dobavi vreč za potrebne jesenske setve. Zgolj zagotovila, da bo gnojil o pravem času dovolj, so torej premalo.

Realnejše planiranje in operativnejši uvoz

Mnogi kmetijski vidjivo vso »korenino zla« v birokratskem osredotočenju razdeljevanja umetnih gnojil trgovskemu omrežju oziroma surovini industriji preko poslovalnega združenja proizvajalcev umetnih gnojil »Agrohemije« iz Beograda.

Res so nekaj jeseni in pomlad nazaj mnogi birokratski in neoperativni postopki »Agrohemije« občutno prizadeli kmetijsko proizvodnjo na posameznih odsekih. Še letos je bila na primer licitacija za umetna gnojila za pomladansko setev v Beogradu šele drugo polovico februarja. Posledice tega pa sta pri nas najhuje občutila Kopršnica in Gorisica, saj bi moralo biti v tem času gnojilo že v zemlji.

Nedvomno je del resnice tudi v očitku kmetijcev, da industrija umetnih gnojil v jeseni navaja za naslednje leto nerealne proizvodne plane, ki jih nato zaradi »višjih sil« nikdar ne doseže. Na »Agrotehniko« v Ljubljani imajo:

»Agrohemija« oziroma planerji naj bi planirali samo tiste količine, ki jih bo industrija zagotovila proizvodnjo. Napovedi bi ne smele izhajati iz optimalnih predvidevanj glede oskrbe s surovinami in z elektriko.

no energijo in pa transportnih možnostih, ker se to kasneje ni še nikdar v celoti uresničilo. Nevarnosti, da bi naša industrija tako proizvedla več umetnih gnojil, kot bi jih lahko prodala, pa se vsaj še nekaj let ni treba bati.

Samo na temelju stvarnih proizvodnih planov, ki bi morali biti znani že spomladi za jesen in jeseni za pomlad, bi lahko še pravčasno zagotovili potrebne devizne zneske za uvoz manjkajočih gnojil. Razen tega bi bilo nedvomno v korist naše kmetijske proizvodnje, ko bi dobili uvozniki bolj proste roke, tako da bi lahko ob najugodnejšem času sklepal uvozne pogodbe s tujino, ne pa, da kot doslej, vedno prihajajo za nakupi, ko je večina blaga na evropskem trgu že prodana ali celo v času, ko bi morala gnojila biti že na nihavah.

Vendar »skorenina zla« ne raste samo iz jugoslovanske industrije umetnih gnojil. To nam nazorno kaže rast proizvodnje v poslednjih štirih letih, kar je predvsem posledica proizvodnje novih tovarn v Prilovu, Lukovcu in Pančevu.

Proizvodnja umetnih gnojil v SFRJ

Leto	V tonah
1960	267.000
1961	436.000
1962	636.000
Prvih pet mesec. 1963	358.000

Letošnja proizvodnja v prvih petih mesecih je torej za 69% večja od lanske v istem času. Proizvodnja potemtakem z nezmanjavanjem tempom raste naprej — in se trudi ujeti potrebnjo!

Tu je bistvo problema.

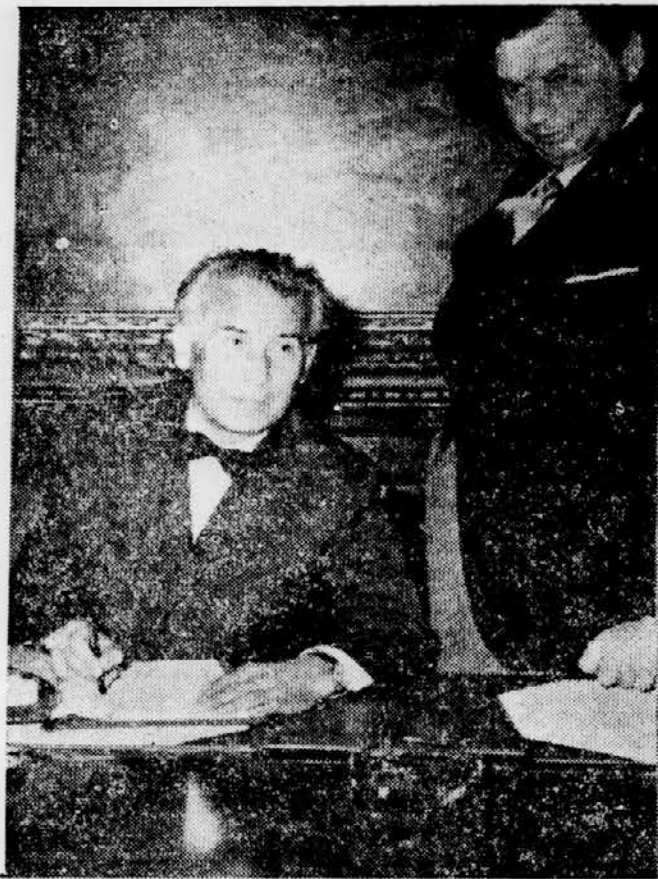
Še pred dvema letoma sta se v reški ladi privezali dve ladji ki sta pripeljali za »Agrotehniko« umetna gnojila. Zanje podjetje v Sloveniji kljub propagandi in prigovarjanju ni našlo kupcev. Ze lani pa smo v republiko potrošili okoli 100.000 ton umetnih gnojil, medtem ko smo jih samo za letošnje pomladansko setev okoli 80.000 ton in bi jih še precej več, ko bi gnojil ne zmanjkalo. Podobno je tudi v vsej državi. Letos bo jugoslovanska kmetijska proizvodnja porabila skupaj okrog dva milijona ton umetnih gnojil v primerjavi s 1,1 milijona tonami v letu 1960-61, prihodnje leto že čez tri milijone ton, leta 1970 pa po perspektivnem planu okoli 7 milijonov ton!

B. FINZGAR

Vesti

Skupinski nastop na licitaciji gradnje jadranske magistrale. Znano je, da bo za oddajo del na jadranski magistrali razpisana mednarodna licitacija. Predstavniki devetih jugoslovanskih podjetij za nizke gradnje, ki se nameravajo potegovati za prevzem gradbenih del na omenjeni avtomobilski cesti, so se na nedavnem sestanku sporazumeli za skupinski nastop na licitaciji. Če bo potrebno, bodo podjetja sklenila tudi posebno pogodbo o poslovno-tehničnem sodelovanju in kooperaciji in formalizirala eno ali več teles, ki bodo usklajevala akcijo skupnega nastopanja.

Jugolinija izloča stare ladje. Jugolinija je v reški ladjedelnici »3. maja« naročila tri potniško-tovorne linjske ladje, od katerih bo imela vsaka 7500 ton nosilnosti in prostora za 50 potnikov. Ker bodo omenjene tri ladje namenjene hitrim prevozom blaga, jih bodo opremlili z motorji po 900 KS in bodo tako zmogle hitrost 18 vozlov. Omenjeno naroč



Naš veleposlanik v Londonu Srđica Prica je 8. avgusta v britanskem zunanjem ministristvu v imenu SFR Jugoslavije podpisal britansko kopijo sporazuma.

Foto: Tanjug



MACMILLAN NA ŠVEDSKEM — Britanski premijer Macmillan je po obisku na Finskem prišel še na Švedsko. V družbi s švedskim premijerom Tageom Erlanderjem si je ogledal tudi staro trdnjavo Gripsholm.

Foto: AP



JUŽNOKOREJSKA VOJAŠKA JUNTA SI HOČE PODALJSATI OBLAST — Nedavno so aretirali bivšega južnokorejskega premijera Song Jo-Canga, vidnega nasprotnika sedanjega režima, ki ga vodi general Chung Hi Park.

Foto: AP



CELOVEČERNI FILM O SKOPJU — Kot smo že poročali, ga bo posnel Veljko Bulajić s svojo filmsko skupino. Med avtentične posnetke dogodkov in prvih dni po potresu bodo vpleli igrano zgodbo o človeški solidarnosti, bolečini in ljubezni. Na sliki je smemalna ekipa z režiserom, ko snema komemoracijo, ki je bila minulo nedeljo. Za film se v svetu že sedaj zanima.

Foto: Petrović

Nadaljevanje s prve strani

ZDA: razprava o sporazumu

McNamara je drugi ugodni član ameriške vlade, ki se je v tem obdobju zavezal za ratifikacijo moskovskega sporazuma treh veselij.

V svoji obrazložitvi si je prizadeval prepričati senatore, da je ameriška atomska moč večja od sovjetske in da jo bodo še naprej razvijali. O ameriški obnovenosti je McNamara povedal vrsto doslej neznanih podatkov. Kakor je rekel, imajo ZDA v zalogi na adesešdeset tisoč tona v strateških atomskih konic in imajo v načrtu precejšnje povečanje jedrskih sil v prihodnosti. Samo v zadnjih dveh letih se je število atomskih konic povečalo za sto odstotkov, za prav toliko so se povečale sile stalne strateške straže, taktične atomske sile v Zahodni Evropi pa so se medtem povečale za 10 odstotkov. McNamara je navedel še vrsto drugih podatkov o okrepljeni ameriški oboroženosti sil in o načrtih, da jih v prihodnjih dveh letih nadalje okrepi. Rekel je, da je staveganje s pristopom k sporazumu majhno ali pa pod našo kontrolo, koristi sporazuma pa so precejšnje.

McNamara je govoril v podoben duhu kot večer minister Rusk pred zunanjepolitičnim odborom, odborom za oboroženo silo in odborom za atomsko energijo. Med drugim je izjavil, da bodo ZDA v prihodnjih dveh mesecih izstrelile prvega iz vrste satelitov, ki naj bi odkrivali tajne atomske eksplozije. Sateliti bodo lahko odkrili takšne eksplozije milijono kilometrov daleč v vesolju in na Zemlji. Tako naj bi preprečili možnost tajnih in nezamaskiranih atomskih poskusov na Zemlji.

Na koncu je McNamara pozval senatore, naj brez pomisleka odobrijo ratifikacijo sporazuma, ki so ga podpisale v Moskvi ZDA, Sovjetska zveza in Velika Britanija.

Krvavi spopadi

Se dopolnice so iz Brazzaville odnaložili strel iz puške, potem pa je bilo slišati tudi streljave eksplozije. Pozneje se je razvedelo, da so stavkajoči kljub žandarjem prodorili do mestne jedrinske in izpustili vse politične zapornike, med njimi tudi veliko sindikalnih voditeljev, aretiranih v zadnjih dveh mesecih. Tri znane sindikalne voditelje je brazzavillska policija aretirala sile not med veliko racijo. Pred jedrinsko je policija delavcev je ubila, več pa ranila.

V Brazzaville so začeli zapirati sindikalne funkcionarje pred nekaj meseci, ko so sindikati zahtevali, naj predsednik brazzavillskega Konga, katoliški opat Fulbert Youlou, odstopi. Napetost po vsem Kongu se je zlasti zaostrela po Youloujevem sklepu, da ukine vse politične stranke in osnuje uradno vladno politično organizacijo.

Potem ko se je vnelo streljanje pred jedrinsko, je prišlo še do vrste incidentov tudi v drugih delih mesta. V bližini predsedniške palače je odkrilo več eksplozij. Ni pa znano, ali je bil Youlou tedaj v svoji rezidenzi.

Po zadnjih vestih iz Brazzaville križarijo po mestu vojaške in policijske patrulje, nad mestom pa nenehno leti vojaški helikopter.

Strožje kazni

de oseba in znaša škoda nekaj milijonov dinarjev. Skopje se še vedno najbolj zastraženo mesto v državi. Še vedno je vse mesto nezaklenjeno in izločeno okna.

Drugo kralj

gijška letalska družba Sabena, ki je v Jugoslavijo brezplačno pripeljala 2 posiljki blaga, ki so ga belgijski državljani in organizacije izročili našemu veleposlanstvu.

Jugoslovanski castni konzul v Luksemburgu je na naslov pomoči Skopju dobil sedaj od raznih darovalcev 106.000 luksemburških frankov.

Vlada DR Nemčije je obvestila glavni odbor RK SR Makedonije, da bo v najkrajšem času prispela v Skopje pomoč, ki jo sestavlja 10.000 odel, 20.000 blazin, 50.000 komadov spodnjega perila, 2000 parov oblačil, 3000 steklenice kave, plazma in precej gradbenega materiala.

Prizadeletni Skopju bo DR Nemčija v teh dneh poslala tudi kompletno opremljeno šolo z 20 razredi in moderen otroški vrtec za 100 otrok. V glavnem mestu Makedonije je deluje kuhinja, ki jo je poslal Rdeči križ DR Nemčije, z zmogljivostjo 10.000 obrokov dnevno. Prišlo je prav tako 8 velikih sotorov z 200 ležišči, kopalnica s kabinom za dezinfekcijo perila in 18 težkih kamionov, ki pomagajo pri čiščenju ruševin.

Iz Avstrije so nedavno poslali pomoč, da bi sprejeli 110 otrok iz Skopja, medtem ko je švicar pripravljena sprejeti 25 otrok. Otroci naj bi v treh državah ostali leto dni. Po zadnjih poročilih je avstrijska vlada izročila našemu veleposlanstvu na Dunaju ček za 50.000 šilingov.

Iz Zahodne Nemčije je do sedaj prišlo v Skopje 2000 kg mleka v prahu, 1435 odel, 250 poljskih ležajev, 600 spalnih vreč, 14.000 mesnih konserv in večje število posteljnega perila, posode in drugega materiala.

Generalnemu konzulatu SFRJ v Hamburgu so poslali do sedaj 36.370 zahodnonemških mark. Od te vsote je samo mesto Hamburg prispevalo 25.000 mark, senat mesta Bremen je prislo 5000 mark, mesto Braunschweig pa je priložilo 2000 mark.

Italijanski rdeči križ je poslal za pomoč v Skopje 2000 odel, 1000 rjuh, 4 tone hrane in razno drugo blago.

Iz Českoslovaške je do sedaj prišlo 74 sotorov, 300 postelj, 600 odel in večje količine posode.

Organizacija CARE je poslala 2000 odel, 1000 rjuh in okoli 11.000 komadov posode. Rdeči križ Maroka je poslal 3 tone mleka v prahu in 6 ton sladkorja, medtem ko so organizacije RK Madžarske, Francije, ZAR, Švice in drugih držav do sedaj poslale poleg drugega večje količine prehranbenih artiklov, tekstila, sotorov, postelj, odel in druge opreme, ki je prebivalstvu Skopja trenutno najbolj potrebna.

Konferenca o naftovodu »Priateljstvo«

VARSAVA, 13. avgusta — (PAP). V Varšavi se je začela konferenca strokovnjakov iz Sovjetske zveze, Poljske in DR Nemčije. Na konferenci bodo proučili ukrepe za čim hitrejšo in čim bolj ekonomično napeljava naftovoda »Priateljstvo«, ki naj bi povezoval te tri države.

Konferenco so pripravili na priporočilo 18. zasedanja Sveta za medsebojno gospodarsko pomoč (SEV), ki je bilo konec julija v Moskvi. SID

Afrika se povezuje

Telekomunikacije in banke za afriški razvoj

ADIS ABEBA, 13. avgusta (Tanjug-MEN) — Finančni minister Yilma Deresse je izjavil, da bo Etiopija naložila v bodočo banko za afriški razvoj kot svoj delež 10,3 milijona ameriških dolarjev osnovnega kapitala. Iz Zeneve pa poročajo, da bodo strokovnjaki Mednarodne unije za telekomunikacije pomagali vzpostaviti neposredne telekomunikacijske zveze med afriškimi državami in jih povezati z ostalim svetom.

Kot so sklenili na nedavnem sestanku v Kartumu, bo znašal osnovni kapital afriške banke za razvoj 250 milijonov ameriških dolarjev. Afriške države bodo vplačale od tega 65 odstotkov iz svojih nacionalnih sredstev. Največji delež bodo dale Etiopija, ZAR, Nigerija, Alžirija, Kongo (Leopoldville), Gana, Maroko in Sudan.

Na konferenci afriških finančnih ministrov v Kartumu niso sprejeli sklepa o tem, kje bo sedež banke. Predlog o sedežu bodo afriške banke za razvoj so formulirale Tunizija, Senegal, Senegal, Kenja in Sudan. Sestanka afriških finančnih ministrov v Kartumu so se udeležili ministri 33 afriških držav.

Po vestih iz Zeneve je Mednarodna unija za telekomunikacije (ITU) danes objavila, da je poslala dva svoja strokovnjaka v Adis Abebo, da bi pomagala vzpostaviti samostojno afriško telekomunikacijsko omrežje. Pomoč mednarodne unije za telekomunikacije je zahteval sekretar ekonomske komisije za Afriko Robert Gardiner.

Poudarek na stimuliranju

Volitve sindikalnih predstavnikov v DR Nemčiji

BERLIN, 13. avgusta (Tanjug) — Nad 6 milijonov članov vzhodnonemških sindikatov je sodelovalo na volitvah sindikalnih funkcionarjev v podjetjih in ustanovah. Kakor so objavili, je dobrih 40 odstotkov izvoljenih funkcionarjev sindikalnih skupin v podjetjih žensk, več kot 16 odstotkov pa je članov mladinskih organizacij.

Na teh volitvah, ki so se začele spomladi, so izvolili več kot 180.000 poverjenikov, 160 tisoč funkcionarjev za posredstvo in kulturo, 170.000 poverjenikov za socialna vprašanja in 140.000 poverjenikov za zaščito dela kakor tudi 50.000 kontrolorjev svet.

Centralni svet sindikatov DR Nemčije poudarja, da se je v predvolilni aktivnosti sindikatov povečala produktivnost dela, proizvodni stroški so se zmanjšali in zboljšala se je kakovost izdelkov, zboljšalo se je tudi kulturno, prostovolno delo, medtem ko so na volilnih sestankih razvili široko politično dejavnost, v kateri je zlasti prišla do izraza zavest o pomenu

Pariz ne bo opustil poskusov

PARIZ, 13. avg. (Tanjug) — Francoska vlada je danes razpravljala o mednarodnem položaju, ki je nastal po sklenitvi moskovskega sporazuma, in sklenila nadaljevati atomske poskuse, dokler ne bo Francija izpolnila svojega atomskega orožja.

Po seji vlade je minister za informacije Peyrefitte povedal, da bo Francija morda nadaljevala poskuse v Sahari, kdaj, ni rekel, pač pa je samo dejal, da se »takšne stvari zvedo šele tedaj, ko jih opravijo«.

Minister Peyrefitte je mnenja, da je naravno, da »Rusi in Američani prenehajo opravljati poskuse, saj so jih do sedaj izvedli dovolj in ni več potrebe, da jih nadaljujejo«.

Glede francoskega stališča do atomskih poskusov je rekel: »Smo deleži, ki šele ustvarjajo atomske sile, zato ni čudno, da je naš položaj spetičen.«

Iskrina pomoč Skopju

Telefonska centrala izdelana v rekordnem času

LJUBLJANA, 13. avgusta. Na dopoldanski tiskovni konferenci, ki jo je pripravilo podjetje Iskra, smo zvedeli, da so v podjetju v rekordnem času izdelali za Skopje začasno avtomatsko telefonsko centralo s 300 priključki. Delavci so delali v dveh, ponekod celo v treh izmenah.

Tudi za potrebe skopske železniške centrale bo Iskra v mesecu septembru uredila ves sistem zvez in tako zagotovila varnost železniškega prometa. Uredili bodo tudi povezavo državnih ustanov.

Iskra ima v Skopju lastno predstavnostno in industrijsko prodajalno. Delavski svet je organiziral posebno komisijo za neposredno pomoč v Skopju. M.K.

„Tudi brez EGS živimo dobro“

Pikri Macmillanovi odgovori na nič manj pikra vprašanja

LONDON, 13. avgusta (Reuter) — Britanski premijer Harold Macmillan je danes po uradnem obisku na Švedskem dopotoval iz Stockholma v London skupaj z zunanjim ministrom lordom Homeom in ostalim spremstvom. Premier Macmillan je pred tem obiskal tudi Finsko. Ob vrnitvi ni dal nikakršne izjave navzočim novinarjem.

Potrjena izvolitev Illia

RIO DE JANEIRO, 13. avg. (Tanjug). Argentinski Kongres se je včeraj sestal prvič po dveh letih in razglasil za novega predsednika argentinske republike Artura Illia, ki je dobil največ glasov na predsedniških volitvah prejšnjega meseca. Predsedniško dolžnost bo prevzel oktobra.

Politični opazovalci pa opozarjajo, da še vedno ni jasno, ali se vojaški krogi ne bodo uprli programu, ki ga je novi argentinski predsednik nakazal v svojih zadnjih izjavah. Po mnenju političnih krogov se je bati, da bo ekstremna desnica v vojski skušala prekrizati načrt novega argentinskega predsednika, da uveljavi spremembe v konservativni gospodarski politiki, da ubere liberalnejšo smer glede peronistov in levice ter da revidira koncesijske pogodbe z ameriškimimi petrolejskimi družbami.

Ceprav menijo, da je bil z izvolitvijo Artura Illia za novega predsednika storjen važen korak v obnovi ustavne vladavine v Argentini, bo uveljavitev položaja v državi terjala po mnenju političnih opazovalcev mnogo truda in taktično akcijo. Novi argentinski predsednik bo ne dvomno trčil na opozicijo desnih vojaških krogov, razen tega pa ne more niti računati z zanesljivo podporo v Kongresu, ki je razdrobljen na kakih dvestoj političnih strank in skupin. Računa lahko samo na 71 od skupno 192 glasov v predstavnem domu, medtem ko mu večino v senatu zagotavlja glasova dveh neopernističnih senatorjev, ki sta ga podprla.

Gambija zahteva avionomijo

LONDON, 13. avg. (Reuter). Predsednik gambijske vlade David K. Jawara je danes izjavil, da britanska kolonija in protektorat Gambija zahteva popolno notranjo samoupravo do 10. septembra letos. Jawara je danes prispel z letalom v London. Kakor je izjavil, je bila britanska vlada neformalno obveščena o tej zahtevi, on pa je prišel na uradne razgovore.

Gorenjski sejem uspel

KRANJ, 13. avg. — Gorenjski sejem se bo danes končal in po neopornih podatkih bo letos približno toliko obiskovalcev kot lani, ko so z okrog 107.000 obiskovalci zabeležili rekordni obisk. Promet prodaje na drobno pa bo letos za kakih 40 do 50 odstotkov večji kot lani, saj so prodali za blizu 600 milijonov dinarjev blaga. Prav do tega maloprodajnega prometa je tudi odvisna prosperiteta sejma. So dajo, da je k dobremu komercialnemu uspehu prispeval tudi tujski turistični in maloprodajni promet in posebno še 20-odstotni popust, ki so ga imeli pri nakupu blaga na sejmu tuji kupci.

»Balsanova nagrada za mir«

RIM, 13. avg. (Tanjug). V Vatikanu so objavili, da bo napovedana »nagrada za mir« nedavno umrlega papeža Janeza XXIII. poveljena vsako tretje leto. Kolikšna je nagrada, v statusu nove fundacije ni povedano, pač pa je rečeno, da bo osnova za nagrado »Balsanova nagrada za mir« v znesku 150 milijonov lir, ki jo je dobil papež Janez XXIII. dva meseca pred svojo smrtjo.

»Gorenjski sejem uspel«

KRANJ, 13. avg. — Gorenjski sejem se bo danes končal in po neopornih podatkih bo letos približno toliko obiskovalcev kot lani, ko so z okrog 107.000 obiskovalci zabeležili rekordni obisk. Promet prodaje na drobno pa bo letos za kakih 40 do 50 odstotkov večji kot lani, saj so prodali za blizu 600 milijonov dinarjev blaga. Prav do tega maloprodajnega prometa je tudi odvisna prosperiteta sejma. So dajo, da je k dobremu komercialnemu uspehu prispeval tudi tujski turistični in maloprodajni promet in posebno še 20-odstotni popust, ki so ga imeli pri nakupu blaga na sejmu tuji kupci.

»Balsanova nagrada za mir«

RIM, 13. avg. (Tanjug). V Vatikanu so objavili, da bo napovedana »nagrada za mir« nedavno umrlega papeža Janeza XXIII. poveljena vsako tretje leto. Kolikšna je nagrada, v statusu nove fundacije ni povedano, pač pa je rečeno, da bo osnova za nagrado »Balsanova nagrada za mir« v znesku 150 milijonov lir, ki jo je dobil papež Janez XXIII. dva meseca pred svojo smrtjo.

»Gorenjski sejem uspel«

KRANJ, 13. avg. — Gorenjski sejem se bo danes končal in po neopornih podatkih bo letos približno toliko obiskovalcev kot lani, ko so z okrog 107.000 obiskovalci zabeležili rekordni obisk. Promet prodaje na drobno pa bo letos za kakih 40 do 50 odstotkov večji kot lani, saj so prodali za blizu 600 milijonov dinarjev blaga. Prav do tega maloprodajnega prometa je tudi odvisna prosperiteta sejma. So dajo, da je k dobremu komercialnemu uspehu prispeval tudi tujski turistični in maloprodajni promet in posebno še 20-odstotni popust, ki so ga imeli pri nakupu blaga na sejmu tuji kupci.

»Balsanova nagrada za mir«

RIM, 13. avg. (Tanjug). V Vatikanu so objavili, da bo napovedana »nagrada za mir« nedavno umrlega papeža Janeza XXIII. poveljena vsako tretje leto. Kolikšna je nagrada, v statusu nove fundacije ni povedano, pač pa je rečeno, da bo osnova za nagrado »Balsanova nagrada za mir« v znesku 150 milijonov lir, ki jo je dobil papež Janez XXIII. dva meseca pred svojo smrtjo.

»Gorenjski sejem uspel«

KRANJ, 13. avg. — Gorenjski sejem se bo danes končal in po neopornih podatkih bo letos približno toliko obiskovalcev kot lani, ko so z okrog 107.000 obiskovalci zabeležili rekordni obisk. Promet prodaje na drobno pa bo letos za kakih 40 do 50 odstotkov večji kot lani, saj so prodali za blizu 600 milijonov dinarjev blaga. Prav do tega maloprodajnega prometa je tudi odvisna prosperiteta sejma. So dajo, da je k dobremu komercialnemu uspehu prispeval tudi tujski turistični in maloprodajni promet in posebno še 20-odstotni popust, ki so ga imeli pri nakupu blaga na sejmu tuji kupci.

Zadnje vesti

Stavkajoči postavili barikade

LEOPOLDVILLE, 13. avg. (AFP). Položaj v glavnem mestu brazzavillskega Konga je še nadalje napet in po zadnjih vestih je žandamerijska potisnila stavkajoče iz središča mesta v stanovanjske četrti.

Vesti o položaju so zelo redke, kot so oblasti prepovedale poštni, da bi sprejemale brzojavke za tujino, radio Brazzaville pa ni doslej niso objavil o incidentih.

Preden so uvedli cenzuro, je predsednik te bivše francoske kolonije opat Fulbert Youlou, proti kateremu so demonstracije naperjene.

Nadalje poročajo, da so se stavkajoči umaknili v manj prometne ulice, kjer so postavili barikade, medtem ko po glavnih ulicah patrolirajo oboroženi vojaši. Dopsnik agencije France Presse poroča, da je videl, kako se kamioni z vojski s polno brzino zaletavajo v barikade in jih rusijo.

Obletnica videmskega sporazuma

RIM, 13. avgusta (Tanjug). List vladne Krščansko-demokratske stranke »Il Popolo« piše danes o pomenu jugoslovansko-italijanskega sporazuma o malem obmejnem prometu, sklenjenega v Vidmu natanko pred osmimi leti. List opozarja na obojestranski korist tega sporazuma in navaja podatke o tem, da je bil v juliju mesecu doslej največji promet. Spričo povečanje prometa v avgustu pa pričakujejo, da bo juljski rekord že ta mesec prese.

Po podatkih rimskega dnevnika je samo v prvih sedmih mesecih tega leta šlo čez mejo na svobodnih prehodih med obema državama, odprtim na podlagi videmskega sporazuma, 3,7 milijona ljudi.

Gorenjski sejem uspel

KRANJ, 13. avg. — Gorenjski sejem se bo danes končal in po neopornih podatkih bo letos približno toliko obiskovalcev kot lani, ko so z okrog 107.000 obiskovalci zabeležili rekordni obisk. Promet prodaje na drobno pa bo letos za kakih 40 do 50 odstotkov večji kot lani, saj so prodali za blizu 600 milijonov dinarjev blaga. Prav do tega maloprodajnega prometa je tudi odvisna prosperiteta sejma. So dajo, da je k dobremu komercialnemu uspehu prispeval tudi tujski turistični in maloprodajni promet in posebno še 20-odstotni popust, ki so ga imeli pri nakupu blaga na sejmu tuji kupci.

»Balsanova nagrada za mir«

RIM, 13. avg. (Tanjug). V Vatikanu so objavili, da bo napovedana »nagrada za mir« nedavno umrlega papeža Janeza XXIII. poveljena vsako tretje leto. Kolikšna je nagrada, v statusu nove fundacije ni povedano, pač pa je rečeno, da bo osnova za nagrado »Balsanova nagrada za mir« v znesku 150 milijonov lir, ki jo je dobil papež Janez XXIII. dva meseca pred svojo smrtjo.

»Gorenjski sejem uspel«

KRANJ, 13. avg. — Gorenjski sejem se bo danes končal in po neopornih podatkih bo letos približno toliko obiskovalcev kot lani, ko so z okrog 107.000 obiskovalci zabeležili rekordni obisk. Promet prodaje na drobno pa bo letos za kakih 40 do 50 odstotkov večji kot lani, saj so prodali za blizu 600 milijonov dinarjev blaga. Prav do tega maloprodajnega prometa je tudi odvisna prosperiteta sejma. So dajo, da je k dobremu komercialnemu uspehu prispeval tudi tujski turistični in maloprodajni promet in posebno še 20-odstotni popust, ki so ga imeli pri nakupu blaga na sejmu tuji kupci.

»Balsanova nagrada za mir«

RIM, 13. avg. (Tanjug). V Vatikanu so objavili, da bo napovedana »nagrada za mir« nedavno umrlega papeža Janeza XXIII. poveljena vsako tretje leto. Kolikšna je nagrada, v statusu nove fundacije ni povedano, pač pa je rečeno, da bo osnova za nagrado »Balsanova nagrada za mir« v znesku 150 milijonov lir, ki jo je dobil papež Janez XXIII. dva meseca pred svojo smrtjo.

»Gorenjski sejem uspel«

KRANJ, 13. avg. — Gorenjski sejem se bo danes končal in po neopornih podatkih bo letos približno toliko obiskovalcev kot lani, ko so z okrog 107.000 obiskovalci zabeležili rekordni obisk. Promet prodaje na drobno pa bo letos za kakih 40 do 50 odstotkov večji kot lani, saj so prodali za blizu 600 milijonov dinarjev blaga. Prav do tega maloprodajnega prometa je tudi odvisna prosperiteta sejma. So dajo, da je k dobremu komercialnemu uspehu prispeval tudi tujski turistični in maloprodajni promet in posebno še 20-odstotni popust, ki so ga imeli pri nakupu blaga na sejmu tuji kupci.

»Balsanova nagrada za mir«

RIM, 13. avg. (Tanjug). V Vatikanu so objavili, da bo napovedana »nagrada za mir« nedavno umrlega papeža Janeza XXIII. poveljena vsako tretje leto. Kolikšna je nagrada, v statusu nove fundacije ni povedano, pač pa je rečeno, da bo osnova za nagrado »Balsanova nagrada za mir« v znesku 150 milijonov lir, ki jo je dobil papež Janez XXIII. dva meseca pred svojo smrtjo.

»Gorenjski sejem uspel«

KRANJ, 13. avg. — Gorenjski sejem se bo danes končal in po neopornih podatkih bo letos približno toliko obiskovalcev kot lani, ko so z okrog 107.000 obiskovalci zabeležili rekordni obisk. Promet prodaje na drobno pa bo letos za kakih 40 do 50 odstotkov večji kot lani, saj so prodali za blizu 600 milijonov dinarjev blaga. Prav do tega maloprodajnega prometa je tudi odvisna prosperiteta sejma. So dajo, da je k dobremu komercialnemu uspehu prispeval tudi tujski turistični in maloprodajni promet in posebno še 20-odstotni popust, ki so ga imeli pri nakupu blaga na sejmu tuji kupci.

»Balsanova nagrada za mir«

vzdruže za organiziranje denacionaliziranih področij na Balkanu in Sredozemlju.

Minister Freeman se je vrnil v Washington

WASHINGTON, 13. avgusta (Reuter). Ameriški minister za kmetijstvo Orville Freeman, ki se je vrnil z evropske turnee v Washington, je izjavil, da je v državah, ki jih je obiskal, naletel na izredno prisrčen in prijateljski sprejem. Freeman je obiskal Sovjetsko zvezo, Bolgarijo, Romunijo, Poljsko in Jugoslavijo. Freeman je izjavil, da prebivalstvo ter držav iskreno podpira sporazum o prepovedi jedrskih poskusov in pozdravlja željo ZDA, da se ustvari mirujoč svet.

Dva smrtni obsodbi v Madridu

MADRID, 13. avg. (AFP-AP). V Madridu so sporočili, da je nekdo svojsko sodišče danes izreko dve smrtni obsodbi za tako imenovano teroristično aktivnost. Obtožbo niso podrobneje obrazložili. Obsodena sta 30-letni Grandos Gata in Delgado Martinez.

Stirje drugi so obsojeni na kazni po 6 let robije.

Trije kamioni eksplodirali

GAUHAITI (Indija), 13. avg. V bližini nekega skladišča indijske policije v bližini mesta Gauhati so eksplodirali trije kamioni, naloženi z dinamitom. Dvanajstdeset ljudi je bilo ubitih. Eksplozija je odnesla skladišče, stražarnico in kamione, ki so jih iztovarjali.

VREME

VREMENSKA SLIKA: Nad pretežnim delom zahodne in srednje Evrope prevladujejo jugozahodni zračni tokovi, ki dovajajo atlantske zračne mase. Te pa so precej vlažne in povzročajo v južni Franciji slabo vreme. Nad Alpami se je zračni pritisk nekoliko okreplil. Zato je nastopilo prehodno izboljšanje.